Kecskeméti közéleti lap

Közterek

Kitüntetettek

Ára: 38 Ft

III. évfolyam 9. szám 2000. szeptember

Lesz-e ágyszám csökkentés?

Bács-Kiskun megyében jelenleg mintegy háromezerhétszáz kórházi ágy van, ebből háromszázötvenhármat kellene a kapacitástörvény értelmében leépíteni. Az első egyeztető fórumot már megtartották a megyében, de nem járt eredménnyel. Időközben az egészségügyi miniszter ígéretet tett arra, hogy a megyei keretből kiemeli a repülőkórház ágyszámát. Így a megye hat kórházának a szeptember 1-ei második egyeztető fórumon már csak 109 ágy sorsáról kell megegyezni.

Tiszteletbeli kecskemétiek

A kecskeméti közgyűlés első alkalommal adományozott "Tiszteletbeli Polgár" kitüntető címet. Ezt olyan, nem kecskeméti személyiségek nyerhetik el, akik különösen sokat tettek városunk hírnevének öregbítéséért. Idén ketten kapják meg ezt: Helene Schunk asszony, Rüsselsheim Polgármesteri hivatalának nemzetközi referense és Fodor Imre, Marosvásárhely volt polgármestere (jelenlegi alpolgármester), az ottani Marosvásárhely-Kecskemét Baráti Társaság tiszteletbeli elnöke.

Megyei kitüntetést kaptak

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés kitüntető díjainak átadására hagyományosan az augusztus 20-i ünnep előtt a Megyei Könyvtárban került sor. A díjakat Endre Sándor elnök adta át. A díjazottaknak gratulálva, a kecskemétiek névsorát adjuk közre. Fehér Juditról (8. oldal), Gilly Zsoltról (10. oldal) és dr. Kiss Árpádról (11. oldal) külön írásainkat is olvashatják e számunkban.

XVI. Népzenei Találkozó

Joggal mondhatjuk ismét kiemelkedőnek a - két-három évente megrendezésre kerülő - XVI. Kecskeméti Népzenei Találkozót. Szeptember 20-24. között magyar és külön nemzetiségi programban az autentikus hagyományőrző népzene egyéni és csoportos előadói mutatkoznak be: hangszeresek, énekesek és táncosok. Mintegy háromszáz főt - benne vagy kéttucat hazai és határon túli együttest - várnak házigazdaként a kecskeméti népzenészek és barátaik, valamint a rendezvény gyakorlott fő szervezői: Börönte Erika, Font Sarolta és Lángné Nagy Mária. Vendégként köszönthetjük majd a nemzetközi hírű erdélyi népzenekutatót, Kallós Zoltánt is. A főbb rendezvények színhelye az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központ.

A bortermelők aggályai

A hatodik Szőlő-Bor Konferenciát tartották idén a Hírös Hét Fesztivál keretében Kecskeméten. Természetes, hogy fő témaként a bortermelés megváltozott szabályozása szerepelt, ami továbbra is borzolja borász körökben a kedélyeket. Gerendás Károly, a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője elmondta, az FVM kezdeményezi a bortörvény módosítását, elsősorban azokon a területeken, amelyeket leginkább sérelmeznek a termelők, így a borházasításra, az adminisztrációs kötelezettségekre vonatkozó előírásokat. Dr. Botos Ernő, a Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet igazgatója a jövedéki törvény bortermelésre gyakorolt, várható hatásait elemezte, kiemelve, hogy a piacon megjelenő bor mennyiségben csökkenni, értékében pedig valószínűsíthetően stagnálni fog. A konferencián Csatári József országgyűlési képviselő, a parlament mezőgazdasági bizottságának elnöke is felszólalt. Habár az Európai Unióba igyekszünk, - mondta -, ne legyünk pápábbak a pápánál, azaz ne vezessünk be az uniósnál szigorúbb szabályokat. Ezért maga is törvénymódosítási javaslatot nyújt be a borházasítás tilalmának megváltoztatására. Másik módosító javaslata a borlepárlás szabályozására vonatkozik, ami a jelenlegi szabályozatlanság miatt ugyancsak lehetőséget ad a visszaélésekre.

Babaváróknak

Minden beteg, vagy betegségét megelőzni kívánó nő, gyermekáldásra készülő család számára fontos, valamennyi szakrendelésen és háziorvosnál hozzáférhető ingyenes színes kiadványt jelentetett meg húszezer példányban a Megyei Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztálya a Gyermekáldások Alapítvány gondozásában. A közérthető, jól illusztrált, hasznos füzetet Prof. Dr. Godó György megyei szakfőorvos, osztályvezető szerkesztőként, dr. Nemes András adjunktus, szakambulancia vezető kiadóként jegyzi - ajánlotta lapunk és olvasóink figyelmébe dr. Bíró Balázs főorvos, osztályvezető-helyettes.

Szüretünnep

A Kisgazdapárt kecskeméti szervezete a város támogatásával szeptember 24-én délután ismét megrendezi a Hagyományőrző Szüreti Felvonulást. Kérik a (fogattal, hintóval, lovakkal vagy más eszközzel) felvonulni kívánókat, hogy szándékukat jelezzék a Bánk bán utca 9. szám alatt, vagy telefonon a 418-468-as számon, ahol bővebb információt is kaphatnak.

Kamarai hírek

A törvény rendelkezése alapján a gazdasági kamaráknál október 31-ig soron kívüli választásokat kell tartani. A jelölőgyűlések (szeptember elejéig) javában zajlanak. A tagozatok (kereskedelmi, ipari, kézműves) a kebelükben működő osztályok jelölései alapján szeptember 26-án választják meg küldötteiket. Ők vesznek részt a tisztújító közgyűlésen, amelyet október 10-én a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara konferenciatermében tartanak majd. A további eseményekről tájékoztatjuk olvasóinkat.

VI. Nyári Jogakadémia

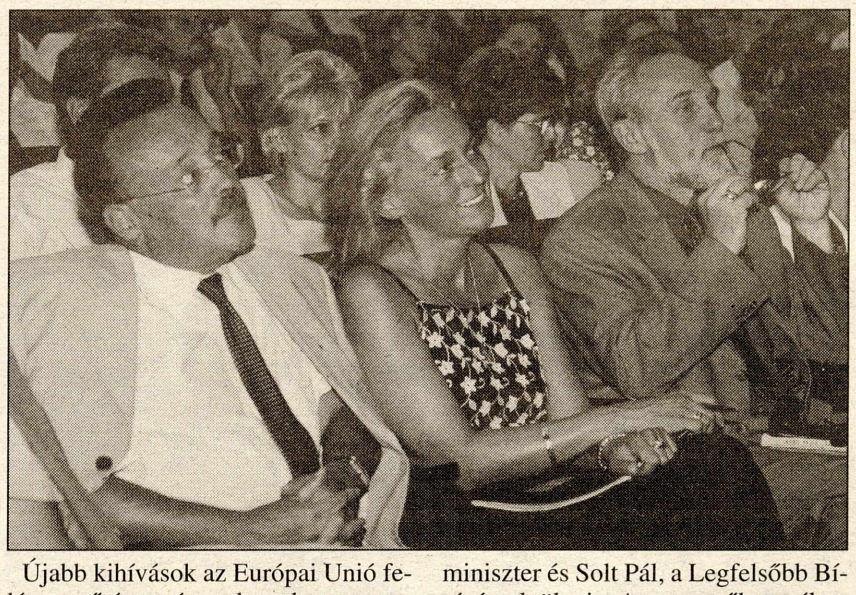

Újabb kihívások az Európai Unió felé vezető úton címmel rendezte meg a TIT és a Jogászegylet a 6. Nemzetközi Nyári Jogakadémiát, több szekcióban. Az előadók között volt többek között Dávid Ibolya igazságügyminiszter és Solt Pál, a Legfelsőbb Bíróság elnöke is. A szervezők nevében dr. Bodóczky László megyei bírósági elnök - immár hagyományosan - marosvásárhelyi kollégákat is hívott a programokra.

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS AZ ALFÖLDÖN

A Városházán tartották az idei Hírös Hét talán legérdekesebb konferenciáját Alföld Fórum 2000 címmel. A konferencia előadásai a népjólét, a fenntartható fejlődés témaköréhez kapcsolódtak. Előadást tartott dr. Kopátsi Sándor professzor a mezővárosi gazdasági modellekről, dr. Váralljai Csocsány Jenő a gyermekszám-növekedési arányokról, dr. Csatári Bálint az alföldi városok mai képéről, dr. Szécsi Gábor a Kecskemét fenntartható fejlődésében érvényesülő szempontokról és konfliktusokról, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutató Központja Alföldi Tudományos Intézetének munkatársai néhány alföldi város fejlődéséről, útkereséséről. A tanácskozás egyik fő kezdeményezője és szervezője a Gróf Klebelsberg Kuno Alapítvány volt.

MAGYAROK VILÁGKÓRUSA

Különleges hangulatot adott a Magyarok Világkórusa 2000 nagysikerű záróhangversenyének a Nagytemplomban, hogy Farkas Ferenc és Orbán György műveinek ősbemutatójára valamint a karmester Selmeczi György - eddig kevéssé ismert - Tisza oratóriumának előadására is sor került. A kórusokat a rendezvény fő szervezője, Kiss Katalin, az Ars Nova kórus karnagya vezényelte, közreműködött többek között a Szolnoki Szimfonikus Zenekar és Vizin Viktória operaénekes. Selmeczi Györgyről és Vizin Viktóriáról a 9. oldalon olvashatnak.

Van egy álmunk

Történelmük során a magyar polgárok folyton álmodoztak. Eleinte egy olyan helyről, ahol a besenyő polgárok nem turkálnak bele a poggyászukba, utána meg ezer éven át arról, hogy ezen a megálmodott és megtalált helyen majd egyszer mindenki békén hagyja. Az utóbbi álom beteljesedése még várat magára, de a helyzet nem reménytelen. Mindössze arról van szó, hogy álmodnunk kell ismét egy nagyot, de nem külön-külön, afféle individualistaként kell álmodozni, hanem együtt. És persze ugyanarról, mert ha mindenki másról álmodik, akkor még a jóisten sem tud segíteni, hiába ajánlotta fel az országot a Szűzanyának Szent István királyunk.

Az újfajta terápiát (amely minden bizonnyal a Széchenyi-terv szerves része) Orbán Viktor ismertette az augusztus huszadiki tisztavatáson, imigyen szólva:

"Tudja és érezze Magyarország minden polgára, csak együtt álmodhatunk nagyot. Mert senkit sem nélkülözhetünk, mert mindenkire szükség van, senki sincs akinek álmáról lemondhatnánk."

Nekem az ötlet tetszik, akár rögtön hozzáfoghatnánk a kivitelezéshez. A saját, önző álmaim zömérő́l már amúgy is lemondtam. Tíz éve még álmodtam okos, karizmatikus politikusokról, akik folyvást az ország gyarapításán fáradoznak, s egy biztos munkahelyről is, amelyet nem ötvenéves korom után szüntetnek meg besenyő tulajdonosok. Sorolhatnám, mi mindenről álmodtam még, de mivel az említettek nem valósultak meg, a maradék ábránd is hamvába hótt. Ne feszegessük a múltat, vigyázó szemünket vessük inkább az új programra. Gondolom, ha a miniszterelnök ajánlotta, akkor a kormány már kidolgozta ennek a nagy, közös álomnak a részletes tervét, melyet rövidesen napvilágra hoznak, hogy tudjuk, miről kell fantáziálnunk. Mérget veszek rá, hogy sikerül ez nekünk, magyarországi polgároknak. Eleinte lesznek talán akadékoskodók, akik nem átallanak majd ötven évvel ezelőtti történetekkel előhozakodni, mondván, hogy akkor is csak egyetlen nagy dologról kellett álmodni, tudniillik a szocializmus felépítéséről. Ez is egy központilag tervezett álom volt, ötéves szakaszokra bontva. Elég hosszúra nyúlt, s tudjuk, mi lett a vége. Remélem, ez a mostani program csöppet sem hasonlít az egykori nyomasztó vízióra, mert csak így lehet hazánk bástya, nem pedig rés az álom frontján, s csak így foghatjuk ki a szelet az aggodalmaskodók vitorlájából. De ne legyünk türelmetlenek velük szemben, hiszen érthető az ő óvatosságuk is, gondoljunk például az amerikai polgárjogi mozgalom egykori vezetőjére, Martin Luther Kingre. Az ő legtöbbször idézett mondása így szólt: "I have a dream". Vagyis volt egy álma az egyenlő esélyekről, a mindenki számára egyformán érvényes törvényekről. Emiatt lelőtték.

Azóta az ember kétszer is meggondolja, míg egyet álmodik.

-atti-

A REFORMÁCIÓ ÚTJÁN

A kecskeméti fiatalok tanulmányútja

A Kecskeméti Református Egyházközség ifjúsága nagy vállalkozásba fogott az idén nyáron. A Reformáció útján címmel tanulmányutat szerveztek azon helyek, városok felkeresésére, melyek nagy szerepet játszottak a reformációban. Útjuk nem csupán egy nagy kirándulás volt, hanem a szó szoros értelmében vett tanulmányút, hiszen az egyes helyekhez, és a reformátorokhoz kapcsolódva előadásokat tartottak, hogy jobban megismerjék annak a térségnek reformációját. A kéthetes útra 51-en vállalkoztak ifjúsági lelkészük vezetésével.

Utunk Komáromon át **Pozsonyba** vezetett, ahol Mikó Jenő a gyülekezet lelkésze fogadta a csoportot s adott tájékoztatást a felvidéki reformátusok helyzetéről. A szállás **Jókán**, a Betlehem missziós központban volt. **Prágában** nemcsak a város számtalan nevezetességével ismerkedtek, hanem Husz János életével is. **Kirchenlamitzba** érve, immár német földön ismerős magyar lelkésznő várta vacsorával az ifjúságot, s kirándulással és egyéb programokkal ismerkedtek a fiatalok a környék nevezetességeivel, a gyülekezet támogatásával. Innen a Reformáció bölcsőjébe **Wittenbergbe** vezetett az út, ahol a főtéren Luther és Melancton szobrai előtt elhaladva a vártemplom híres kapujánál (ahová Luther Márton a reformáció 95 tézisét kifüggesztette) énekeltük az "Erős vár a mi Istenünk" c. éneket és a 42. zsoltárt. A városban jó vezetést kapva arról is tájékozódhattunk, hogyan is folyt a német reformáció. Lucas Chranach gazdag életművéről házának udvarában hallottunk, s végigjártuk a Luther kiállítást is. Innen **Weimar** érintésével, az erfurti templomot és kolostort tekintettük meg. A következő nagy élményt **Wartburg** várának megtekintése jelentette, ahová már túl későn érkeztünk, s mégis kedves vezetőt kapva, magyar nyelven hallottunk Luther életének oly fontos részleteiről. A fiatalon elhunyt magyar királynéra, Szent Erzsébetre a szózat eléneklésével emlékeztünk. Eisenachban a híres **Luther ház** mellett a **Bach házat** is meglátogattuk. Innen Fuldán keresztül vezetett az út, ahol a germánok apostolának **Bonifátiusnak** a síremléke található a hatalmas dóm altemplomában, a főtéren pedig az "apostol" keresztet felemelő szobra. **Giessenbe** érve Cseri Gyula nagytiszteletű úr fogadott minket nagy szeretettel az ottani egyetemi gyülekezet házában, így rövid időre belepillanthattunk a külföldön élő magyarok életébe is. Vasárnap lévén, ott tartottunk magyar nyelvű istentiszteletet is, melyen Cseri Gyula szolgált. Ezt követően Luther híres mondatának "Itt állok, másként nem tehetek..." a helyszínén, **Wormsban** álltunk meg. A birodalmi gyűlés helye, ahol a híres szavak elhangzottak már nincsen meg, de a dóm hangulata visszaidézte a régi időket. A lutheri reformációt elhagyva **Heidelbergbe** értünk, ahol a reformátusok számára oly fontos hitvallást, a Heidelbergi Kátét megfogalmazták. Csodálatos látvány volt a várból letekinteni az élettel teli városra. Svájcba lépve, immár a helvét irányú reformáció helyeit jártuk végig. **Schaffhausen** látványosságát, a Rajna-vízesést a szemünkbe és fülünkbe zárva, értük el **Zürichet**, ahol Zwingli hatalmas szobra mellett elhaladva tekintettük meg a reformáció másik gyújtópontjának helyét: Zwingli templomát, a **Grossmünstert**. Itt találkoztunk Andreas Hess-szel, a HEKS vezetőjével, aki a szervezeten keresztül támogatta utunkat. Szép énekekkel köszöntük meg az adományt. Ezt követően Bullinger Henrik szobra előtt - aki Zwingli művének folytatója és a II. Helvét Hitvallás megszövegezője volt - megállva, a szemben lévő Frauenmünsterben a híres Chagall üvegablakokat tekintettük meg. A városban tett séta fáradalmait a zürichi tavon tett hajókirándulással enyhítettük. Kis falusi gyülekezet életébe pillanthattunk bele **Muhenben**, ahol a "Szalmaházat" - a régi svájci paraszti családok életének színterét nézhettük végig. Utunk várva-várt városába, **Genfbe** érkeztünk, és a tó felől, lassan közelítettük meg a Kálvin utcán keresztül, Kálvin házát érintve a híres **Szent Péter katedrálist**, a helvét reformáció nagyjának, Kálvinnak a templomát. Zsoltáréneklessel emlékeztünk a nagy reformátorra, s csak rövid előadást tartott Kálvinról Komlósi Péter lelkész, hiszen az utat megelőző ifjúsági héten, Kálvin volt a központi témánk.

Bőven jutott idő Genf egyéb, nevezetes helyének megtekintésére is. "Te benned bíztunk eleitől fogva..." csendült fel a szép zsoltár a reformáció Genfi emlékműve előtt. Árnyékba húzódva itt hallgattuk meg Illyés Gyula erről szóló versét is, valamint a Bocskayról és a genfi egyetemről, Béza Tódor, a kálvini életmű folytatójáról is itt esett szó. A genfi tavon tett hajókázás segített jobban megismerni Genf nevezetességeit, s a város jelképe, a 143 méteres szökőkút enyhítette a nap sugarait. Hazafelé útba esett a főváros **Bern** is, ahol a **Münster** tetejéről csodás kilátás nyílt a környékre és a városra. Korábbi magyarországi ösztöndíjas lelkész, Felicitas Weber mondta el a berni reformáció sajátosságait, Bucer Márton szolgálatát. Hosszú út után az utolsó állomás **Felsőőr** volt, ahol Guthy László, felesége és a gyülekezet fogadta csoportunkat. Itt záródott a reformáció útja, ahol hálaadással és szolgálattal köszönték meg a kecskeméti fiatalok a sok áldást, melyben Isten részesített bennünket a két hét során. Az istentiszteleten Bölcsföldi András ifjúsági lelkész szolgált a Zsidókhoz írt levél 12,1-3 alapján, a fiatalok pedig igeolvasással, imádsággal, énekléssel, bizonyságtétellel, és beszámolóval segítettek.

Hisszük hogy most ötvenegyen nemcsak sok szép élményt gyűjtöttünk, hanem szélesedett világlátásunk, erősödött identitásunk és hitünk is.

Bölcsföldi András
ifjúsági lelkész

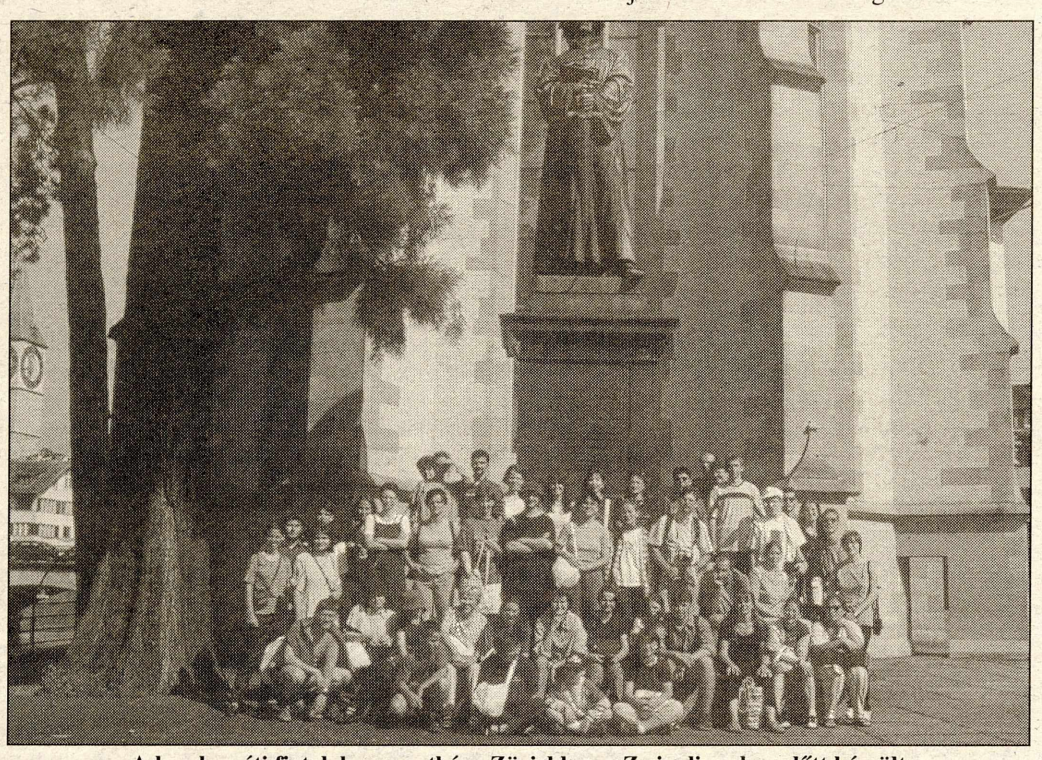

A kecskeméti fiatalok csoportképe Zürichben a Zwingli szobor előtt készült

Párizsi illúzió

A napokban újfent a kezembe került a Köztér júniusi számának Trianon-oldala. A szerkesztőségi megjegyzést elolvasva, a következő sorokra akadtam: "Remélhetően - minden körülményt és pontos szöveget is elemezve - az derül majd ki, hogy a trianoni diktátumot felváltó, 1947-es (mert máig ez az érvényes!) párizsi békeszerződés kisebbségekre vonatkozó szellemét és betűjét akarjuk végre megvalósulni látni..." Sajnos nem! Az 1947-es párizsi békeszerződésnek ugyanis egyáltalán nem volt a kisebbségekkel kapcsolatos "betűje". A II. világháborút lezáró békerendszer ugyanis (szöges ellentétben az I. világháborút lezáró békékkel) egyáltalán nem tartalmazott kisebbségvédelmi rendelkezéseket. Ami pedig a béke "szellemét" illeti, az kisebbség-ügyben a következő volt: miután a nácik és szövetségeseik visszaéltek a kisebbségi kérdéssel, azt ürügyként használva hódításaikhoz, ezért a jövőben a nemzetközi jog ne is foglalkozzék kisebbségekkel, a velük való bánásmód legyen az állam, a többség dolga és joga. Tudom, ez az álláspont számunkra vigasztalan és kiábrándító, sem logikusnak, sem igazságosnak nem tűnik, s a kisebbségeket mintegy odadobja a többségek kénye-kedvének, mégis, 1947-ben ez volt a győztesek álláspontja. (Igaz, a nemzetközi jog azóta, lassan és fokozatosan, sokat változott, van például EU kisebbségvédelmi karta, számos ENSZ határozat, egy sor két- és többoldalú megállapodás, de az ember él a gyanúperrel, hogy a kisebbségi kérdés ma is csak annyira fontos, amennyire az adott kérdésben az adott nagyhatalom érdekeivel összeegyeztethető...)

Az 1947-es békeszerződés hazánk számára csaknem teljesen megismételte a trianoni határokat - a csaknem annyit jelent, hogy további három falut, 43 négyzetkilométert vesztettünk - tetemes jóvátételt kellett fizetnünk, el kellett viselnünk bizonyos katonai korlátozásokat. Párizs egyetlen nyeresége az volt Magyarország számára, hogy a megszálló csapatoknak haza kellett menniük, kivéve annyi katonát, amennyi az Ausztriában tartózkodó szovjet csapatokkal való kapcsolattartáshoz kell. Így a hazánkban állomásozó szovjet csapatok létszáma (melyeket nekünk kellett élelmeznünk) félmillióról ötvenezerre csökkent. Kisebbségvédelemről azonban szó sem volt.

Nem vagyok a nemzetközi jog szakértője, de úgy tudom, hogy a párizsi béke nem Trianon helyett, hanem mellett létezik, és így Trianon máig érvényben van.

Írta:
Ujlaky István

Hatvan éve történt

Feszültségekkel volt teljes a 60 évvel ezelőtti nyár. Hitler júniusban lerohanta Franciaországot, Angliát félelmetes légierejével próbálta megtörni, uralma Európában szinte teljessé vált. Európa keleti felében az agresszív sztálini birodalom hódította meg a Baltikum kis népeit és részleges etnikai alapra hivatkozva elszakította Besszarábiát Romániától.

A magyar vezetés lehetőleg békés eszközökkel próbálta meg Trianon igazságtalanságait orvosolni. A Felvidék déli részét teljesen békés formában a nyugati hatalmak egyetértésével kaptuk vissza, szemben a majdnem cseh-lengyel háborúhoz vezető tescheni konfliktussal, Kárpátalját 1939 tavaszán a cseh-szlovák állam felbomlásakor foglalták el a magyar csapatok. Szerepe akkor lett igazán jelentős, mikor fél év múlva lengyelek tömegeinek nyújtott menekülési lehetőségeket.

A szovjet kormány 1940. június 26-án ultimátumot intézett Románia kormányához, kérve Besszarábia átengedését, melynek a királyi kormány eleget tett. Másnap a magyar kormány ülésén e lépést egyoldalú diszkriminációnak minősítették hazánkkal szemben és megkezdték a honvédségnek a keleti határ irányában történő felvonultatását és mozgósítását. A magyar fellépést ekkor csak Ribbentropp július elején érkezett jegyzéke akadályozta meg, mert a német diplomáciának szüksége volt az egyensúlyra és a romániai olajra. A bevonulás ünnepélyes eseményeiben részt vett a kecskeméti hetedik Zrínyi Miklós gyalogezred is.

"Ez a nép minket várt és visszavárt". Ezekkel a szavakkal köszöntötte Teleki miniszterelnök a szeptember 15-i kolozsvári ünnepségen a kormányzót, aki megígérte a románok politikai és kulturális jogainak biztosítását, melyet a magyar állam 1944 márciusáig be is tartott, addig alkotmányos rend uralkodott. A magyar rádió a felszabadulás pillanatában megszólaltatta az erdélyi kultúra legjelentősebb alakjait: Tamási Áront, Szabédi Lászlót, Nagy Istvánt, akik szintén a felszabadulás miatti örömüknek adtak hangot. A zsidó származású, bal oldali fiatalember, Gál Ernő, a kolozsvári korunk későbbi főszerkesztője, fél évszázad múlva visszatekintve szintén felszabadulásként élte át a pillanatot. A magyar kormány biztosította a románok politikai jogait, például Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter Bajcsi-Zsilinszky Endre közbelépésére engedélyezte a román szociáldemokrácia működését, az oktatási tárca pedig biztosította a nemzetiségi iskolák működését. Sajnos négy év múlva hazánk két világbirodalom hadszínterévé vált. S bár Király Béla kifejezésével erre az eseményre mint az önrendelkezési jog diadalára emlékezhetünk vissza, ma a nemzetiségi jogok érvényesülését elsősorban kulturális és területi autonómia révén lehet előmozdítani.

Írta: Károlyfalvi József

Hungarológia konferencia

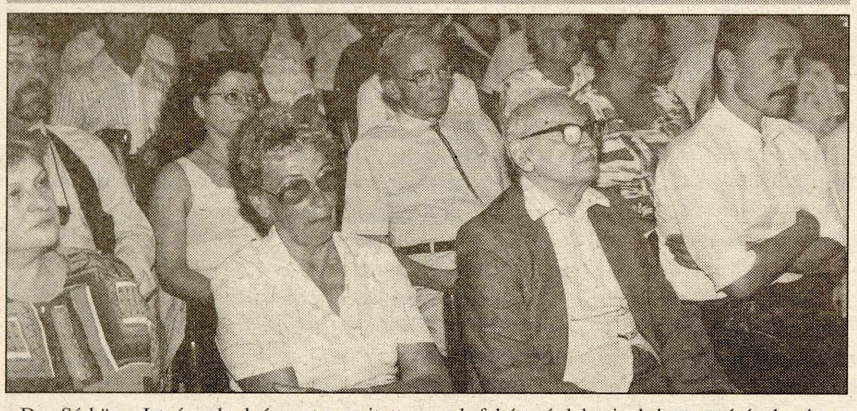

Dr. Sárközy István alpolgármester nyitotta meg a Magyar Őstörténeti-Hungarológiai Konferenciát, amelyet augusztus 12-én tartottak a kecskeméti Városházán, a Magyarok Világszövetsége Bács-Kiskun Megyei Szervezetének rendezésében. Az előadók a honfoglaló magyarok feltárt sír-leleteinek bemutatásával, népességtörténettel, a magyar nép rokonság-kutatásával kapcsolatos kutatásaik eredményeiről szóltak, az első emeleti tanácstermet megtöltő érdeklődő közönség bekapcsolódásával. Az első sorban dr. Henkey Gyula antropológus.

Bajtársak

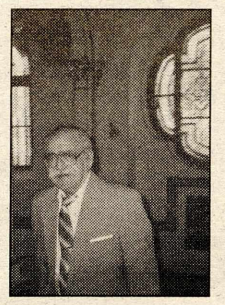

A Magyar Katonák, Harcosok, Bajtársak Világtalálkozójának részvevői Kecskemétre is ellátogattak. A Városháza dísztermében a vendégeket - köztük Pongrátz Gergelyt (jobbról) - Nyitray András (fent) országgyűlési képviselő és Szécsi Gábor polgármester is köszöntötte.

Vitézi eskütétel

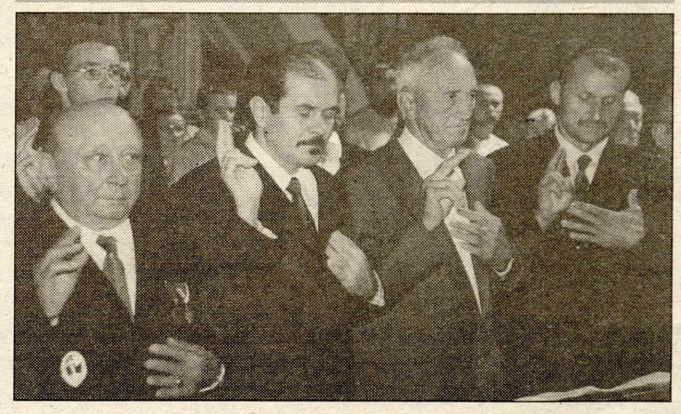

A Vitézi Rend kelet-magyarországi Törzsszék déli régiójának vitézi cím-várományosai ünnepélyes esküt tettek augusztus 12-én Kecskeméten, a Nagytemplomban. Marosi Izidor ny. tábori püspök celebrálta a szentmisét, vitéz Krasznay Béla h. főkapitány mondott köszöntőt.

CÉGEK ÉS EMBEREK

A kiürített vállalat

Idén augusztusban lett volna száz éves az MMG Automata Művek, a magyar műszertechnika hajdani vezető vállalata. Marx Ferenc 1900-ban bejegyzett cége sikerrel végigküzdötte a viharos XX. századot. Túlélte az államosítást, jól prosperált a szocializmus idején, de az újra beköszöntő kapitalizmus nem hozott számára új fellendülést. Ellenkezőleg: az MMG mára egy kiürített, szinte csak a nevében létező cég.

Az MMG a kilencvenes évek elején MRP-tulajdonba került, vagyis maguk a dolgozók privatizálták. De a 2300 tulajdonos nem bizonyult jó gazdának, 1997-re a vállalat súlyosan eladósodott. Ekkor lépett színre a Bankár Kft (később rt), megvásárolván a társaság tulajdonrészének többségét. Az emberek bíztak a Bankár Kft-ben, amelynek vezetői akkor még arról nyilatkoztak, hogy létrehozzák Magyarország legerősebb autóipari alkatrészgyártó és műszeripari csoportját, a termelést 8 milliárd forintról 2000-re 20 milliárdra növelik. De nem így történt.

A fejlesztés helyett létszámleépítés, a gépek, berendezések fokozatos eladása, végül a legértékesebb ingatlanok kiárusítása következett be. Az alaptőkét 1999 elején leszállították, így a megmaradt MRP-részvények ma már csak a felét érik, illetve érnék, ha egyáltalán kellenének valakinek. Az MMG hajdani tíz telephelyéből a még működőképeseket leválasztották a cégtől, önállóan, pontosabban a Bankár Rt vállalatcsoportba emelve, már nem is MMG név alatt működnek. A legértékesebb telephelyeket, így a budapestieket és a kecskemétit, telekként értékesítették. A kecskemétit az új tulajdonos, a KÉSZ Csoport, egyelőre raktárnak használja.

▼

Szakolczai István kevés híján huszonhat évet töltött az MMG-nél. Tizenöt évig volt a kecskeméti gyáregység vezetője. Nem élte meg könnyen az üzem fokozatos leépülését, ahogy a gyár többi dolgozója sem.

- A kecskeméti gyárat 1974-ben kezdték építeni, a termelés felfutásával 1980-ra épült fel. Épp huszonöt évet élt, miután 1999-ben eladták - mondja - Az MMG a szocialista viszonyok között kiválóan működött, a hatvanas évek végén bekapcsolódott az autóipari műszergyártásba, az olaj- és gázipari műszerek gyártásába is. Gépkocsi-műszerfalat szállított a Szovjetunióba, Lengyelországba, Jugoszláviába, ezért cserébe autókat kapott az ország. Akkoriban létezett egy autóipari együttműködés a szocialista országok között. A rendszerváltást követő 6-7 évben erős piacvesztést szenvedett el a vállalat, hiszen nem volt már szükség erre a cserekereskedelemre. Az újra való átállást véleményem szerint a vállalat rossz privatizációja meghiúsította. Voltak szakmai- befektetői jelentkezők, velük a cég nagyobb része maradt volna működőképes. Az MRP, a dolgozói tulajdon kisebb cégeknél talán beváltotta a hozzá fűzött reményeket, nálunk nem. Érzelmi privatizáció volt ez, nem valós, 2300 tulajdonossal a cég nem tudott hatékonyan működni. Az MRP inkább szakszervezetként működött, féltette a munkahelyeket, a jövedelem-kivonásban volt érdekelt, és nem adott elegendő mozgásteret a vezetésnek. A privatizáció után gyors hanyatlás következett be, 1997-re komoly termelési és piaci nehézségeink lettek. Ha az első körben jó befektető érkezik, talán lett volna esélyünk a fejlődésre.

Szakolczai István

1997 novemberében a Bankár Kft megvette az MRP tulajdonrészét, többségbe került, de nem bizonyult jó befektetőnek. Nem tudta megoldani a gondjainkat, nem hozott fordulatot, s ma már úgy látom, nem is nagyon akart. A kapcsolati tőkéjét nem vetette be, szakmailag nem értett a műszeriparhoz, és türelmetlen volt: azonnali bevételekhez akart jutni. Megkezdődött a cég eszközeinek eladása. Először az üdülőket, jóléti eszközöket, aztán a gépeket, berendezéseket végül a gyártelepeket értékesítették. Kecskeméten eladtak egy működő kis egységet is, körülbelül ötven fővel, gyártási háttér nélkül. Itt olaj-, gázvezetéki automatizálás tervezésével foglalkoznak, elsősorban kelet-európai országokba. Ennek a cégnek jó esélye van a túlélésre. A nevet is tovább viszi, mint MMG Nova Kft.

A 2300 embert folyamatosan bocsátották el. Mindenki megkapta a törvény szerint járó végkielégítést. Kecskemét ipari fellendülésével egybeesett ennek a cégnek a felszámolása, ezért az itteni dolgozók többsége szerencsésen el tudott helyezkedni. Nálunk jól képzett volt a munkaerő, a termelés az ISO-9001 és a QS-9000 szabványnak is megfelelt, ami jól mutatja a dolgozók képzettségének színvonalát is. A szaktudás tehát nem veszett el, de átkerült a multikhoz, "szupertőkésekhez".

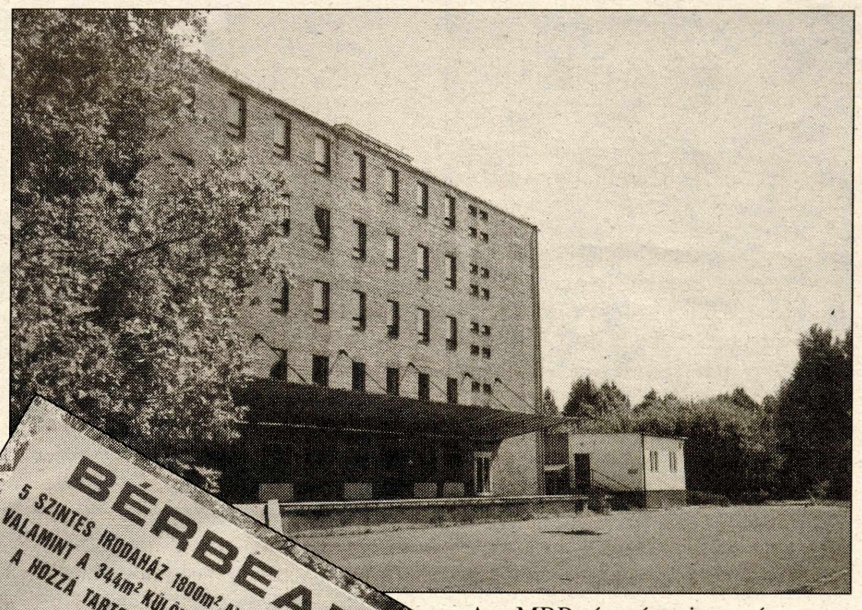

Az MMG kecskeméti működése - az említett Nova Kft kivételével - véget ért. Ami fájó, az, hogy nem lépett valami fejlettebb a helyébe, a terület nem hasznosul méltó módon.

Miután végig kellett vinnem az egész leépítési folyamatot, most munkahelyet keresek, ami ebben a korban nem könnyű. Érdekes, hogy a Dunántúlon a gépészmérnöki végzettségemmel és szakmai tapasztatommal azonnal el tudnék helyezkedni, de nem szívesen hagynám itt Kecskemétet. Ide köt a család, barátok, ismerősök. S bármilyen jó fizetést ajánlanak is, ez ahhoz nem elegendő, hogy az ember könnyedén áthelyezze az életét egy másik színtérre.

Az MRP-részvényeim még megvannak. Nem érnek semmit, elteszem őket emlékbe.

▼

A Bankár Rt-ről mostanában keveset hallani. Talán valóban nagyra törő terveik voltak az MMG-vel, talán úgy van, ahogy az MMG dolgozói nyilatkozták a Demokrata című újság riporterének: az rt szerintük az első pillanattól a cég ingatlanjaira utazott. Mindenesetre érdekes momentum, ami ugyancsak ebben a riportban olvasható: a Bankár 214 millió forintot fizetett ki szakértői díjként az MMG 1998-as mérlege szerint a saját érdekeltségi körébe tartozó World Class Internationalnak, további 145 milliót ügynöki jutalékként, 80 milliót pedig ügyviteli szolgáltatás fejében. A vagyonfelélésből befolyt összeget a Bankár Rt szerint felemésztette a veszteséges termelés és a hitelkamatok. AZ MRP-kisrészvényeseknek nem jutott belőle.

Az MMG elvérzett a privatizáción. A Bankár Rt. talán nem veszített az ügyleten, Kecskemét mindenképpen.

M.Á.

Nem akarták a vizet zavarni

Lapunk előző számában foglalkoztunk a témával, miért és hogyan került le a kecskeméti kábelhálózatról a TVPlusz műsora. Mint cikkünkben is megírtuk, többszöri erőfeszítés ellenére sem tudtuk elérni dr. Csontos Barnát, a TVPlusz sajtószóvivőjét, így nem rajtunk múlt, hogy éppen az érintettek véleménye hiányzott a riportból. A TVPlusz szerkesztőségünknek küldött, a cikkhez kapcsolódó nyilatkozatát az alábbiakban közöljük, hozzátéve: mindezt szívesen megírtuk volna augusztusban is, ha lett volna, aki elmondja.

"A TVPlusz körült kialakult, a mai napig számunkra sem világos helyzet megoldása érdekében már számos lépést tettünk, de olyan ellenállásba ütközünk, amely döbbenetes. A TVPlusz önkényes levételét követően sajtóközleményt adtunk ki, amelyben szerettük volna tájékoztatni a lakosságot arról, hogy a TVPlusz nem szűnt meg, működik, csak éppen Kecskeméten nem látható az adása. Ezt a sajtónyilatkozatot a kecskeméti médiák egy része nem hozta le, valószínűleg azért, mert ez nem "hír". Előfordult, hogy a sajtóhelyreigazítás azért nem jelent meg, mert az nem támadta X.Y.-t, majd készült egy interjú, amely a mai napig nem jelenhetett meg, mert az újságban a helyén a TELEMOZI Kft. szerepel. A TVPlusz nem olyan régen kezdte meg működését (pontosan 2 év 7 hónapot tudott működni, holott a szerződés 3 évre szólt), hogy ne emlékezzenek a kecskemétiek a fontosabb eseményekre. A TVPlusz 1997. november 15-én kezdte meg adását, mert korábban "politikailag nem lehetett ". Már ebben az évben élőben közvetítettük az éjféli misét és az újévi koncertet. 1998-ban mi kezdtük el az önkormányzati ülések közvetítését is, majd számos nagyobb rendezvényt is élőben adtunk: Majális, Nemzetközi Kettesfogathajtó Bajnokság, napfogyatkozás, KAF, Hírös Hét, Aranyhomok Expo stb. A TVPlusz dolgozott az MTV1-nek, a TV2-nek, a TV3-nak, az RTLKlubnak, a Duna Televíziónak és az ATV-nek. A TVPlusz igyekezett olyan műsorokat készíteni, amelyek nem ütköznek a másik televízió műsorpolitikájával. Viszzatekintve nem kis büszkeséggel tölt el bennünket, hogy a másik televízió utánunk kezdte el az önkormányzati közvetítéseket, majd moziajánlót indított és élő közvetítéssel is próbálkozott. Határozottan egyetértünk azzal, hogy a TVPlusz " nem sok vizet zavart ", mert pontosan az volt a cél, hogy ne keveredjünk bele a politikába. A TVPlusz-on vetített erotikus filmekkel is új fejezetet nyitottunk a kecskeméti televíziózás történetében, hiszen a VIVA csatorna helyén - közkívánatra - pornográf műsorok láthatók, ellenben a TVPlusz erotikus filmjei miatt újságolvasók hívták fel Kecskemét jobboldali városvezetését a TVPlusz likvidálására. Határozottan tiltakozunk viszont az ellen, hogy a TVPlusz-nak " szinte nem is volt saját " műsora. A valóság az, hogy szinte csak saját készítésű műsor volt látható a TVPlusz-on, nem volt jellemző a kétes képminőségű és tartalmú filmek vetítése, a saját műsorok aznapi többszöri, hetente még többszöri ismétlése. Ennek köszönhetően a műsoraink a kecskeméti-ekhez közeli témákkal foglalkoztak, és amennyire csak lehetett, bevontuk a nézőket is a műsor készítésébe, hiszen minden élő műsorunkba be lehetett telefonálni, sőt olyan élő vitaműsor is volt, ahol a közönség a helyszínen is véleményt nyilváníthatott. A TVPlusz adminisztratív módon történő ellehetetlenítése a kecskeméti polgárok tetszését nem nyerte el, és már több mint ezer polgár aláírta a tiltakozó petíciót. A TVPlusz mögött nem áll politikai érdek. Már a választások idején is ingyen biztosítottunk minden párt számára lehetőséget a megszólalásra, és minden egyéb műsorban kiemelt figyelmet fordítottunk az objektív és a pártatlan tájékoztatásra. A TVPlusz békésen szeretné megoldani a kialakult helyzetet, ezért nem tesz olyan lépést, mely következményei túlmutatnának ezen az ügyön. Nem akarjuk, hogy bárki politikai célzattal felhasználja a TVPlusz-t. Természetesen a végtelenségig nem lehetünk türelemmel, hiszen ebben az ügyben annyi törvénysértés történt már, hogy évekig eltartó polgári és büntető perek sorozatára lehet számítani. Ezzel a TELEMOZI Kft.-t és a várost sem kívánjuk abba a helyetbe hozni, hogy az esetleges értékesítést nehezítsék a perek és az országos sajtó hírverése. A KTV-vel való együttműködés alapfeltétele az, hogy a TVPlusz és a KTV tulajdonosai meg tudjanak egyezni annak feltételeiben. A TVPlusz érdekelt minden olyan együttműködésben, ahol két egyenlő fél vesz részt a kölcsönös előnyök alapján. A TVPlusz több alternatívát is kidolgozott az együttműködés lehetséges formáira, melyek észszerűségi és gazdasági indokokkal nem, személyes vagy politikai indokokkal viszont megakadályozhatók. Természetesen a TVPlusz még nem játszott ki minden ütőkártyát ebben az ügyben, sőt azt is mondhatnánk, hogy a java még hátra van, de ezt a megoldást szeretnénk elkerülni. Mi a televíziózással szeretnénk foglalkozni, ha hagynák!"

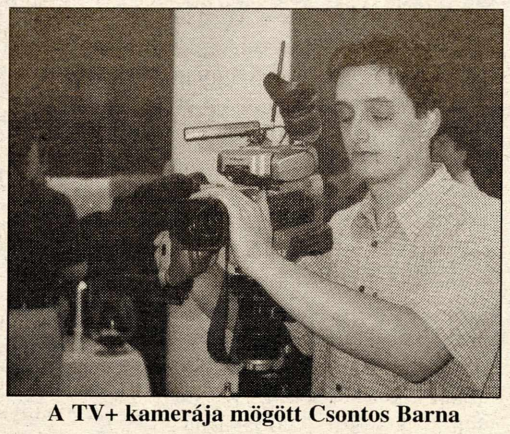

A TV+ kamerája mögött Csontos Barna

Levél munkaügyben

Tisztelt Statisztikai Hivatal!

Kérem, hogy a legközelebbi összeszámláláskor szíveskedjenek engem is hozzáadni a munkanélküliekhez. Igaz ugyan, hogy legalább öt éve nincs már munkahelyem, de segélyt se vettem fel, így Önöknek nem állt módjukban, hogy bevegyenek a statisztikájukba. Szólni meg elfelejtettem, és nem én lehettem egyedül ilyen feledékeny, mert egyfolytában azt hallom, hogy csökken a munkanélküliség, annak ellenére, hogy egész gyárakat meg repülőtereket szüntetnek meg, nem beszélve a dunai flottilláról.

Ne nyugtalankodjék amiatt a T. Hivatal, hogy mire hozzáadna az országos adathoz, addigra talán már lesz is munkám, és így megint csak hamis képet kapna a kormány. Az a helyzet ugyanis, hogy már elmúltam ötven éves, nem rám vadásznak, amikor dinamikus és ambiciózus munkatársakat keresnek, maximum negyven éves korig. Nem vagyok vendéglátós, szakács, lótenyésztő, kőműves, szobafestő, esztergályos, hegesztő és marós, pénzügyekhez nem értek. Eredeti szakmám tanár lenne, próbálkoztam is már néhány iskolában, meg ahol pedagógust kerestek. Az igazgató ilyenkor közölte: sajnálja, de neki csak harmincezer forintja van. Elég az nekem, mondtam, ne legyen az ember mindjárt mohó. Nem teheti, mondta az igazgató, mert akkor őt megbüntetik. Kájété az kájété. Ebben maradtunk, tudomásul vettem, hogy a pedagógus szakmából kivénültem, maximum hivatásos nagyapának lennék jó, olyant meg senki sem hirdet.

Nem mondom, egyszer mégiscsak majdnem szerencsém volt. Pedagógust kerestek, ki tudja, miért, tudniillik biztosítási ügynöki munkára, s még a korommal sem volt bajuk. Erősen kísértésbe estem, mert akkor már szinte mindegy lett volna, csak legyen. Sikerült azonban kijózanodnom, mihelyt közölték, hogy a tanfolyam nyolcvanezer forint lesz. Azóta hasonló helyzetben az első kérdésem: mennyi? Ha mondják, hogy nyolcvan, már ott se vagyok.

Gondoltam arra is, hogy elvégzek anyagilag támogatott tanfolyamot, de hiábavaló lenne, hiszen csak eggyel gyarapítanám papírjaim számát. Hasonló korú sorstársam egy ilyen tanfolyamon ismerkedett meg a számítógéppel, de szerintem azóta már elfelejtette, mert munkahelyet ők sem tudnak garantálni. Elgondolkodtam viszont, mennyien képesek megélni abból, hogy félmilliónak nincs munkája! Megtanítják például tanulni az embert, aztán önbizalomfejlesztő kurzusok is vannak, nehogy az ember lába elkezdjen remegni egy húsosabb státusz láttán, vagy elkezdjen dadogni, amikor megkérdezik, hogy eddig miért nem dogozott. Ha aztán a munkanélküli már hajléktalanná is vált, akkor szociális munkások veszik kezelésbe, fürdetik, melegedtetik, zsíros kenyeret kennek neki. S a végére hagytam, amivel kezdenem kellett volna: ott vannak a munkaügyi központok, akik szorgalmasan gyűjtik az állásajánlatokat, ajánlgatják a hozzájuk fordulónak, regisztrálják, hogy milyen gyakorisággal és hányszor keresi fel őket az ügyfél, stb. Arról tényleg nem tehetnek, ha például egy cég csak azért hirdeti meg az állást, mert kötelező számára, de már régen megvan a rokon vagy ismerős, aki beül a székbe. Nem az ő hibájuk, hogy a kevéspénzű munkanélküli minden hiábavaló álláskeresés alkalmával több száz forintot eltelefonál és elbuszozik, miközben arról álmodozik, hogy legalább az értelmetlen utak terheit levehetné valaki a válláról.

Meg arról is, hogy de jó lenne megint húszévesnek lenni. Nem a szerelem, hanem a munka miatt.

De ennek regisztrálása már nem a T. Hivatal hatáskörébe tartozik. ***L. A.***

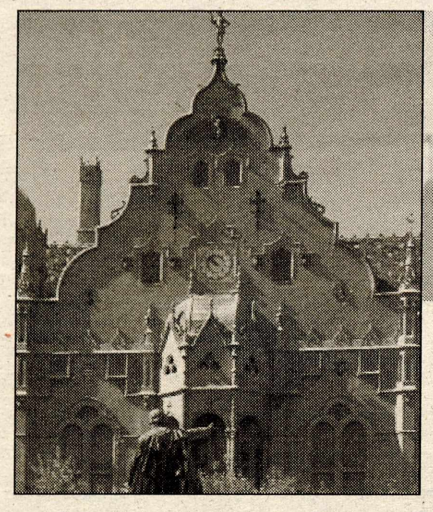

A VÁROSHÁZÁRÓL JELENTJÜK

Bővül az okmányiroda

Jövő év elején a közlekedésigazgatással kapcsolatos feladatok a rendőrség hatásköréből a jegyzőkébe kerülnek át. Emiatt bővíteni kell az okmányirodák létszámát és felszereltségét ez év november 1-től. Az ezzel járó költségek fedezetét a Belügyminisztérium biztosítja. Kecskeméten 12 fővel növekszik az okmányiroda létszáma.

Főtérfelújítás

Pályázatot nyújtott be a város a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Tanácshoz a Főtér Nagytemplom előtti része felújításának támogatására. A munkálatok bruttó költsége 18,9 millió forint, amelyből 8,9 millió az önkormányzati saját forrás, a fennmaradó összeget a pályázati pénzből szeretnék fedezni.

PÁLYÁZNAK A BÉRLŐK IS!

A kecskeméti közgyűlés még júliusi ülésén döntött arról, hogy részt vesz a Gazdasági Minisztérium által meghirdetett, az önkormányzati bérlakásállomány növelését célzó pályázaton a Homokbányánál lévő két épület bérlakássá alakításával.

A pályázat elbírálásánál előnyt élvez az a pályázó, aki nagyobb önerőt tud biztosítani a beruházásra. Kecskemét a két felújítandó homokbányai épületet jelölte meg önerőként, ami körülbelül 110 millió forint, a tervezett beruházás körülbelül 30 százaléka. Augusztusi rendkívüli ülésükön úgy határoztak a képviselők, hogy a harmadik, eladásra szánt épület befolyt vételárát is önerőként jelölik meg a pályázatban. Így az össz beruházás mintegy 40 százalékát az önkormányzat adja, ezzel a pályázat során kedvezőbb pozícióba kerülhet.

Ugyancsak ezen az ülésen módosították a lakáscélú önkormányzati támogatások helyi rendszeréről szóló rendeletet is. E szerint a költségalapon meghatározott bérlakás esetén - a Homokbányánál ilyeneket kíván kialakítani a város - is jogosult önkormányzati támogatásra az a kérelmező, aki a rendeletben meghatározott feltételeknek megfelel.

A támogatást a lakásalapból fedeznék.

A rendelet további módosítása a költségalapon meghatározott lakbérű lakások bérbeadásának szabályait határozta meg. Ennek megfelelően ezeket a lakásokat is meg kell pályáztatni, a pályázók közül az részesül előnyben, aki hosszabb időtartamra vállalja a lakbér előzetes, egyösszegű megfizetését. A költségalapú bérlakást határozott időre, legfeljebb öt évre lehet bérbe adni. A bérleti díj a szociális jelleggel hasznosított bérlakások mindenkori bérleti díjának kétszerese.

A bérleti díj kialakításánál figyelembe kellett venni a Gazdasági Minisztérium pályázati felhívását is, amely megszabta, hogy ezen lakások esetén a lakbér az első évben nem lehet kevesebb, mint az adott lakásra eső teljes beruházási költség 2 százaléka. Előzetes számítások alapján egy homokbányai lakás beruházási költsége maximálisan 5 millió forint, ennek 2 százaléka 100 ezer, a minimális havi lakbér tehát 8333 forint lenne. Jelenleg egy átlagos, 50 négyzetméter körüli szociális bérlakás havi bérleti díja 6000 forint, ennek kétszerese, a 12000 forint mértékében tehát megfelel a pályázati kiírásban szereplő elvárásoknak.

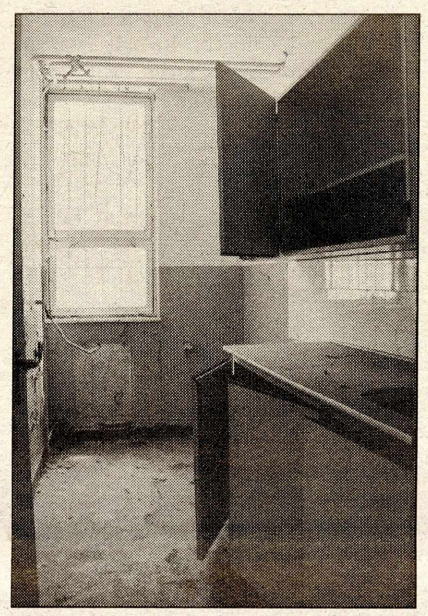

Mibe kerül, hogy újra konyha legyen?

TANÉVNYITOGATÓ

A megyei Pedagógiai Intézet szervezésében került sor az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központban a tanévnyitó megyei igazgatói értekezletre. A többszáz intézetvezetőt - Endre Sándor megyei közgyűlési elnök jelenlétében - Kohajda László, újonnan kinevezett intézeti igazgató köszöntötte, majd később bekapcsolódott a munkába Pokorni Zoltán miniszter is. Az értekezlet hangulatáról, tartalmi tapasztalatairól és a szűkebb közösség tanévkezdési híreiről kérdeztük Császár Cirillt, a Petőfivárosi Vásárhelyi Általános Iskola igazgatóját, az egyik résztvevőt.

Pokorni Zoltán miniszter

Dr. Fehér Tibor, Császár Cirill és Horváth Lajos az iskolaigazgatók évnyitóján

- Az értekezlet elején az OKÉV (közoktatási vizsgaközpont) és az OKKER (taneszköz forgalmazó cég) mutatkozott be, de sajnos nem voltak informatívak. A miniszter úr a tankönyvellátás állapotát áldatlannak és színvonaltalannak minősítette és a választék kordában tartására tett igéretet. A Nemzeti Alaptanterv égisze alatt felbukkant bóvlik helyett jövőre, a kulcsfontosságú 1-5-9. osztályok számára már minőségi tartalmú könyveket ígért. Kérte, hogy az igazgatók fejtsenek ki propagandát és támogassák a minisztérium és az ő törekvéseit, nevesítve például az "EU-konform" korábbi tanévkezdést is. Felborzolta a jelenlévők kedélyét viszont azon bejelentése, miszerint a jövő évi kötelező óraszámemelés mellé rendelt alapbér növekedés a túlórakeretek elvételéből valósul meg főleg (egyik zsebből a másikba, ugyananynyi), de a pedagógusbérek ígért inflációkövetéséről szó sem esett.

Erre a délelőttre csak rátett a délutáni városi igazgatói értekezlet. Ilyen rossz hangulatú tanévnyitó értekezletre nem volt példa. Folytatódott és rányomta a bélyegét a megbeszélésre az igazgatói kinevezések ügye. Sárközy alpolgármester ugyan minden kritikát visszautasított és közben általában jónak minősítette az általános iskolai munkát, de az igazgatóknak továbbra sincs fogalmuk, hogy mi alapján ítélik meg a munkát. Amit különösen szomorúnak tartunk, hogy a város szedi vissza is a pénzeket az iskoláktól, de a törvény által normatívan előírt (600 fő feletti iskoláknál kötelező) szabadidő szervező státuszt nem biztosítja, s ezzel tudatos, mulasztásos törvénysértést követ el.

Végezetül a Vásárhelyi iskolánál azért különleges az idei tanévkezdés, mert egy innen indult, mára országos rangúvá kinőtt, extra-pedagógiai program kezdődik, melyet az Országos Közoktatási Intézet is felkarolt. (Csak egyetlen név a bekapcsolódó országos szaktekintélyek közül: Lóránd Ferencné.) Ebben a kistérségi modellben - Kecskemét és környéke iskolatársulása néven - tíz általános és hat középiskola vesz részt a városból és a környékből. A végső célok egyike, hogy külön kerettanterv akreditálását is elnyerjük.

Megjegyzés. *Más városok boldogok lennének, ha lenne Kodály Intézetük, Kerámia-és Rajzfilm Stúdiójuk, Zománcművészeti Műhelyük, Művésztelepük, ennyi múzeumuk. Mégis a tanulók csak akkor ismerkedhetnek meg az azokban folyó tevékenységekkel, ha egy-egy áldozatkész pedagógus él a bemutatás lehetőségével. Mennyivel hasznosabb lenne, ha minden ilyen kulturális közintézményben a város egy-egy főállású státuszt hozna létre, amelyet az adott szakterületnek elkötelezett "ismeretterjesztő" (kultúrakalauz?) töltene be! Aki megszervezné, hogy minden kecskeméti kis és nagydiák megismerkedhessen az intézményekben végzett tevékenységekkel, művészetekkel, kulturális értékekkel. Kultúratisztelő és -értő, városunk értékeire méltán büszke kecskemétiekké így is nevelhetnénk az ifjúságot, nem beszélve a tehetséggondozásról...*

(A középiskolai igazgatók közül is próbáltunk néhányat megszólaltatni. Névvel nem merték vállalni a véleményalkotást - mint ahogy az igazgatói értekezleten is alig -, a szerintük kritikán aluli, saját ágazatával szembenálló egyes városi oktatási vezetőkkel szemben. Mert nem akarják, hogy iskolájuk emiatt kollektív, és főképp anyagi büntetésben részesüljön a jövő évi tervezésnél. Demokrácia, 2000. Kecskemét.)

Alapellátás-fejlesztés

Az Egészségügyi Minisztérium pályázatot hirdetett az alapellátás ügyeleti rendszerének fejlesztésére. Kecskeméten az Egészségügyi Alapellátási Intézmények Igazgatósága a meglévő központosított ügyeleti szolgálat tárgyi feltételeinek javítására kíván pályázni. Gép-műszer beszerzésre maximum öt millió forint az elnyerhető támogatás, ami a teljes megvalósuláshoz szükséges költségek legfeljebb 80 százaléka lehet. A minimum 20 százalék saját forrást a pályázónak kell biztosítania.

Az igazgatóság egy gépkocsit, három hordozható EKG-készüléket, vércukormérő készüléket, csecsemő ambut, gyógyszerporlasztó készüléket, valamint számítógépet és szoftvert szeretne a pályázat útján beszerezni.

A felnőtt háziorvosi és a gyermek háziorvosi ügyeleti szolgálat jelenleg közösen használ egy gépkocsit, így előfordul, hogy másfél órát várni kell, mire a következő hívásra ki tudnak menni. Mindkét ügyeletem 1-1 EKG-készülék van, amelyek közül az egyik tíz éves, és gyakorlatilag nullára amortizálódott. Az ügyeletek adminisztrációja hagyományos módon, azaz papíron tollal történik, ezért nagy szükség lenne számítógépre.

A közgyűlés támogatta az igazgatóság pályázatát, és saját forrásként 1 millió 198 ezer forintot biztosít hozzá az önkormányzati Pályázati tartalékból.

Zárt ülésen az Ipari Park bővítéséről

Tovább szeretné fejleszteni az Ipari Parkot dr. Szécsi Gábor polgármester. Az augusztusi rendkívüli ülésre készült előterjesztése szerint változatlanul nagy az érdeklődés a külföldi befektetők részéről Kecskemét iránt, de az önkormányzat már csak öt hektárnyi ipari parki területtel rendelkezik, amely egy korábbi közgyűlési döntés szerint még 5,5 hektárral bővül. Az ipari parktól délre fekvő 52 hektárnyi területet a polgármester igen erőltetett menetben, szeptember végéig szeretné megszerezni a városnak. A bökkenő csak az, hogy a majd 350 millió forintra becsült vételi árra egyelőre semmilyen fedezet nincs. Az előterjesztés szerint ezt vagy a Telemozi Kft eladásából vagy hitelből lehetne finanszírozni (utóbbi biztosítéka az önkormányzat adó- és illetékbevétele).

Az önkormányzat hivatalos könyvvizsgálója, Dózsáné Farkas Márta értékelése szerint az ipari park bővítése kétségtelen gazdasági és pénzügyi előnyökkel jár, ezért indokolt és támogatható, de ezt a konkrét elképzelést nem dolgozták ki alaposan: a tervezett kiadásnak nincs realizált bevételi forrása.

Az előterjesztést zárt ülésen tárgyalták a képviselők. Végül úgy döntöttek, a polgármester folytasson tárgyalásokat ez ügyben, és erről tájékoztassa a testületet.

Állítsa meg valaki a vandálokat...!

Kiket? A vandálokat! Ők azok, akik szemünk láttára napról-napra pusztítják, rondítják városunkat... akik nem ösztönösen, hanem tudatosan cselekszenek...határozott szándékkal rombolják városunk, településünk köztereit, lakótársaik magántulajdonát. Nem élelemszerzés céljából törnek és zúznak, nem azért firkálják tele középületeinket, templomainkat, kulturális és szociális rendeltetésű építményeinket és törnek össze autóbuszvárókat, telefonfülkéket, tépik ki a parkok virágait, verik szét a gyermekjátszók hintáit, lakóépületek működő-lábazatait, pusztítják a díszcserjéket. Az "emberszabású" vandálok magáért a pusztításért élnek... Én nem rájuk, hanem értük haragszom, mint várospolgár, akinek ízlésvilágát sértik a tapasztaltak. Humanista magatartásom nem engedi, hogy embertársaim közül valakit is gyűlöljek, de már-már azt teszem, azzal nyugtatva magam, hogy a felnőtt vandálok már nem is emberek és nem is társak. Mert hogyan is lehetnék elnéző azokkal, akik álszellemességekkel "dekorálják" a Kéttemplom-köz sétáló utcát, ilyen feliratokkal:"Lőttél már szemes elefántot homály-mordállyal?" Másutt a csendőrség visszaállítását követelik, nyilas, fasiszta jelmondatok, zsidó-csillagok, akasztófák a város épületeinek falain...hogy csak néhányat említsek.

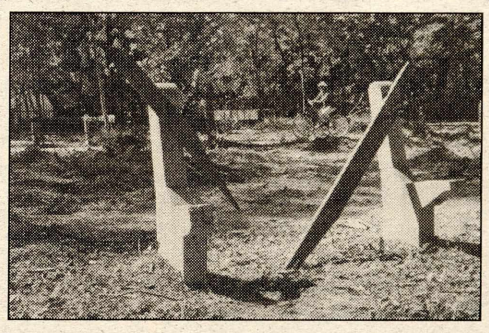

Mit is lehetne tenni? Először is kell, hogy e kérdés valóban a KÖZ érdeklődés homlokterébe kerüljön, ha már a napi és a heti sajtó is oly "szemérmesen" kerülgeti a témát, mint macska a forró kását. Kell, hogy a Köztér zászlóvivője legyen e kérdésnek, hiszen a Köztér nevet viseli, és célul tűzte ki: segíti azt, hogy ebben a városban a városlakók jól érezzék magukat. Hogyan? Széleskörű társadalmi összefogással! Szembe kell nézni a tényekkel! Fel kell ismerni, hogy ha a problémát felszínen tartja a város társadalma, az nem kisebbíti és nem homályosítja a városról kialakítható képet, hanem ellenkezőleg: a szembenézés már fél siker!

Egy nyugdíjas gondolatai
(cím a szerkesztőségben)

Vállalkozók kerestetnek

A Kecskemét és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulás Tanácsa lakossági fórumokon történt egyeztetések után a következő programokat választotta ki a SAPARD operatív program kidolgozására: térségi zöldség-, gyümölcstermelési fejlesztés új, termelői érdekeltségű szervezetek létrehozásával, új típusú szövetkezések; komplex turizmusfejlesztési program; a térség munkaerő-piaci igényeire épülő szakképzési rendszer kialakítása; a kecskeméti "tudás-térség".

A társulás a témákban érdekelt vállalkozókat keres, akik a programok pályázatszintű kidolgozásában, megvalósításában, valamint a pályázati önrész előteremtésében részt vennének. A pályázatoknak kapcsolódniuk kell a kistérségi programhoz.

Érdeklődni lehet Hamzáné Lakó Juditnál, a társulás titkáránál, telefon: 76/416-503. A kész pályázatokat szeptember 10-ig lehet eljuttatni a Kecskemét és Térsége TÖT, Kecskemét, Kossuth tér 1. címre. A SAPARD programhoz kapcsolódó "A vidékfejlesztési célok támogatására, a SAPARD program előkészítésére" című pályázat kiírása és űrlapja a www.fvm.hu honlapról letölthető.

Önmagunkra találva

Magam is tanyán tanítottam Szikrában. Az én tanyai tanító példaképem az a Kiss János - volt bugaci pusztai tanító -, aki nemcsak kortársa, de tanítványa is volt a Rigó Józsefnek. Annak idején sokat beszélt róla. Amikor én '69-ben Szikrába kerültem, nem gondolhattam, hogy évtizedek múlva így köszön viszsza az emléke. Ott, a tanyasi osztályteremben, ahol az egyik padsorban az ötödik osztály volt, a másikban a hatodik, nemcsak a tantárgyak rejtelmeiben kellett eligazodnunk, de az életben is. Nekem ez volt az igazi egyetemem, mert meg kellett tanulnom és tapasztalnom, hogy mit jelent egy gyerek sorsa, milyen a családi környezete. Hogyan tudom apró munkával, empátiakészséggel, egy-egy jó szóval, sikerélmény előhívásával megteremteni a gyermek számára azt a környezetet, amelyben aztán együtt nevelődik az édesapa, édesanya, de nevelődött a tanító - így magam is.

Ma, amikor az egész világban, az iskola és a család válságáról beszélnek, akkor egyre határozottabban azt látom, hogy nem az iskola és a család van válságban. Inkább egynémely politikus, mert nem látja jól a világnak azon értékeit, amelyek egyébként működnének, csak nem szabadna megzavarni. Nem szabad akár többet, akár kevesebbet várni családtól, iskolától, templomtól, közösségtől, környezettől mint amit természetesen adni tud. Az életben az tud eligazodni, aki képes arra, hogy a legapróbb dolgokat is nagyon átgondolja. Ott, egy tanyasi iskolában, nevelőközösségben példa volt - a maga botlásaival együtt is - a tanító. De a jóindulat működtette ezt a közösséget! Ezt köszönöm én Kiss János tanító úrnak, aki bugaci tanító majd igazgató volt Lakiteleken, de rajta keresztül az ő tanítójának, kortársának, Rigó tanító úrnak is.

Amikor megtudtam, hogy Bugacon róla nevezik el az általános iskolát, akkor igazi elégtételt éreztem magamban. Végre, nálunk is megjött a világnak az esze! Olyanokról nevez el utcát, intézményt, egy iskolát, akit évszázadok múlva sem kell szégyellnie. Ez az évszázad éppen arra intett bennünket, hogy hány arra érdemtelenről is neveztünk el mennyi mindent. Ha egy közösség igent mond egy névre, az kiállta még mindig az idő próbáját. Ha a politika igent mondott egy névre, az nem biztos. Ez nekem is nagy tanulság.

Ahol egy tanítóról nevezik el az iskolát, ahol felsorolják a tanítóknak a nevét megbecsülésük jeleként, az mind egy tanítói emlékmű. Jelzi azt is, hogy a nép, és benne sok közösség kezd önmagára találni. Ha ebben egy kicsit segíthetünk - akár egy újság, akár egy képviselő -, akkor talán megtettük a dolgunkat.

Elmondta:
Lezsák Sándor
tanár, parlamenti képviselő, az Országgyűlés Tudományos és Oktatási bizottságának elnöke

LAKITELEKI ÜNNEPSÉG

A Lakiteleki Népfőiskola augusztus 19. délutántól másnap hajnalig tartó kitűnő rendezvényekre tárta ki kapuit az érdeklődők előtt. A jó félezres közönségben sok kecskeméti arcot is láttunk. A népi hagyományokat is ápoló helyi és környékbeli gyermek és felnőtt együttesek műsorai után este az Evangéliumi Színház István király előadását láthatták a nézők. A sok évet Kecskeméten töltő Udvaros Béla rendező mellett a főbb szerepekben Bitskey Tibornak, Borbáth Ottiliának és Bánffy Györgynek tapsolhatott a közönség. Udvaros Bélát erről a színházról, Lezsák Sándort pedig - a tanévkezdés apropóján - egy mostani bugaci iskolanévadó ünnepséggel kapcsolatos gondolatairól, a pedagógus élet megbecsüléséről kérdeztük.

Színpadon a lakiteleki Népfőiskola Kösöntyű néptánccsoportja. A jobboldali páros „legénye" Fantoly Gyula, az együttes szakmai irányítója, párja pedig Lezsák Sándorné, alapító-vezető.

Az Evangéliumi Színház küldetése

Udvaros Béla rendező mondja: Az Evangéliumi Színház most ünnepli a születésnapját. 10 éve jött létre, magyar protestáns egyházak támogatásával. Az a célunk, hogy evangélium szólaljon meg a színházunkban. Az evangélium azt jelenti, hogy örömhír. Ebben a feldúlt, eldurvult, eléggé kaotikus világban szeretnénk a tiszta vox humana hangján megszólalni. Olyan irodalmi értékű, főként magyar darabokkal, amelyeket egyébként ma sajnálattal hiányolunk. Azok a szerzők, akiket mi a 10 év alatt játszottunk: Tamási Áron, Illyés Gyula, Németh László, Márai Sándor, Sík Sándor, Kovács Aladár, Herczegh Ferenc - a XX. századi magyar irodalom legjava. Ezeket a szerzőket és műveiket nem játsszák ma a színházak. Tehát mi örömhírt akarunk vinni a világba, olyan magyar drámai alkotásokkal, amelyek példaképet adnak a mai társadalomnak. Történelmi hősökkel vagy akár mai történettel, is lehet, hitet adni az élet értelmében. Szeretnénk az örömhír propagálásával elérni azt, hogy az emberek megértsék: az élet szép és értelmes. Bemutatjuk, mi kell, hogy igazán azzá tegyük?

Ez a fő törekvése az Evangéliumi Színháznak. Most, hogy idén millenniumot ülünk, Sík Sándor "István király" című drámáját tényleg példátlan sikerrel játsszuk az ország majd minden jeles városában. Nemrég jöttünk meg Nagyváradról és Királyhelmecről, Felvidékről, tehát visszük a magyar lakosságnak határainkon túl is örömhírt hirdetni. István király példája, nekünk ma is hitet, erőt ad. Olyan drámai pillanatban mutatja be Szent Istvánt halála napján, amikor válaszút előtt áll az ország; merre menjen. Betagolódni Európába vagy a pogány múltba gyökerezve visszamaradni? Nem kell mondani, hogy mennyire időszerű ez! E pillanatban ez az Evangéliumi Színház küldetése, hivatása.

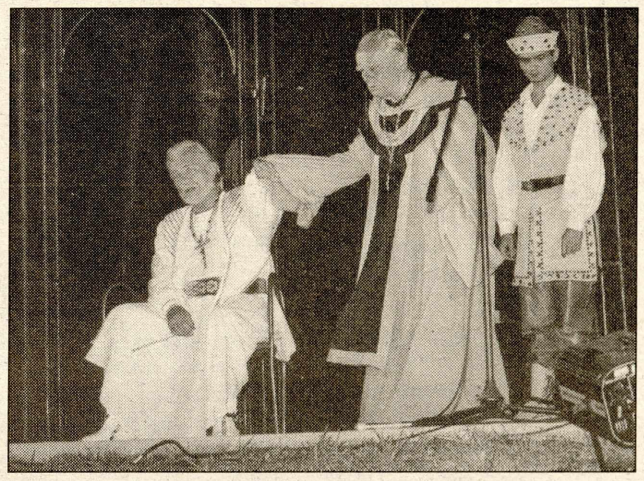

Sík Sándor István király című drámájában Bitskey Tibor (balról) a főszerepben.

A megye díjazottjai

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés kitüntető díjainak átadására hagyományosan az augusztus 20-i ünnep előtt a Megyei Könyvtárban került sor.
A kecskeméti díjazottak:

Bács-Kiskun Megyéért Díj:
Marosi Izidor, a Váci Egyházmegye segédpüspöke, az Országos Hitoktató Bizottság elnöke, **Vári Gyula**, vadászrepülő-őrnagy.

Bács-Kiskun Megye Ifjúságának Neveléséért Díj:
Fehér Judit pedagógus, Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziuma, a **Matematikából Tehetséges Gyermekekért Alapítvány** kollektívája.

Bács-Kiskun Megye Közművelődési Díj:
Gilly Zsolt osztályvezető Kiskunsági Nemzeti Park.

Bács-Kiskun Megye Művészeti Díj:
Polyák Ferenc fafaragó, a népművészet mestere.

Bács-Kiskun Megye Tudományos Díj:
dr. Kiss Árpád, növénynemesítő, genetikus, **dr. Rajtár Mária**, a megyei kórház izotóp-laboratóriumának vezető főorvosa.

Bács-Kiskun Megye Egészségügyéért Díj:
dr. Fáy Tamás, a megyei kórház szeptikus sebészeti részlegének vezető főorvosa, **Krizsán Sándorné (Béda Erzsébet)** körzeti védőnő, **dr. Száz Attila** adjunktus, a megyei kórház traumatológusa.

Bács-Kiskun Megye Közszolgálatáért Díj:
dr. P. Kovács István ny. igazgató.

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnökének kitűntető díja:
Gulyás József főtanácsos (posztumusz), **dr. Bankó Ágnes** osztályvezető-helyettes, **Fodor Zsuzsanna** osztályvezető (valamennyien a megyei önkormányzati hivatal dolgozói), és **Imre Károly**, a megyei Közművelődési Intézet igazgatója.

Képeskönyv Erdélyről

Erdély címmel jelent meg Szász András (középen) Kecskeméten dolgozó újságíró szép albuma a szerző színes fényképeivel és Nyugat-Erdély főbb magyar városainak, emlékhelyeinek leírásával. A kötetet a lakiteleki Antológia Kiadó - vezetője, Agócs Sándor (jobbról) - gondozta. Itt jelent meg nemrégen a marosvásárhelyi Gálfalvi György író, szerkesztő (balról) Naplójegyzetek című kötete, és ők voltak a kiadói a lakiteleki Sakkozó Magyarok Világtalálkozójára, e témakörben megjelent és a kecskeméti Bense József által szerkesztett könyvnek is.

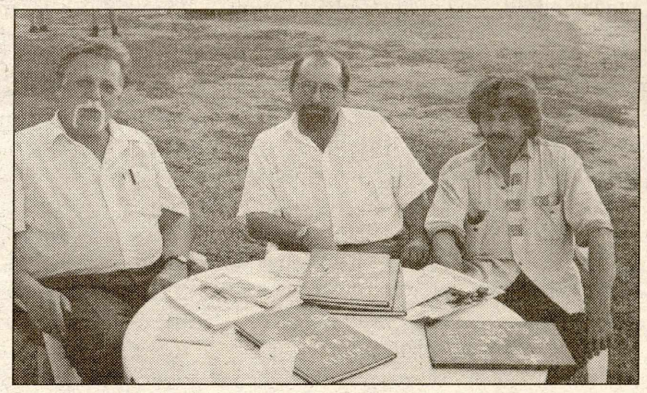

Sőreg Dénes KIÁLLÍTÁSA

A Hírös Hét Fesztivál egyik eseményeként nyílt meg augusztus 22-én a Bozsó Gyűjtemény épületében Sőreg Dénes fafaragásainak kiállítása.

Sőreg Dénes a hatvanas években, lengyelországi és erdélyi fafaragások hatására kezdett fával foglalkozni. Munkáinak egy részét a puritán egyszerűségű plasztikák képezik. A paraszti élet hétköznapi alakjai a népi fafaragás és a primitív művészetek hagyományait idézik fel. Valamennyi alkotás főszereplője az emberi alak vagy arc, mely az anyag sajátos minősége, emberléptékű alakítása folytán szinte észrevétlenül kerül közel szemlélőjéhez. Nagyméretű táblaképei hátoldalukon a fatörzs ívét, nemegyszer a kérgét is hordozzák. E nem éppen hétköznapi táblakép-felületeken a népdalok, a balladák, az eposzok, a Biblia világának elemei jelennek meg. Epikus képei nem csupán illusztrációk; a sorozatok visszatérő karakteres emberi figurái átütő erejű filozofikus tartalmat hordoznak.

Sőreg Dénes fafaragásaival 1977-ben mutatkozott be a nyilvánosság előtt.

Az eltelt több mint húsz évben számos kiállításon szerepeltek alkotásai Kecskeméten, Budapesten és az ország több városában. 1996-ban Helsinkiben és Hyvinkaa-ban mutatták be Az én Kalevalám című sorozatának táblaképeit.

Így jutottunk a bunkóságig

Volt egyszer egy nyomdász. Eredetileg ugyanolyan egyszerű embernek született, mint bárki más, de amikor fölcseperedett, elment inasnak a betűhegyek közé. Ott aztán kikupálódott. Megismert minden fogást, szabályt, formát, ami a szakmában évszázadok alatt kialakult, összegyűlt. A komputert még hallomásból sem ismerte, csak olvasott róla esetleg, amikor a róla írt cikket kellett kiszednie - ólomból.

A helyesírási szabályokat is kénytelen volt megtanulni, mert aki túl sokat hibázott, talán még a betűhegyek közül is kikergették. Munkáját árgus szemekkel leste a korrektor, aki vérbe mártott tollal hívta fel a figyelmet a legutolsó kis veszszőhibára, hiányzó ékezetre. Szegény nyomdászunk saját érdekében még a helyesírási tanácsadó szótárt is lapozgatta munka közben!

Ennek a középkorra emlékeztető sanyargatásnak vetett véget a technikai fejlődés egyfelől, a szellemi hanyatlás másfelől. Mára eljutottunk odáig, hogy akinek van pénze egy személyi számítógépre és hozzá kiadványszerkesztő programra, nem kell iskolában görnyedeznie, nem kell rettegnie a szigorú szakmai ellenőrzéstől, úgy garázdálkodik a betűhegyek között, ahogy neki tetszik. Akadnak ugyan programok, amelyek szedés közben aláhúzzák a gyanús szövegrészeket, a helyesírási hibát pirossal, a stílushibát zölddel, de mit kezdjen ezzel, aki mondjuk színtévesztő, s ráadásul nincs stílusérzéke. A nyomda többnyire már csak - nevéhez illően - nyomja a szöveget, a festék pedig, mint tudjuk, sokmindent kibír. De - ha hiszik, ha nem - van ennek az ellenőrizetlen burjánzásnak előnye is. Mondok néhányat.

Vegyünk például egy csúnyácska szórólapot a legutóbbi választás idejéből. Az önkormányzati képviselőjelölt ötven sornyi terjedelemben mutatja be önmaga és pártja programját a választóknak. Ebben az ötven sorban ötven helyesírási és stílushiba található, de csak akkor ennyi, ha nem vagyunk túl szigorúak. Például két l-lel írja a panelházat, megszünjön-t ír a megszűnjön - de még inkább: megszűnjék - helyett, egybeírja, amit külön kell, vesszőt rak oda, ahova nem kell és fordítva. Egy helyütt még suksüköl is (felcseréli a kijelentő módot a felszólító móddal), bár ez már a pártprogramban fordul elő, tehát inkább a kollektív munkát minősíti. A jelölt egyébként tanárember (ha nem is magyar szakos, de talán kiművelt fő), pártja pedig nevében és kijelentéseiben is harciasan magyar, így fel sem tételezhetjük, hogy nem tudnak anyanyelvükön, vagy hogy szándékosan tervezték szórólapjukat ilyen gyermekdedre. Hát akkor mi csúfította el az eredetileg szép fehér papírt?

Szerintem csakis a a nemtörődömség. Én pedig egy hanyag párt slendrián jelöltjére nem szavazok . De ha mégiscsak a hozzánemértés bábáskodott a kissé zavaros szöveg születésénél, pláne.

Persze nem csak a politikai pályára kacsingatók járhatnak pórul, amint megnyilatkoznak, hanem akár egyszerű üzletemberek is, ha összefognak a mai kor betűszedőjével. Kíváncsi lennék, vajon hányan jelentkeztek a következő hirdetésre:

"Üzlettársat keresek 30 ha halastó építéséhez, üzemeltetéséhez. Ugyanitt eladó 30 ha tónak való, rendezett terület kész terv, víz dolgok adottak, földgépeim megvannak, a munkát lehetne egyben csinálni, üzemelő tórendszer mellett van, campinget, horgásztatást csinálni." Telefon, irányár, stb.

A zavarosság elrettentő erejű, talán még a hasonszőrűek számára is. Itt már csak az a kérdés, vajon a hirdető tudta-e, hogy egyáltalán mit akar, ha igen, szégyellt-e írástudóhoz fordulni, aki megfogalmazta volna, vagy pedig ilyesmire sajnálja a pénzt.

Van azonban az éremnek másik oldala, ennélfogva tanulsága is. Régebben még igyekeztek a kiadók rendbeszedni a fentihez hasonló szövegeket, ha másként nem, hát kifaggatták a hirdetőt. Ma már elég, ha a kliens leszurkolja a pénzt, aztán vessen magára, ha nem értik, mit akar.

L.A.

A TAPASZTÓ DINASZTIA ALAPÍTÓJA

Kecskemét város első szemész szakorvosát id. dr. Tapasztó Istvánt joggal tekinthetjük dinasztia-alapítónak. Hiszen fia és unokái töretlenül viszik tovább a Csányi körúti házban a magukba szívott szakmai szeretetet, a szemorvoslás iránti elkötelezettséget. Ifjabb Tapasztó István szintén szemész, kandidátus lett. Gyermekei közül pedig egyikük optometrista, kontaktlencse specialista, míg másikuk a Budapesti I. számú Szemészeti Klinika tanársegéde.

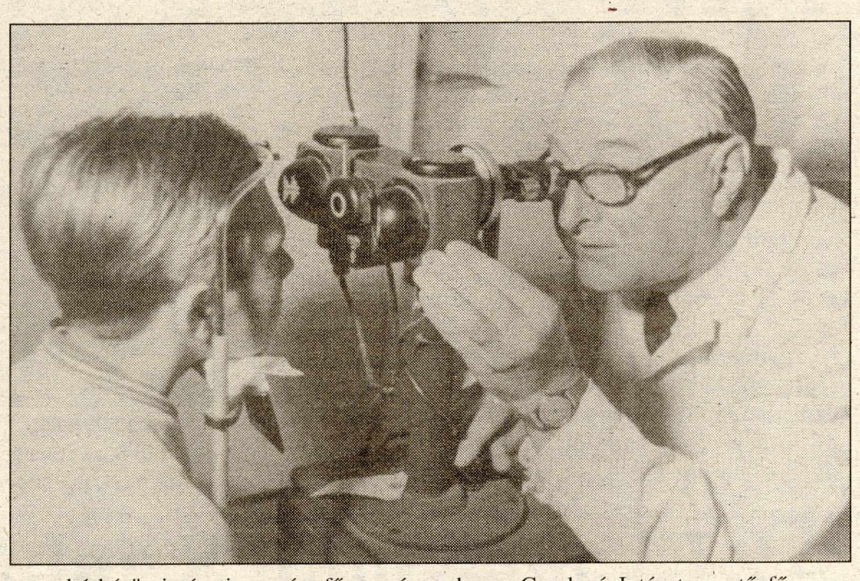

Néhai dr. id. Tapasztó István 1897. május 24-én született Törökbecsén. Elemi iskoláit és a gimnázium első négy osztályát szülővárosában végezte. A gimnázium felső négy osztályát Nagybecskereken kezdte, majd az utolsó három évet Temesvárott a piaristáknál végezte, és itt is érettségizett 1916 júniusában. (A dinasztia-alapító fia ebben is követte édesapját. Jóllehet, ő az idegenbe szakadt Temesvár helyett a kecskeméti piaristáknál tanult és érettségizett.)

Az első világháborús események befolyással voltak Tapasztó István diákéveire is. Még csak hetedikes gimnazista, amikor 1915. október 15-én behívták katonának. (Akkor még nem sejtette, hogy 28 év múlva, egy újabb világháborúba szóló behívót fognak kézbesíteni részére.) Ekkor tanulmányi szabadságot kért és kapott, s néhány hónap leforgása alatt levizsgázott a 7. és 8. osztály gimnáziumi tanulmányi anyagából, és le is érettségizett.

1916. augusztus 19-én a 29. Császári és királyi (K.u.K.) gyalogezreddel az orosz frontra került. Innen 1917 márciusában a sokkal veszélyesebb olasz frontra helyezték át, ahol 1918-ban már mint gyalogos hadnagy küzdött Isonzónál.

Hősies helytállásáért és bátorságáért, az I. Világháborúban szerzett érdemeiért nagyezüst, kisezüst és bronz vitézségi érmet kapott, tulajdonosa lett a Károly csapatkeresztnek, a hadiérem nemzetiszínű szalagján karddal és sisakkal díszített Háborús Emlékéremnek, megkapta a Nemzetvédelmi Keresztet, valamint az osztrák és német háborús emlékérmeket.

Tapasztó István az I. Világháború befejező szakaszát, a trianoni nemzetcsonkítást az újonnan létrehozott államszövetség területén, Jugoszláviában élte át. Innen - nem csekély kockázat vállalásával - 1918 szeptemberében átúszta a Tiszát, hogy a Titóék államához csatolt Bánátból Magyarországra szökhessen.

Még ugyanebben a hónapban beiratkozott a budapesti orvosi egyetemre, amelyet 1923 májusában végzett el. 1923. július 1-vel a budapesti I. sz. Szemklinikára került, ahol kezdetben díjas gyakornok, majd tanársegéd lett. A szakorvosi vizsga letétele után, 1928. január 1-vel kinevezték a kecskeméti OTI rendelő - az akkori ún. "Csepes kórház" - intézeti szemész főorvosának.

Elkötelezettsége és szakmai hivatásának gyakorlása mellett Tapasztó István bekerült a város társasági életébe és Kecskeméten kívül a környéken is vállalt egyesületi, társadalmi tisztségeket. 1927 júliusában vette feleségül Németh Máriát, egy régi kecskeméti család leszármazottját, akitől 1931-ben született István nevű fia, nevének és tevékenységének továbbhordozója. Idősebb Tapasztó tagja volt a kiskunfélegyházi céllövész egyletnek, amelynek csapatával országos második helyezést értek el. Az 1930-as években pedig elnöke volt a város polgársága által favorizált Kecskeméti Athletikai Club (a KAC) futball szakosztályának.

Egyedüli szemész szakorvos volt Kecskeméten. Az OTBA-nak is szemész főorvosa lett, majd 1936-ban kinevezték ellenőrző trachoma-orvossá. 1928 óta - az akkori helyén jelenleg is működő - magánrendelőt nyitott, amelyben több mint fél évszázad múlva bekövetkezett haláláig dolgozott is.

Tapasztó Istvánt, az I. Világháborút már megélt "veteránt", 1943. május 1-én ismét behívták katonának. Ekkor a kecskeméti Honvédkórház szemész főorvosa lett. Később a kórházzal együtt 1944-ben Budapestre került, onnan pedig 1945. január 18-án Gödöllőre, orosz hadifogságba. Négy napra rá, a már nem is ifjú szemész főorvos 1945. február 22-én szolgálatra jelentkezett a Magyar Nemzeti Hadseregbe. (Két rossz közül, ti. a Szibériába internálás helyett inkább ezt választotta.)

Kecskemét városa, mint egyedüli szemorvost azonban 1945. április 15-én a hadvezetéstől kikérte, és már május elsején el is foglalhatta ismét régi helyét mint a kecskeméti OTI szemész főorvosa és Bács-Kiskun megye ellenőrző trachoma-orvosa.

1950-ben a Bács-Kiskun megyei Trachoma Gondozó Intézet vezető főorvosa lett. Az ebből adódó feladatokat 1975-ig, 78 éves korában történt nyugdíjazásáig ellátta. Egész életében arra volt a legbüszkébb, hogy Bács-Kiskun megyében felszámolta a trachoma szemészeti betegséget, amely azokban az időkben a tuberkulózissal együtt igen elterjedt népbetegség volt. Példa erre, hogy amíg 1946-ban még 3500 trachomával fertőzött szembeteget ellenőriztek Bács-Kiskun megyében, addig 1975-ben már csak 12 gyógyult trachomás beteget tartottak nyilván.

1956-ban a szemorvos ismét tanújelét adta hazafias lendületének. Az október 27-ei tiszakécskei sortüzek és az időben ezt követő kecskeméti lövöldözések sérültjeit kivétel nélkül ő operálta, gyógyulásukig kezelte.

Id. dr. Tapasztó István az OTI és trachoma-orvosi ellenőrző munkája mellett 1956 és 1960 júliusa között a kecskeméti 2.sz. Honvédkórház szemészeti osztályát is ellátta és vezette. Több tudományos előadást tartott és számtalan dolgozata látott napvilágot orvosi szaklapokban. Utolsó nemzetközi előadását Bécsben a II. Ultrahang Világkongresszuson tartotta 1969-ben. Magánrendelőjében mindezek mellett haláláig lankadatlanul folytatta szemorvosi munkáját. A legmodernebb szemészeti gyógyászati módszereket és gyógyszereket alkalmazva lépést tartott a szemészeti orvostudomány előrehaladásával. 1983-ban 60 éves orvosi tevékenységéért gyémántdiplomával jutalmazták. 1980-ban az Egészségügy Kiváló Dolgozója lett. Szerettei körében halt meg 1984. január 8-án.

Méltó lenne Kecskemét városához, ha a Csányi körúti ház falán márványtáblát helyezne el dr. Tapasztó István emlékére.

Írta:
vitéz Tiszaugi-Szabó Tamás

A gyógyulás reményében

Kékkeresztesek találkozója

A Magyar Kékkereszt Egyesület Kecskeméti Csoportja 1998. májusában alakult meg azzal a céllal, hogy segítséget nyújtson mindazoknak, akik úgy gondolják, hogy az alkoholfogyasztással, vagy más önpusztító káros szenvedélyükkel képtelenek egyedül megbirkózni és ezért életük rendezéséhez készek Isten segítségét elfogadni. Tisztában vannak azzal, hogy az ilyen jellegű gondokkal küzdők hozzátartozói, családtagjai is érintettek a problémában, ezért ők is segítségre szorulnak valamilyen formában. A szolgálat ezért egyben családgyógyító is. Az egyesület kecskeméti csoportja szeptember 22-24 között regionális találkozót rendez, amelynek helyszíne a Nyárlőrinci szőlők-beli Emmaus Ház. Minden érdeklődőt szívesen látnak, a jelentkezéseket Boros József címére kérik elküldeni (Kecskemét, Kossuth tér 6-7. IV:/53. Tel: 76/487-422). A péntektől vasárnapig tartó eseményen lelkészek, pszichiáterek tartanak előadásokat, sor kerül bizonyságtételekre, közös Istentiszteletekre. Minden gyógyulni vágyót szeretettel várnak az Emmaus Házba!

Hogy odataláljanak, mellékeljük az Emmaus Házba vezető út térképét:

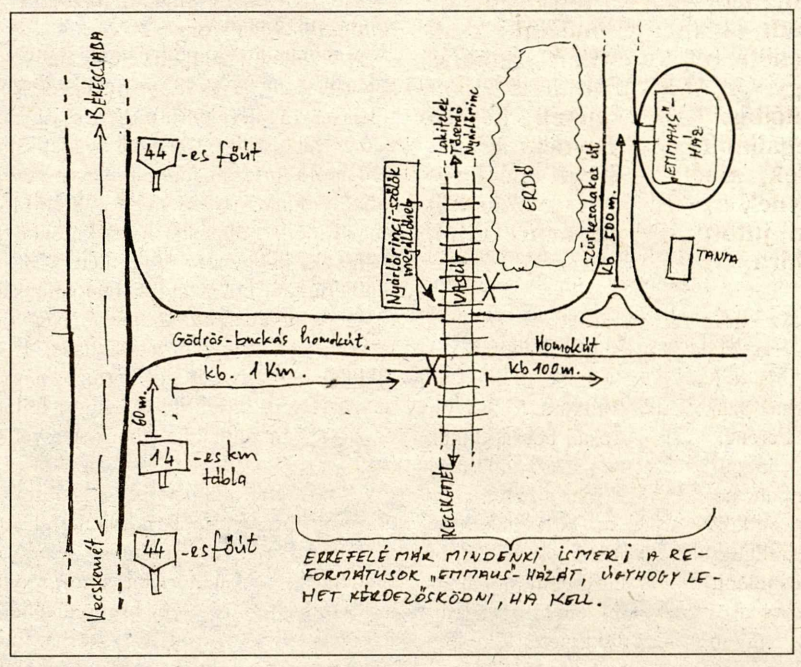

A túlélők emlékeztetnek

Antanas Sutkus

A Magyar Fotográfiai Múzeum a maga módján, kiállítással tiszteleg a Holocaust minden áldozata és túlélője előtt, bemutatva Antanas Sutkus a kaunasi gettót túlélőkről készített fotóit. A fotóművész, aki 1939-ben született nem messze Kaunastól, a zsidók kiirtásáról nagyszüleitől hallott először. A litván származású alkotó ösztönösen irtózik az emberek megalázatásától. A kaunasi gettóban legyilkolt kétszázezer ember sorsa indította arra, hogy 1988-tól fényképezze azokat a kaunasi zsidókat, akik csodával határos módon megmenekültek a haláltáborokból. A fényképezőgépe, mint valami szike, egyre mélyebbre hatolt az emlékezet és az idő rétegeibe. A látszólag eseménytelen hétköznapokból kiemelt pillanatokat átszínezi egyfajta misztikus fény, amit akkor érezhetünk, amikor a lélek a szenvedés értelmének metafizikus mélységét tárja fel. A kiállítás óriási hatást váltott ki bárhol, ahol eddig bemutatták, s ha az érdeklődő-emlékező kecskemétiek is sorra nézik a képeket, bizonyára hasonlóan gondolkodnak majd: a drámai valóság bemutatásának ereje egyfajta szívből jövő kísérlet a megértésre, bűnbánatra, megtisztulásra, újjászületésre.

Szentkúti lelkigyakorlat

A Széchenyivárosi Szent Család Plébánia közössége számos nyári programot és tábort szervezett. Egyik legfontosabb és legsikerültebb volt közülük a közeli Szentkúton jó félszáz résztvevővel megtartott gyermekes-családos lelkigyakorlatos tábor. A jó hangulatú hét gazdag napi programjait szabadtéri esti szentmise zárta.

Orosz László köszöntése

A város vezetői, volt munkatársai, kollégái, a kecskeméti irodalmi élet reprezentánsai bensőséges hangulatú ünnepség keretében köszöntötték a városházán a 75 éves Orosz László irodalomtörténészt, Katona József életének és műveinek kutatóját aki ma is fáradhatatlanul dolgozik újabb munkáin. (képünkön feleségével az ünnepségen)

Adófolyószámlák

Az Apeh Megyei Igazgatósága megkezdte az 1999. évről készített folyószámla-kivonatok postázását. A folyószámla-kivonatok az 1999. január 1-től a kiküldést megelőző időszakig könyvelt adatokat tartalmazzák oly módon, hogy a késedelmi pótlék összege csak az 1999. évre felszámított összeget foglalja magába. A további adatok tájékoztató jellegűek.

Az elmúlt évben végbement járulékintegráció kapcsán az idén először kapnak az ügyfelek összevont folyószámlát, mely már az adók mellett a járulékokra vonatkozó adatokat is tartalmazza. Első körben a magánszemélyek és az egyéni vállalkozók kapták meg a kivonatot augusztus 31-ig, majd a társas vállalkozásoknak postázzák október 31-ig.

Az adóhatóság folyószámla-kivonatot küld azoknak, akiknek 1999-re pótlékot számítottak fel, akiknek legalább egy adónemen hátralékuk van, valamint azoknak a túlfizetéses adózóknak, akiknek kizárólag a járuléknemre könyveltek adatot. Eltérés esetén az ügyfelek észrevételeiket írásban tehetik meg az illetékes igazgatóságnál, illetve, ha személyes egyeztetést igényelnek, telefonon kérhetnek erre időpontot.

A KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR SZEPTEMBERI PROGRAMJAI

E-mail: kjmk@kjmk.hu Honlap: www.kjmk.hu (Információ: 76/500-555)

Minden szolgáltatásunk igénybe vehető. 16 éven aluliaknak és 70 éven felülieknek a beiratkozás ingyenes. Diákok és pedagógusok kedvezménnyel iratkozhatnak be.

RENDEZVÉNYEK

Kiállítások: szeptember 5-től -30-ig: Horváth Mari grafikái

19-től - 30-ig "A 90 éves Faludy György" Bahget Iskander fotóinak kiállítása.

25-én 10 órakor Egyháztörténeti konferencia a Bács-Kiskun Megyei Levéltár szervezésében.

25-én Internet Fiesta. Az Egyháztörténeti konferenciához kapcsolódóan "Egyházak az Interneten" címmel bemutató az Infotékában.

28-án 17 órakor "A magyarság útja a XXI. századba". Gazdaságunk az ezredfordulón Vendégeink: Chikán Attila, Lepsényi István, Király László György

Sydney 2000. Olimpia a könyvtárban:

-Bács-Kiskun megyei sportolók régen és ma. Híres magyar olimpikonok Olimpiai sportágak és szabályok a változások tükrében Sportlapok (Nemzeti Sport, A Színes Sport, Sztár Sport stb.) Olimpiatörténeti kézikönyvek Új kiadványok: Az olimpia hangjai, Képek és hangulatok a 2000-es olimpiai játékok előtt stb.

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

KEVÉS IS JÓL JÖTT

Az egészségügyiek nem hisznek az ígéreteknek

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórházának dolgozói nem küldték vissza a miniszternek annak a bizonyos 15 milliárd forint egyszeri juttatásnak rájuk eső összegét. Nem azért, mert nem akarták megbántani, hanem mert jól jött az a kevés pénz is. Az eredetileg fejenkénti százezer forintról végül kiderült, hogy a bruttónak is bruttója: mire mindent levontak belőle, és "alapbéresített formában" eljutott a dolgozókhoz, húsz-harminc-negyven ezer lett belőle, de akadt olyan ápolónő, aki csak tizenötezret kapott. A csalódás nagy volt. Vagy talán nem is volt csalódás, csak ismételt, keserű megállapítása a ténynek: az ígéretek, amelyekből az egészségügynek az utóbbi tíz évben bőven jutott, megint nem váltak valóra.

- Az egészségügyi dolgozók körében nagy a kiábrándultság, elfásultság - mondja a Megyei Kórházban működő Kórház Szakszervezet titkára, Rózsavölgyi Ferenc. - Sokszorosan becsapottnak érzik magukat az ígéretek nem teljesítése miatt, nem hisznek már a béremelésben. A közalkalmazotti bértáblában az egészségügyiek az utolsó előttiek. Átfogó és jelentős béremelést nem tudnak az ágazatban végrehajtani, ennélfogva, sajnos, nagyon erős a fluktuáció, főképp a szakápolás és a diagnosztika területén. Kevés az aneszteziológus, a röntgen és patológus szakorvos. A Megyei Kórházban a betegellátás veszélyeztetése még nem áll fenn, de sürgősen foglalkozni kell azzal, hogy ezekben a szakmákban a dolgozók visszajöjjenek. A szakszervezet részéről kiábrándítónak, mondhatnám, szégyenteljesnek tartjuk a jövő évi béremelési irányzatot. Az egészségügy részére biztosított pénzügyi forrásból 2001-ben maximum 6,7 százalékos bruttó béremelés finanszírozható, de ez is a mindenkori intézményi teljesítmény függvényében. Rendkívül irritálja az egészségügyi dolgozókat, hogy miközben alamizsna jelleggel kapjuk a juttatásokat, mint ezt a 15 milliárdot, addig például a magyar futball életben tartására 21 milliárdot fordít a kormány.

- Mennyit keres ma a kórházban egy ápoló, illetve egy orvos?

- A közalkalmazotti törvény szabályozza a besorolásokat a szakmai végzettségtől és a szolgálati időtől függően. Egy F-kategóriába sorolt, főiskolai végzettségű szakápoló bruttó alapbére három évig terjedő munkaviszony esetén 38 200 forint. Emellé jöhetnek még különböző pótlékok, ügyeletért, készenlétért, de a többletjuttatáshoz nyilvánvalóan csak többletmunkával juthat hozzá. Nagyon nagy a szakdolgozói leterheltség. Egy éjszakás nővérre például harminc-negyven beteg jut egy éjszaka, míg a fejlett országokban általában ennek negyede, ráadásul korszerűbb felszereléssel. Az orvosok bruttó alapbére olyan alacsony, hogy rákényszerülnek a többletfeladatokra. Egy negyvenévi munkaviszonnyal rendelkező, F-kategóriába sorolt, több szakvizsgával bíró orvos bruttó alapbére jelenleg 99 600 forint. Egy kórház huszonnégy órás folyamatos üzem, hatalmas leterheltséggel, ezzel messze nem áll arányban a javadalmazás. Az egészségügyi dolgozók nem irreális anyagi és erkölcsi elismerést várnának, nem nyugat-európai közalkalmazotti béreket, de a magyar nemzetgazdaság teljesítő képességéhez igazodó béremelést.

- Mit tekintene a szakszervezet tisztességes emelésnek?

- Bizonyos mértékű reálbér-növekedést is magába foglalva, évenként bruttó 25 százalékot. Aminek jelenleg semmi reális esélyét nem látjuk, tekintettel arra, hogy a 2001. évi központi költségvetésben az egészségügy pénzügyi mutatóiban nem lelhető fel nagyobb arányú többletigény. A PM politikai államtitkára nemrégiben kijelentette, hogy ennyi lehet, több nem.

- A kórház saját forrásból nem emelheti a béreket?

- A Megyei Kórház jelenleg rentábilisan működik, a tavalyi évet aktívummal zárta. Ezt rendkívül racionális gazdálkodással, 2200 ember tisztességes, becsületes munkájával tudtuk elérni. A pénzügyi stabilitásra kínosan kell ügyelni, kalandorság volna ebből fedezni nagyobb léptékű önálló béremelést. Nem lenne erkölcsös a szakszervezet részéről ezt követelni. A pénzügyi lecsúszás nagyon gyorsan bekövetkezne, ami egy sor egyéb tragikus következménnyel járna, például létszámcsökkentéssel. Ugyanakkor minden dolgozó a saját zsebét nézi, természetszerűleg, és vannak, akik kifogásolják, hogy a szakszervezet miért nem lép fel határozottabban. Véleményünk szerint a kórház pénzügyi-gazdasági egyensúlyát meg kell őrizni, ezt a nézetet képviseljük, még ha ezzel veszít is a szakszervezet a népszerűségéből.

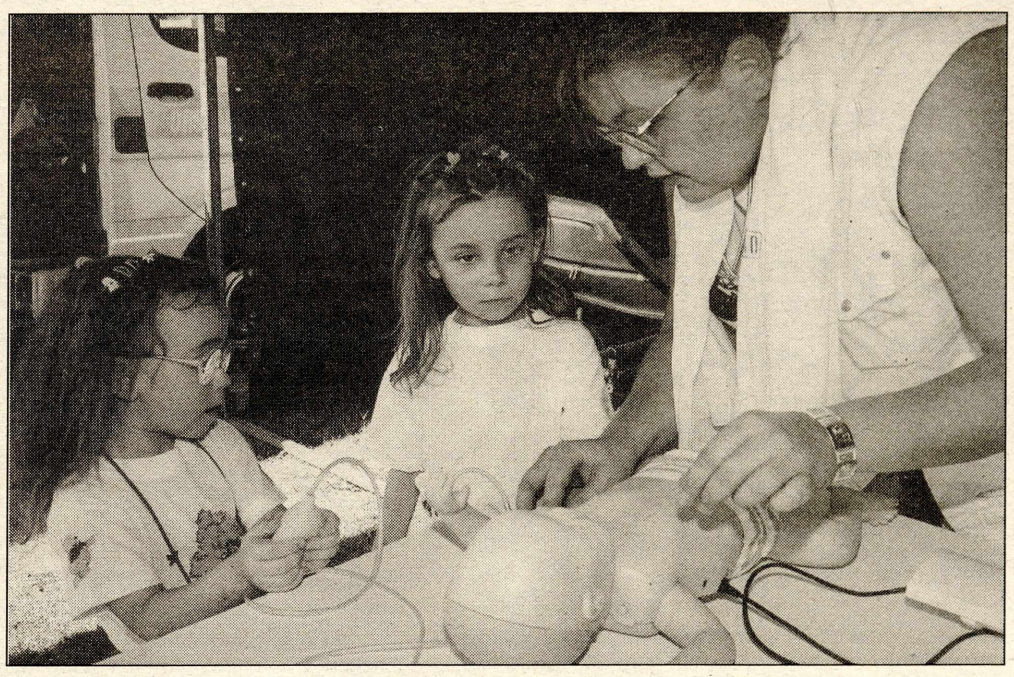

A betegápolás, a gyógyítás olyan szakma, amely hivatástudatot feltételez. Az viszont tény, hogy azért a boltban semmit se adnak.

- Hány szakszervezeti tag van a kórházban?

- A dolgozók harmada tekinthető szervezettnek, ez az országos átlagnál kedvezőbb. Négy szakszervezet működik a Megyei Kórházban, ebből kettő úgy nevezett reprezentatív jogállású: az Orvos Szakszervezet és a miénk. A Kórház Szakszervezet teljesen önálló 2000 január 1-től, nem tartozunk egyik konföderációhoz sem, mert nem láttuk ennek semmilyen előnyét. A másik három kórházi alapszervezettel jó a kapcsolatunk, a menedzsment is partnernek tekint, biztosítja a tárgyi feltételeket a szakszervezetek működéséhez.

- Azt mondta, az egészségügyben dolgozók már nem hisznek az ígéretekben, mert jószerével meg senki nem váltott be egyet sem. De miért nem?

- Személyes véleményem, hogy a mindenkori politikai hatalom gyakorlói, döntéshozói visszaélnek az ágazat dolgozóinak bizalmával. Azzal, hogy az emberi felelősségtudattól vezérelve, mind ezidáig nem éltek alkotmányos jogukkal, nem hajtottak végre egész országra kiterjedő sztrájkot, s nem is valószínű, hogy megtennék. Itt óriási a felelősség, hiszen emberek életéről van szó. Még a részleges munkabeszüntetésnek is - nem beszélve a sztrájkról - beláthatatlan következményei lennének. Amikor ígéretekről beszélek, nemcsak a béremelést értem ez alatt, hanem az egészségügyi reformot is, ami a szakszervezet megítélése szerint igazán meg sem kezdődött, nemhogy céltudatos koncepciót látnánk.

Az ágazatban a legjelentősebb szféra a kórházi ellátás, ahol leginkább szükség lenne a reformra, de ehhez eddig nem nyúlt egyik kormány sem. Rendkívül nehéz, bonyolult feladat, egyik kormány sem merte felvállalni a radikális lépések megtételét, kezdve, mondjuk, onnan, hogy szükség van-e egyáltalán ennyi kórházra Magyarországon. A mostani egészségügyi koncepció "körbecsipkedéssel" működik, mint a háziorvosi magánpraxis, a járóbeteg ellátás átalakítása. A kórházak nem kapnak világos útmutatót, az intézmények menetrendszerű átalakítása terén sincs előttünk kép. Mindezt a dolgozók bizonytalansággal, szorongással élik meg. Hozzá kell tennem, magában az egészségügyi és biztosítási rendszerben is vannak olyan érdekek, ellenható erők, amelyek nem ösztönzik a változásokat. A reformhoz olyan határozott, erős kézre és kiérlelt, pontos elképzelésekre lenne szükség, amilyenekkel eddig még egyik kormány sem rendelkezett.

M.Á.

NE A VÉLETLENEN MÚLJÉK!

Egy betegség tanulságai

A beteg nevét a Kecskemét, Nyíri úti Onkoradiológiai Központ nyilvántartásából kaptam. Nevének közlésétől nem zárkózott el. Betegségét emelt fővel vette tudomásul. Másnapi születésnapi vacsoráján még nem tudta a család, mi vár rá. Azóta sem terheli rosszkedvével a környezetét. Derűs, józan, kiegyensúlyozott asszony fogad a könyvekkel teli, különlegesen jó ízléssel berendezett lakásban. Minden esélye megvan rá, hogy meggyógyuljon.

Májusig úgy tudtam - kezdi történetét Ilona -, hogy egészséges vagyok. Tavasszal egy véletlenszerű lehetőséget kihasználva jutottam el a rákszűrő vizsgálatra. Fontos megemlítenem, hogy a munkahelyemen minden évben részt vettem nőgyógyászati rákszűrésen. Egyszerűbb volt, hogy helyünkbe jött a gép, a szakemberek, s nem nekünk kellett kéredzkedni, szabadságból áldozni a vizsgálatokra. Jó lenne, ha minden munkahelyen ezt így meg lehetne oldani. Talán ezért is volt, hogy eszembe sem jutott aggódni, esetleg továbbmenni, más vizsgálatokat is kérni. Mammográfián most voltam először, s amikor megkaptam a levelet, hogy menjek vissza, bizony elsírtam magam. Tudtam már, hogy baj van. Innen kezdve gyorsan peregtek az események. Egy hét sem telt el, már túl voltam a műtéten is. Elképesztő, hogy mennyi ilyen beteg van. Úgy adtuk át át egymásnak három-négy naponként az ágyat, mint a szállodában. Persze, hallja az ember a rádióban is, hogy sok lábon járó, sokszor még betegségét sem sejtő rákos ember van, de ezzel ilyenformán szembesülni nagyon megdöbbentő. Néztük egymást a kórházi szobában és eszünkbe jutott, hogy egy héttel ezelőtt még mi is más emberek voltunk. Olyanok, mint a többiek...

Már áttétet is találtak nálam, a mellem egy részéből és hónom alól távolítottak el beteg részeket. Korábban én is azt hittem, amit az orvosi rendelők falán sugall a plakát, hogy az ember úgyis észreveszi, ha csomója van. Ez csak részben, illetve nagyon előrehaladott állapotban igaz. Valójában - ahogyan nálam is - a "csomó" nem tapintható. A mammográfiai röntgen után (ami nem fáj, csak kicsit kellemetlen, mert valamelyest beszorított állapotban készíthető el a felvétel) elküldtek ultrahangra. Ennek segítségével pontosan behatárolták a beteg rész helyét, s egy tűszúrás segítségével már le is vették a szövetmintát. Ezzel már a műtét előtt (nélkül) ki lehet deríteni, jóindulatú, vagy rosszindulatú daganatról van-e szó. Már másnap megműtöttek. Ötvennegyedik születésnapom másnapján.

A műtétet követően felkészítettek, hogy nyolchónapos komplex utókezelést fogok kapni. Hosszú kényszerszabadságom alatt először kemoterápiában (pár hét múlva már választhattam a parókát), szeptembertől pedig sugárterápiában részesülök. Ha a mostani eszemmel visszagondolok, hogy volt-e valamilyen korábbi jel, előjele a betegségemnek, mindössze az jut eszembe, hogy nagyon fáradékony voltam, de ezt másokhoz hasonlóan én is a változás korának, s a nagy igénybevételt jelentő munkahelyi terhelésnek tudtam be. Most már kár ezen töprengeni. Az a dolgom, hogy várjam a gyógyulást. De ha belegondolok, hogy van, akit elért a tragédia... Hogy ottmaradt a család az anya nélkül. És, hogy ráadásul kivédhető lett volna, ha időben megy orvoshoz. A halál mindig megbocsáthatatlan.

Írta:
Kada Erika

A Bács-Kiskun megyei Kórház Onkoradiológiai Központja által elnyert pályázat lehetővé teszi 2500 fő komplex és térítésmentes szűrővizsgálatát, melyre elsősorban a daganatos betegek hozzátartozóinak köréből várják a jelentkezőket. A szűrőprogram különlegessége, hogy az így egy családból szűrésre kerülő személyek hasonló genetikai kódállománnyal rendelkeznek, életmódjuk, étrendjük azonos, életük az együttlakásból, azonos térségben élésből adódóan hasonló környezeti hatások között folyik: kockázatviselésük feltételezhetően magasabb az átlagosnál. Tudnunk kell, hogy a halálozásért felelős betegségek második helyén a daganatos halálozás áll, mely az összhalálozás 22%-át adja. E betegségek korai felismerése növeli a gyógyulás esélyeit, a kezelések sikerességét. A központ elismerten jó szakmai felkészültsége, a kifejezetten a program segítéséért létrejött Tudományos Tanácsadó Testület vezető szakembereinek folyamatos konzultációja, az intézmény megfelelően magas szintű tárgyi felszereltsége (melyet szeptember elsejétől már genetikai labor is kiegészít) biztosítja nemcsak a kiszűrés, hanem az eredményes továbbgondozás lehetőségét is.

Drogprevenció?

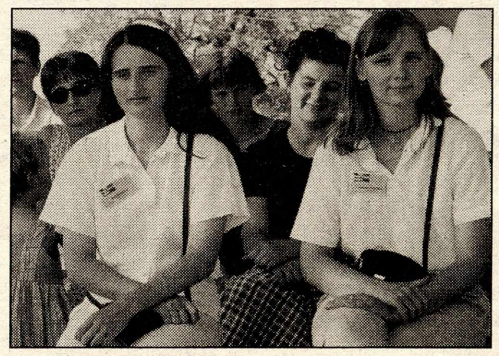

A KERESZTÚT együttes hallgatói.

Városszerte hirdették a plakátok a szentkirályi református templom dombjára szervezett ifjúsági drogellenes találkozót, amely augusztus 12-én 14 órától a késő esti órákba nyúló programot ígért. Az érdeklődők száma azonban meglehetősen csekély volt, s bár biztosan hasznosan töltötték az egybegyűltek az időt, a külső szemlélőnek úgy tűnt, hogy a szervezésbe fektetett energiák nem hozták meg a várt eredményt. Különösképpen furcsa volt Kály-Kullai Károlynak az előadása - aki egyébként a Sziget Droginformációs Alapítvány vezetője és ebben a minőségben szociális munkások képzésében is részt vesz, - amely arról szólt: miként nem sikerült az őt meginterjúvoló csinos újságírónőnek a drogozásról, a drogosok gyógyításáról, a drogmegelőzésről cikket írni. Az előadó szerint amiatt, hogy a média képviselője "téveszmésen" közelítette meg a témát: feltételezve, hogy mindenki, aki a drogügyben működik, valaha fogyasztotta is a szereket. Szomorúsággal töltött el, hogy a sztori az újságíró hülyeségére volt kiélezve. Számomra a történet tanulsága viszont az volt, hogy egy segítő szolgálatban utazó szakember nem volt képes sínre-rakni a butácska megközelítésből is jószándékú érdeklődést.

Az, hogy abból a beszélgetésből nem lett újságcikk, valójában arra is bizonyíték, hogy a drogellenes küzdelem manapság divatos téma, de legalább olyan hatékony, mint az alkohol elleni évszázados (kilátástalan) harc.

Nagy Mária

Jótékonysági balett-gála a rákosokért

Tavaly mutatta be az RTL Klub műsorában Vitray Tamás Szász János professzor találmányát, a hyperthermiás gépet, amelynek segítségével rákos betegeket gyógyítanak hőkezeléssel. Ezt a terápiát már Magyarországon is alkalmazzák, az eljárást a vidéki városok közül elsőként Kecskeméten vezették be. A lokális kezelésre alkalmas gépet jelenleg lízing szerződés keretében használja az Onkoradiológiai Központ. Szeretnék a készüléket megvásárolni, melynek ára megközelítőleg harminc millió forint.

Ennek érdekében szeptember 17-én jótékonysági balett-gálát szerveznek a Katona József Színházba, ahol fellépnek a Stuttgarti Balett, a Mojszejev Táncegyüttes, valamint a Magyar Nemzeti Balett, a New York City Balett ismert művészei. Jegyek még kaphatók!

A csángó fiatalok műsoron kívül énekeltek a kecskeméti főtér színpadán

Magyar sors Moldovában

A Szent László Alapítvány szervezésében egy autóbusznyi csángó fiatal érkezett egy hétre, anyaországi körútra. Egy napig a kecskeméti önkormányzat és a Kecskemét-Marosvásárhely Baráti Kör Egyesület vendégei voltak. Egyik felnőtt kísérőjük volt Bogdán István plébános a Nagyvárad melletti Szentjobbról, aki Magyarfaluban, Bakó városától délkeletre született. Felelősséggel figyeli és segíti övéi sorsát. Vele beszélgetett Kerényi György.

- Ha lehet mondani, hogy van kettős kisebbség, akkor az erdélyi magyarság egyrészt kisebbség, de hát a csángó magyarság egy kettőzött kisebbséget jelent. A szolgálat egy ideje elszólította a szülőföldjéről. Hogy látja, mi az a fontos, belső motívum, amely az istenhiten kívül vezérli a csángóföldön élő magyarokat abban, hogy megtartsák a magyarságukat?

- A hiten kívül a nemzeti öntudat, - amit mi értünk e kifejezés alatt -, náluk ez nagyon-nagyon halvány. Hogy mi készteti őket a nyelvük megőrzésére a kis öntudaton kívül? Azt hiszem a család. Ahol a család még megőrizte a hagyományt, a nyelvet, ott a családban még magyarul beszélnek. A családon kívül legtöbbször arra van kényszerítve, hogy a nyelvét ne használja semmilyen hivatalos szinten.

- Ezek szerint még összetartóbbak a családok, mint általában a többi magyar vidéken - gondoljunk itt akár anyaországra, akár Erdély többi magyarlakta területére?

- Igen, összetartóbbak, ezt nyugodtan mondhatjuk. Tehát nagyobb tiszteletet tulajdonítanak a családnak, a család egységének. Az válások száma sokkal kisebb a csángó nép körében, és ebből adódóan a gyermekáldást vállalják.

- Az elvándorlás kisebb-nagyobb, vagy ugyanakkora, mint a többi erdélyi magyarlakta területéről?

- Nem mondható, hogy nagyobb. De a férfiaknak igen nagy része, talán 80 százaléka elmegy dolgozni a településen kívüli idegen városokba. Erdélyben vagy akár külföldön is dolgoznak, Magyarországon vagy Izraelben. Vannak olyan települések, ahol a férfiaknak 90 százaléka Izraelben dolgozik. Máshonnan pedig Magyarországra mennek. Viszont visszatérnek a családjukhoz, visszaviszik a pénzüket. Az elvándorlás, olyan értelemben, mint ahogy Erdélyben történik, nincs. Tehát nem települ át annyi család Magyarországra, mint Erdélyből. Inkább ott maradnak, vagy esetleg az ország más városaiba költöznek, de az országot nem igen hagyják el.

- A katolikus egyház mennyit tud tenni? Javult-e valamit a helyzet, hogy az egyébként mélyen katolikus hitű csángók tényleg tudják őrizni a hitüket és ezt anyanyelven tehessék?

- Két pontról van szó a kérdésben. Hogy a hitüket megőrizzék, az egyháznak ez feladata. Ezt meg is teszi. Viszont, hogy a nyelvüket megőrizzék, sajnos abban az egyház, tehát a belső egyház, az ottani egyház ilyen értelemben nem sokat tesz. Ez a folyamat, az anyanyelvnek a visszaszorítása nem Trianon óta kezdődött el. Több évszázad óta folyik. Nagyon sok próbálkozás van Erdélyből és Magyarországról is, hogy segítsenek a nemzeti öntudat felelevenítésében. Nyári nyelvkurzusokat rendeznek, kirándulásokra viszik a gyerekeket. Nagyon örvendetes próbálkozás, hogy sok moldovai csángó gyereket átvisznek a gyimesi katolikus iskolába vagy a csíkszeredaiba, vagy akár más erdélyi egyházi vagy állami iskolába, ahol tanulhatnak magyarul. Van, aki visszatér Moldovába, van aki nem…

HOGY MÁS SZEMMEL LÁSSANAK

A tanítás nem csak a tananyagról szól

Az Ifjúság Neveléséért-díjjal kitüntetett pedagógus, Fehér Judit, a Református Kollégium Gimnáziumának mosolygós, temperamentumos, fiatal angoltanárnője.

- Törökszentmiklósi vagyok, Egerben végeztem, de már 1987 óta Kecskeméten élek. Korábban (1992-ig) a Rákócziban tanítottam. Kisgyerekekektől idősekig nagyon sok korosztály volt a kezem alatt. A hozzám legközelebb állók mégis inkább a gimnazisták. Végtelenül nyitottak, fogékonyak a világ dolgaira, s nekem az is fontos, hogy az eltelő évek alatt érzékeny, gondolkodó emberekké formálódjanak. Nagyon kreatív munka egy nyelvet tanítani, hiszen egy más nép nyelvének, kultúrájának, szokásainak megismerése mindig sajátságos kérdéseket vet fel egy még épp alakulóban levő világnézettel bíró gyerek, fiatal felnőtt lelkében. A tanítás nemcsak a tananyagról szól. Őszinte, segítő emberi motivációval sokszor többre képes a diák, mint gondolnánk. Kötelességemnek érzem, hogy a négyhat éven keresztül kezem alatt felnövő tanítványaimat a lehető legtöbb módon segítsem abban, hogy sikeres emberekké váljanak. Személyiségükben tisztelve egész emberként vállalom fel őket. Munkakapcsolatunkat hosszú távú befektetésnek érzem, s jó érzés, ha olykor mindennapi gondjaikból is részt vállalhatok.

- Még 1989-ben egy magyar-holland televíziós program keretében alkalmam nyílt tanítványaimat külföldi utakra vinnem. Semmivel sem helyettesíthető élmény a gyerekek számára, ha az idegen nyelv szinte kényszerszerű használata, könyvekből, szótárból szerzett szavak mindennapos gyakorlati alkalmazása során végre tényleg elhihetik magukról, hogy tudnak. Innen kezdve hihető igazán az az ötös, amit tőlem kaptak. A "meg tudom magam értetni" csodálatos megtapasztalásán túl más tudással is gazdagodnak. Kiszabadulva Magyarországból, majd visszatérve, mint a hajdani mesterinasok, más szemmel nézik a dolgokat. Nő önbecsülésük. Lehull kissé a nyugat misztifikált máza, s érezhetőbb valóság: a holland gyerek is éppúgy tanul, éli mindennapos küzdelmeit az előrehaladásért, mint magyar társai.

- Magam is sok időt töltöttem külföldön. Ösztöndíjjal tanultam az USA-ban, dolgoztam Angliában. Itt a Református Gimnáziumban is több olyan lehetőségem adódott - Európai UNIÓ-s kapcsolatunk kommunikációs programja keretében -, mely során megélt tapasztalataimat nemzetközi kapcsolatok szintjén is kamatoztathattam. Ismert tény a gyerekek előtt, hogy az OKTV első tíz helyezettje az óceán partján, az Arany-balladából ismert Wales várában, az első világháború idején a NATO által alapított Világkollégiumban folytathatja tanulmányait, ahol két év után nemzetközi érettségit tehet. Sárközi tanárúrral együtt több ide bejutott diák felkészítésében kaptam részt, s más megméretteteseken is sikerrel szerepeltek a tanítványaim. Nem az én sikerem ez. Felnőtt embert is próbára tevő, hihetetlen munka van ebben a diákok részéről. Tenniakaró kollégák támogatása és nagyon sok segítő szülő van e mögött. A most kapott díj sem más, mint a körülöttem munkálkodó, bennem bízó, engem segítő emberek sikere is.

Írta: Kada Erika

25 éve nyitott kaput a Kodály Intézet

Vannak épületek, intézmények, melyeknek léte, működése természetes módon épül be hétköznapjainkba. Szinte észre sem vesszük, hogy már negyed százada annak, hogy a Kéttemplom-köz jellegzetes kolostora a hazai kultúra egyik meghatározó központja. A nevezetes évforduló megünneplésének előkészületeiről kérdeztük Erdei Péter igazgatót, aki immár 25 éve vezeti a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetet.

- Miért pont szeptember 29-én lesz a megemlékezés?

- Az Intézet formális alapítása 1973-as keltezésű, 1975 nyarán már az Intézet rendezte a III. Nemzetközi Kodály Szemináriumot (az előző kettőt még a Kodály Iskolában tartották Nemesszeghyné Szentkirályi Márta irányításával). Itt volt ugyanakkor a II. Nemzetközi Kodály Szimpózium, melyen megalakult a világ Kodály életműve iránt érdeklődő szakembereit tömörítő Nemzetközi Kodály Társaság. 1975 szeptember 29-én Pozsgay Imre akkori kultuszminiszter és Gajdócsy István megyei tanácselnök avatta fel azt az épületet, ahol jelenleg is tevékenykedünk. Ezért választottuk ezt az időpontot.

- Milyen módon készülnek az ünnepségre?

- Összefoglaljuk az elmúlt évtizedek legfontosabb eseményeit, a nemzetközi kapcsolatok kiépülésének folyamatát, statisztikai áttekintést adunk munkánk eredményeiről. Külön kiemeljük az 1991-es esztendőt, a Kodály Múzeum megnyitását, felsorakoztatjuk azt a több mint 30 kiadványt, amit ebben az időszakban megjelentettünk, beszámolunk a nemzetközi hírű oktatói gárda tevékenységéről. Legfrissebb évkönyvünk az évforduló tiszteletére jelenik meg. Este művésztanáraink közreműködésével ünnepi hangversenyt rendezünk, utána fogadás. Ez a jubileum formai kerete, de nem akarjuk ezt olyan nagyon széles körűvé tenni, hiszen akkor már a tanév megy, és hál' istennek az intézet, - mint az utóbbi öt évben mindig - teljes kapacitással működik, negyven körüli hallgatói létszámmal indul a mostani tanfolyam.

- Kiket várnak az ünnepségre?

- Legrégibb partnereinket, öt neves külföldi szakembert külön is felkértünk kapcsolataink méltatására. Ők Dr. Wojciech Jankowski, a Varsói Chopin Akadémia tanára, a Lengyel Kodály Társaság elnöke, Denis Bacon, az első amerikai Kodály Intézet alapítója, Dr. Sandra Mathias, az amerikai Kodály Zenepedagógiai Társaság elnöke, Michalis Patseas, Intézetünk volt hallgatója, a görög Kodály Intézet igazgatója Athénben, valamint Gilbert de Greeve, a Nemzetközi Kodály Társaság elnöke. Elfogadta meghívásunkat Pokorni Zoltán oktatási miniszter és Dr. Szécsi Gábor polgármester. Természetesen volt növendékeink is meghívást kapnak és várjuk az intézet tanfolyamain oktató kollégákat, a kibővített tanári kart.

- A volt hallgatókat nem könnyű összetoborozni.

- Nekik már korábban írtunk egy tájékoztató körlevelet. Lesz olyan, aki el tud jönni, de a nagy többség nem, hiszen ők is dolgoznak. Nagyon sokan közülük írásban köszöntötték az intézetet, ezek közül több meg fog jelenni az évkönyvben. Tehát az évkönyv fog egy bővebb áttekintést arról, hogy hová, merre kerültek el azok a hallgatók, akik itt tanultak.

- Ha számvetést készítene, mit tartana az intézmény legnagyobb sikerének?

- És legnagyobb kudarcának?

- Mi az, amit a 25 év alatt a legnagyobb erőfeszítéssel sem sikerült elérni?

- Büszkén mondhatom, hogy az intézmény legnagyobb eredményének tartom, hogy az elmúlt időszakban sikerült kielégíteni egy nagyon fontos hazai és nemzetközi érdeklődést, ami Kodály zenei nevelési rendszer megismerésére vonatkozik. Az intézmény tanfolyamai iránti érdeklődés azt jelzi, hogy az itt folyó oktató munka magas színvonalát sikerült az idők folyamán megőrizni. A legnagyobb erénynek tehát azt tartom, hogy egy nagyon komoly kapcsolatrendszer épült ki az intézet és mind a magyar, mint pedig a külföldi zenepedagógiai centrumok között. Ezen kívül még idetartozik a Kodály Emlékmúzeum megnyitása és működtetése, ami nemcsak kecskeméti ügy, nemcsak magyar ügy, hanem mint nemzeti érték a globális európai kultúra része. Legnagyobb kudarcként két dolgot említenék. Nem sikerült az intézetnek elég hatékonyan beleszólni az országos oktatáspolitikába olyan módon, hogy a zenetanár képzés milyenségét és a közoktatásban a zene szerepét jobban védeni tudtuk volna. A másik: többet lehetett vagy kellett volna tenni, de nagyrészt az anyagi lehetőségek és a személyi ellátottság miatt nem sikerült a zenepedagógiai kutatások területén előrelépni. Tudjuk, hogy ezzel a századvégi technikai forradalommal a kutatásban olyan lehetőségek csírái jelentek meg, amelyeket nem volna szabad kihasználatlanul hagyni. Most elsősorban a számítástechnikai eszközök kreatív és aktív használatára gondolok. Tehát úgy érzem, hogy ez az a két terület, amelyben az intézetnek az elmúlt időre nézve restanciája van, és nem sikerült olyan módon kifejteni az aktivitását, ahogyan azt elveink és hitünk szerint szeretnénk.

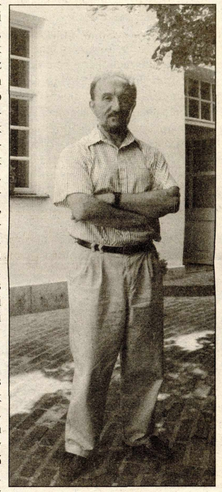

Erdei Péter

Egy hangulatos zug a Kodály Intézetben, amelyet a járókelő kecskemétiek nem ismernek.

- Végül engedjen meg egy személyes kérdést! Hogy telt a nyara?

- A Debreceni Kórusverseny zsűrizése és egyik koncertje után az International Federation of Choral Music (UNESCO) felkérésére egy hónapon át Spanyolországban voltam, ahova az Ifjúsági Világkórus vezénylésére hívtak meg. Ez egy olyan intézmény, amely minden nyáron a világ más-más országában gyűjti össze egy nagyon komoly felvételi vizsga alapján a 20 és 26 év közötti fiatalokból álló, közel 90 tagú vegyeskart. Ez a 35 országból (többek között Namíbia, Fülöpszigetek, Izland, Egyesült Államok, Japán, Ausztrália, Norvégia, természetesen Magyarország) verbuválódott énekkar olyan magas színvonalú társaság, ahol zeneakadémisták, vagy éppen végzett fiatal szakemberek nagyon kiváló hangi adottsággal és rendkívül magas szintű zenei képzettséggel. Ez a kórus reprezentálja a világ kórusénekl és a legmagasabb színvonalát. Én azt tudom mondani, hogy számomra ez szakmai működésem eddigi legmagasabb szintje, életem egyik legcsodálatosabb élménye volt. Két héten keresztül naponta 5-6 órát próbáltunk, és ezt követően egy 9 hangversenyből álló turné volt Spanyolország és a környező szigetvilág legszebb és legegzotikusabb tájain.

- Hogyan tudja kamatoztatni itthon ezt a szakmai tapasztalatot?

- Ez nekem feltöltődés, szakmailag és emberileg egyaránt. De megméretteté is, mert minden évben a világ kóruskultúrájának jeles személyiségei közül hívnak meg egy karnagyot, és ebben az összehasonlításban fellépni elég izgalmas. A résztvevők megelégedése mellett végeztem és fejeztem be a munkát, és ez azt jelentheti számomra, hogy ebben az összehasonlításban nem vallottam kudarcot.

Írta: Horváth Ágnes

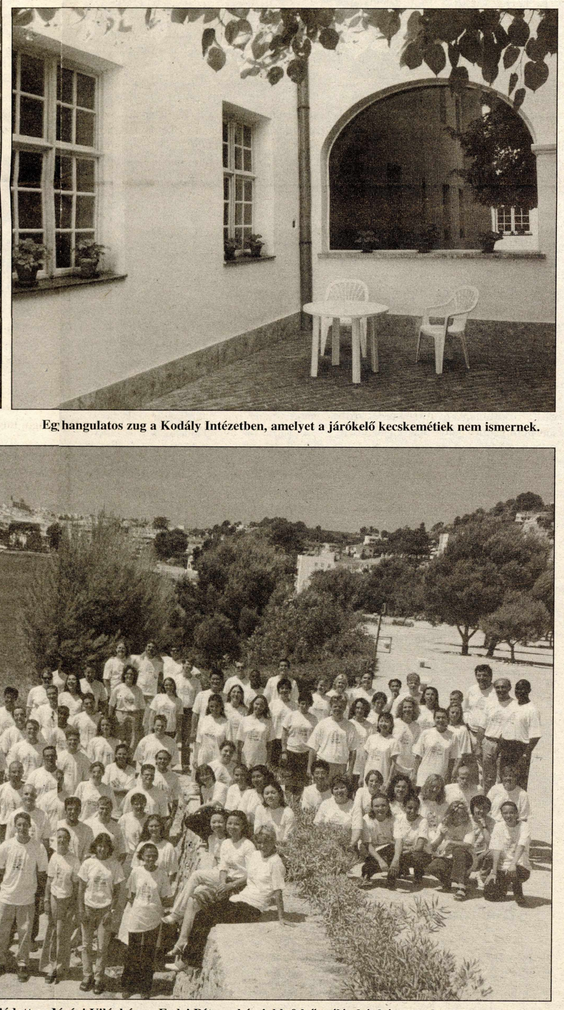

35 országból verbuválódott az Ifjúsági Világkórus. Erdei Péter a kép jobb felső szélén két kórustag között

MAGYAROK VILÁGKÓRUSA 2000

Különleges hangulatot adott a Magyarok Világkórusa 2000 nagysikerű záróhangversenyének a Nagytemplomban, hogy Farkas Ferenc és Orbán György műveinek ősbemutatójára valamint a karmester Selmeczi György - eddig kevéssé ismert - Tisza oratóriumának előadására is sor került. A kórusokat a rendezvény fő szervezője, Kiss Katalin, az Ars Nova kórus karnagya vezényelte, közreműködött többek között a Szolnoki Szimfonikus Zenekar és Vizin Viktória operaénekes.

Ez a felvétel a kórus „bemelegítése alatt" készült, a bemutatóra zsúfolásig megtelt a Nagytemplom.

VIZIN VIKTÓRIA

-Vizin Viktória mondja:-

Tőzsgyökeres Kecskeméti vagyok. A Kodály Iskolába jártam. Először zongorát tanultam. A zenei alapokat Kelemen Józsefnétől kaptam meg. A kóruséneklés és a szolfézs-tanulás mellett már a hangképzéssel is kezdtem foglalkozni. Hajdú Katalin volt az énektanárom. Ezt követően a szegedi konzervatóriumban a művészeti diplomát is megszereztem, Berdán Valéria növendékeként. Ezután Kolozsvárra kerültem, ahol Selmeczi Györgyöt megismertem. Most egy magánénekesi doktorátust -, ami Magyarországon még nem létezik, csak mindenhol Európa-szerte - fogok megvédeni, de már elvégeztem a "masterclasst". Ott debütáltam először, Rossini Sevilla-i borbélyának Rosinája voltam. Egy verseny megnyerése után ösztöndíjjal Veronába jutottam ki, ahol két évig dolgoztam. Magyarországon tavaly debütáltam először a Cosi fan tutte Dorabellájaként. Az előadás magánprodukció volt Káel Csaba rendezésében. Ebben az évben olyan érdekes és szerencsés dolog történt velem, hogy a Belvedere versenyen második helyet nyertem, sok-sok szép különdíjjal, rengeteg ösztöndíjjal. Fülöp Attila, az Operaház művészeti titkára felajánlotta, hogy a következő évadtól az Operaház magánénekese lehetek. Nagyon örülök ennek, mert magyar vagyok és szerettem volna már magyaroknak énekelni. Orbán György művének kecskeméti előadásáért egy görögországi nyaralást mondtam le, nem bántam meg. Főként, hogy a kecskeméti közönség is jól fogadta a zeneművet.

- Mikor láthatjuk itt legközelebb?

- Október 27-28-án, az Ének-Zenei ötvenedik évfordulójának növendékhangversenyén.

Meghívtak, hogy ott énekeljek.

- Egy város működésének szinte a filozófiáját mutatja, hogy hozzátartozónak érzi-e szellemi arculatához a szimfonikus zenekar fenntartását.

- Miként valósul meg ez a filozófia Szolnokon?

- A szolnoki zenekar története elég egyértelmű. Ott Bali József karnagy úr 35 évvel ezelőtt elindította ezt a fajta önképzőköri jellegű, "álljunk össze, muzsikáljunk" jellegű zenekart. Nagyon jól csinálta, nagyon sok évig. A rendszerváltást követően egyre érlelődött az a gondolat, hogy a zenekarnak a professzionista kategóriába kelljen lépnie. A sors úgy hozta, hogy a szolnoki színház nagyon komoly zenei igényekkel lépett fel. Ez egy külön motorjává vált annak, hogy megszülessen az a professzionista városi zenekar, amely teljes körűen ellátja a feladatokat. A színháziakat és a koncerttermieket egyaránt, részt vesz az ifjúság zenei nevelésében. Ellátja az operák, operettek, musicelek, zenés játékoknak a kíséretét a színházban. És természetesen - a legjobb reményeink szerint egyre biztonságosabb bérleti rendszerben - közönség elé viszi azokat a standard remekműveket, amelyek a zeneművészetben éppen olyan fontosak, mint a kötelező olvasmányok az iskolában. Csak ezekben a "kötelező olvasmányokat" már érettebb, felnőttebb fejjel érdemes megközelíteni. Hiszen olyan átfogóak, olyan bámulatos gazdagságot sugároznak, annyira lelkileg is érett embekre van szükség a befogadásukhoz, hogy itt már valóban egy sajátos viszony jön létre. Egy város komolyzenei közönsége az mindig egy picit magasabb rendű „brancs". Félszavakból, félmondatokból értik egymást, jól érzik egymást egymás körében, aminek óhatatlanul kialakul egyfajta szertartásossága. Ez bizony a társadalom egyik legfontosabb érlelő anyaga! Végeredményben ma egy kisméretű, 45-48 tagú szimfonikus zenekart reális áron úgy lehet elképzelni, hogy 55-60 millió Ft környékén lehet eltartani. Ennek kb. felét adja Szolnok városa. Természetesen nagyon lényeges a minisztériumi kiegészítés. Akkor egy kis bevétel is van, a szponzorok is jobban érdeklődnek, ha van egy kiegyensúlyozott, biztonságos, kiszámítható koncertélet. Akkor már néhány olyan cég, amelyiknek fontos, hogy egy komolyzenét is élvező, tehát egy picit iskolázottabb közönséghez is eljusson a reklámja, akkor ott reklámbevételekről is szó lehet. Mindent egybevetve, a zenekar fejlődése önmagában hordozza a gazdasági önmegvalósítást is. Ha egy város úgy értékeli, hogy 20-25 millió Ft-ot nem ér meg neki egy ilyen jelentőségű, ilyen hagyományú valami, ami ennyire tartást ad, az minősít… Nem tudok mást mondani - lehet, hogy ez akárkit is sért - , de az, hogy egy városnak van zenekara vagy nincs, az menthetetlenül alakítja, minősíti a város imázsát, a városról kialakult képet.

K.Gy.

SELMECZI GYÖRGY

Selmeczi György végigjárta Magyarország fővárosi és vidéki nagyobb zenekarainak jó részét. Közben egy pillanatra sem szakadt meg a kapcsolata a kolozsvári operával sem, ahonnan származik, ahol édesapja főzeneigazgató volt. Szolnokon egy prosperáló zenekart vezet évek óta. 60-70 millió forint körüli költségvetésből gazdálkodnak. Miért fontos, hogy egy ekkora nagyságrendű városnak, mint Szolnok vagy Kecskemét, legyen egy hivatásos vagy félhivatásos szimfonikus zenekara?

A karnagyok: Kiss Katalin és Selmeczi György

Beszélgetés Báldy Bélával

Báldy Béláról - úgy gondolom, legalábbis a környezetében - köztudomású, hogy kora ellenére rendkívül tevékeny mezőgazdasági szakember. Hosszabb időt - kereken tíz esztendőt - töltött, dolgozott állami megbízatással Kubában. A kecskeméti Kísérleti Gazdaságban 25 évet dolgozott Mészöly Gyula, a tudós intézetalapító, paradicsomnemesítő mellett. Manapság a városi önkormányzat mezőgazdasági bizottságának tagja, a Nyugdíjasok Országos Képviselete megyei szervezetének elnöke. Az országos és helyi tanácskozásokon egy-egy felvetése, hozzászólása, javaslata mindig nagy figyelmet érdemel, és kap.

- Mindez többé-kevésbé ismert. De mégis kérem, egészítse ki a fentieket mindenekelőtt saját magára, az életére vonatkozóan.

- A mai Szlovákiában, Somorján, a Csallóközben születtem, 1929-ben. Szüleim gazdálkodó kiskereskedők voltak, de ez elég volt ahhoz, hogy később úgy bánjanak velünk, ahogyan bántak… Elemi (ma általános) iskolába helyben, a középiskolába Komáromban, a Bencés gimnáziumba jártam. Ketten vagyunk testvérek. Édesapám első világháborús kitüntetései alapján megkapta a vitézi címet.

Családunkat a második világháború után, 1947. szeptember 17-én a magyar-csehszlovák lakosságcsere egyezmény alapján a Baranya megyei Nagynyárádra telepítették, "csak" mert magyarok voltunk. Itt szüleim ismét megnyitották fűszer- és vegyeskereskedésüket.

- Hol és mikor szerzett szakképesítést?

- Mivel mindenáron szakmai képesítést kívántam szerezni, a gimnázium folytatása helyett, beiratkoztam az Eszterházi Kertészeti Középiskolába.

De 1950 májusában újabb csapás ért bennünket. Szüleim üzletét államosították. Ám ez sem volt elég! Ebben az évben, június 23-án, a hajnali órákban, rendőri őrizet mellett lakásunkból eltávolítottak, és a Hortobágyra deportáltak bennünket. Itt 40 hónapot töltöttünk, a közismert, (vagy nem közismert) körülmények között, és több mint három év múltával, 1953 közepén "szabadultunk".

További megaláztatás és keserv volt, hogy a határsávban ekkor már letelepedésünket nem engedélyezték. Akkor kerültem Kecskemétre. Szüleim erős akaratú és erős lelkű emberek voltak, és közben mi is megedződtünk, ha nem is szoktuk meg, tudomásul vettük e csapásokat. Ezt követően többé-kevésbé "konszolidáltabb" időszak következett.

- Térjünk vissza talán a tanulmányok folytatására.

- Ez összefügg az egyéb életlehetőségekkel, körülményekkel. Porpáczy Aladár ajánlására a kecskeméti Kísérleti Gazdaságban kaptam alkalmazást 1954 márciusában. Itt Mészöly Gyula mellett a paradicsomkutatásban dolgozhattam. Az ő közbenjárására 1956-ban felvettek a budapesti Kertészeti Főiskolára levelező hallgatóként, és itt kaptam meg 1963-ban a kertészmérnöki oklevelet.

- Itt mi volt a teendője, és hogyan került sor a kubai kiküldetésre?

- Az említett intézményben - és jogutódaiban - paradicsom-nemesítőként dolgoztam. Tudományos munkaerőként kezdtem és végül mint nemsítési főosztályvezető, illetve paradicsom programvezető-kutató irányítottam az "országos paradicsom programot". Mint meghívott előadó, a Kecskeméti Kertészeti Főiskolán a zöldségtermesztést tíz éven át oktattam.

1973-tól az USA-ban működő T.G.C. (Tometo Genetics Cooperative) fajtabizottságának tagjai sorába delegáltak. Magyarországon 14 államilag elismert paradicsomfajtánál vagyok, illetve voltam nemesítőként bejegyezve. Ebből öt ma is szerepel a termelésben.

Több alkalommal kaptam megbízást külföldi előadás tartására, nemzetközi konferenciákon. Ennek kapcsán szoros együttműködést építettem ki Kubában 1974-ben, a paradicsomfajtakipróbálás területén. Majd 1978-ban - a két ország közötti műszaki tudományos együttműködés keretében - a TESCO-n keresztül a paradicsomnemesítési munka kiszélesítésére Kubába utaztam, szaktanácsadóként. Egy széles alapokon nyugvó, rezisztenciára nemesítő munkát terveztem meg és indítottam el.

A tenyészkertben a gomba és baktériumos betegségekkel szemben semmilyen permetezést nem alkalmaztunk. A provokatív környezetben - magas hőmérséklet és relatív páratartalom - végzett munka nagy területet és gondos, lelkiismeretes adatfelvételezéseket igényelt.

A nemesítési munka területén elgondolásaimat támogatták és lehetővé tették, hogy egy nagy kiterjedésű, szelekciós programot tudjak beindítani.

Így 1978-84 között mint nemesítő és szaktanácsadó széleskörű keresztezési programot valósítottam meg a "Liliana Dimitrova" Zöldségkísérleti Állomáson. A következő években már bekapcsolódtam a Mezőgazdasági Minisztérium Zöldségtermesztési Igazgatóságának tájjellegű feltárási munkáiba is.

1978-85 között előállított HC (Hungaria-Cuba) jellegű fajták közül három fajtának az összterülete már meghaladta a kétezer hektárt és több fajtajelölt és új vonal állt felszaporítás alatt.

- Mikor tért haza Magyarországra, és mi következett itthon?

- Időközben 1985 júliusában hazajöttem és áthelyezéssel a Vetőmagtermesztő Vállalathoz kerültem, budapesti székhellyel. De miután a tervezett kubai kísérleti és magtermesztő bázis kialakítására nem került sor, 1987-ben kubai felkérésre az ottani Mezőgazdasági Minisztérium Zöldségtermesztési Igazgatóságra kerültem szaktanácsadónak, ismét a TESCO-n keresztül. Tevékenységem a zöldségtermesztés színvonalának emelése, a zöldségellátás, valamint a zöldség vetőmagtermesztés helyzetének javítására irányult. Kidolgoztam a rendszeres szakmai továbbképzés megyei programját, leadtam a kubai termesztési viszonyokra alkalmazott korszerű zöldségtermesztési kézikönyv kéziratát.

Kubából végül is 1990 októberben tértem haza. Következő évben nyugdíjba vonultam. Pártnak sem azelőtt, sem azóta nem vagyok tagja. Megemlíthetem, hogy feleségem családját is a Hortobágyra, ugyancsak a Borzas tanyára telepítettek annakidején. Ő jelenleg szintén nyugdíjas, kertész üzemmérnök. Két fiam közül László gépészmérnök, Németországban végzett, jelenleg a PKL-HUNGÁRIA Kft osztrák-magyar cég műszaki vezetője. Zoltán fiam állatorvos, Kubában végezte az egyetemet, jelenleg Szabadszálláson állatorvos.

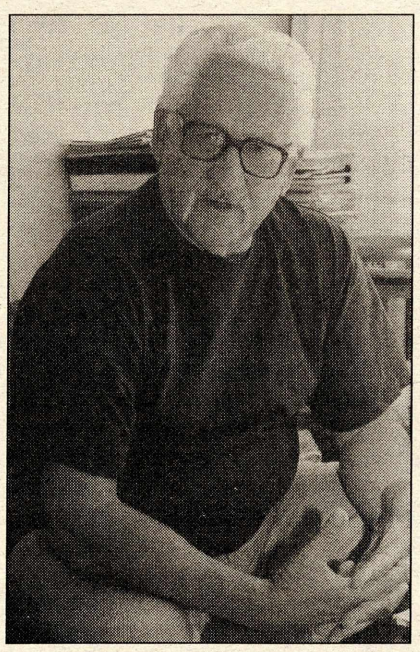

- Talán kissé kényes a kérdés, de nem annak szánom. Az Ön hosszú gyakorlati és magas színvonalú szakmai ismereteit hasznosítják-e ma az országban? Mint az önkormányzat mezőgazdasági bizottságának tagja, hallathatja-e, hallatja-e hangját? Több szakmai hozzászólását ismerem egyéb fórumokról, és tanulmányát is olvastam. Különösképpen foglalkozatja a Duna-Tisza közének a mezőgazdasági helyzete. Engedje meg, hogy egy dolgozatának bevezető sorait idézzem: "Belegondolt-e már valaki abba, hogy az elmúlt századokban mi mindent éltek meg és át a Duna-Tisza közén honosnak és mit kaptak azért, hogy helyben maradtak, kitartottak és őrizték jussukat. A magyar nép gyökereit parasztsága eresztette a legmélyebbre. Csak így volt képes megkapaszkodni; az évszázadok viharait átvészelni e kies, számunkra oly fontos tájon." Összefüggenek ezek a kérdések és gondolatok, de mégis felvetődik a kérdés: mi van ezek mögött a nem túl vidám, inkább kesergő gondolatok mögött? És egy utolsó, olyan kérdés: van-e némi nosztalgiája Kuba iránt?

- Határozott véleményem szerint a magyar mezőgazdaság helyzetén csak úgy tudunk segíteni, ha komolyan vesszük a szakmai elkötelezettséget, a tudást és tapasztalatot, valamint az emberek megnyerését. Nem célszerű szembeállítani azokat, akik összefogásával eredményeink fokozhatók, és stabilizálhatók lennének.

Ezért szívesen segítem a megyei agrárkamara munkáját, mert úgy ítélem meg, hogy kell egy olyan szerveződés, amely összefogja, koordinálja és segíti a mezőgazdaság különböző ágazataiban tevékenykedők munkáját. Enélkül részeire bomlik, és e hátrányos helyzetben nem lesz képes talpra állni.

Itt lehetne egyesíteni azt a szellemi kapacitást, a megszerzett tapasztalatot, amivel a mezőgazdaság végre felzárkóztatható és stabilizálható állapotba kerülhet.

- Van e némi nosztalgiája Kuba után?

- Van. Ott az ember a nehéz körülmények ellenére is eredményesen dolgozhatott. Kuba természeti adottságai rendkívül kedvezőek a zöldségtermesztés fejlesztésére. De a csodás környezet és a barátságos emberek is mélyen élnek emlékeimben.

- Végül: a tanulság?

Az ember tanuljon meg alkalmazkodni a körülményekhez, de önmagát és tartását soha, semmiért ne adja fel.

Írta:
Antalfy István

Akinek a kövek beszélnek

Alig lépek be a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága új épületében a napokban Közművelődési Díjjal kitüntetett Gilly Zsolt szobájába, máris cseng a telefon. A vonal másik oldalán levő gratuláló és én ugyanazt a szerény szabadkozást halljuk: - "Meglepetés volt. Nem tudom, mennyiben az én érdemem és mennyiben a kollégáim munkájának eredménye is ez a díj."

- Természetesen nagyon jólesik - fordul hozzám a közművelődési osztály vezetője -, hogy ebben a díjban részesülhettem, de személyemtől függetlenül is nagy dolog, hogy ilyen elismerést vívhatott ki városunkban egy igazából hagyománynélküli, nem nagy múltra visszatekintő ismeretterjesztés, a környezeti nevelés. Tizenhárom éven keresztül tanítottam az ország különféle iskoláiban biológiát. Az így felgyűlt szakmai és nevelési ismeretet igyekszem kamatoztatni környezeti nevelőként ebben az intézményben is. Egyre többféle formában nyílik erre lehetőség. A legismertebb talán a kecskeméti iskolások számára, bár országos kezdeményezésről van szó, az erdei iskola. Ez a név a fülöpházi bentlakásos oktatási épületben folyó tanító-nevelő programot jelöli, ahol a gyerekek egykét héten keresztül valóban természetközelben a tananyagon túl helyszíni természetismereti, népművészeti, stb. foglalkozásokon vehetnek részt.

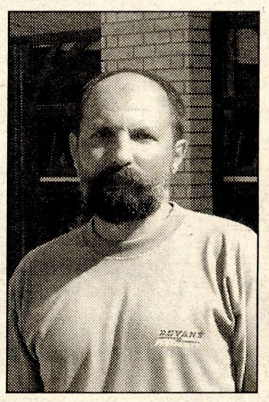

Természetesen itt a Liszt Ferenc utcai központunkban is kérhetők bármikor rendhagyó órák óvodáskortól középiskolás korosztályig. Van szakkörjellegű madarásziskolánk, s nyílt napokon, nyílt hétvégéken természetjárással is egybekötött előadások várják az érdeklődőket. Kedveltek az újságokban meghirdetett, tömegközlekedési eszközökkel megközelíthető, védett területekre szervezett, bárki számára igénybevehető túráink (pl. az izsáki Kolon-tóhoz), melyeket akkor is megtartunk, ha teszem azt, csak két ember vár bennünket az állomáson. Nem is célunk, hogy igazán nagy létszámmal fussanak ezek a programok, hiszen annál zavartalanabb a természet szemlélése, inkább gyakoriságukat igyekszünk növelni. Az említett madarásziskola gyakorlati tudnivalóinak elsajátítását segíti elő a Kolon-tónál található madárgyűrűző táborunk, melynek nem egy, most már felnőtt, évről évre visszatérő résztvevőjét kisgyerekkora óta ismerem. Tevékenységünk nem korlátozódik a megyeszékhely ismeretterjesztő és idegenforgalmi igényeinek kielégítésére. Célunk, hogy a kilenc nagyobb mozaikot magába foglaló, főként Bács-Kiskun és Csongrád megyét érintő mintegy 76 000 hektárnyi terület minden településére, ezek iskoláiba évente legalább egyszer eljussunk. Nagyon fontos számunkra, hogy a védett területeken élő lakosság ne csak azt érzékelje, hogy "nem engedünk", hanem azt is, hogy adunk.

- Mi az, amit mindenképpen tiltaniuk kell?

- Nem engedhetjük például a puszta közepén az oda nem illő, nem tájjellegű épületek felhúzását. De figyelmünknek ki kell terjedni a gazdálkodásra is, a védett állatokra, növényekre. Gyönyörű, orchideás rétek vannak például Kunpeszér környékén. Ha ezeket július végén, augusztus elején engednénk kaszálni, a jövő évi szaporulatot semmisítenénk meg.

- A tiltáson túl mi az, amit adnak?

- Sajátos jövedelemhez, illetve jövedelem-kiegészítéshez juthatnak a velünk együttműködő gazdálkodók. Többek között Franciaországban honos az a szokás, hogy az állam azért fizet, hogy bizonyos korábban elterjedt, de már nem gazdaságos terményeket a helyi gazdálkodó ne termeljen. Ez az UNIÓ-ba való belépés időszakában nálunk is jelentkezik oly módon, hogy a biogazdálkodás valamilyen formájára áttért, így egyelőre kisebb nyereséghez jutó gazdálkodók kárát kompenzációs támogatás formájában megtérítjük. Más célokra is vannak elkülönítve anyagi kereteink. A falusi turizmus gátja sok esetben az, hogy a szerényebb körülmények között élő család nem szívesen fogad vendégeket, holott a külföldről idelátogatók egy része igényelné, hogy meghatározott ideig helyi családokhoz költözve hamisítatlan paraszti környezetben az ott élők életét élje, s ezért anyagilag is áldoz. Ennek előmozdítása érdekében a kistelepülések önkormányzatai segítségével előadásokon megismertetjük az érdeklődőkkel az adott körzet természeti értékeit. Közösen tanösvényeket, ajánlott túraútvonalakat jelölünk ki, többnyelvű információs anyagot állítunk a rendelkezésükre. Felvesszük a kapcsolatot városépítő, faluszépítő egyesületekkel. Számontartjuk a térség idegenforgalmi érdeklődésre számot tartható rendezvényeit, fesztiváljait, kulturális és sportprogramjait. Szoros együttműködés eredményeképpen az ilyen jellegű információ továbbadható, s kölcsönösen kérhető ez más nemzeti parkok, pl. a Hortobágyi Nemzeti Park területét érintő eseményekkel kapcsolatban is.

Vég nélkül mondaná. Legkedvesebb területe a homokhátsági buckavidék, ahol a báránypirosító nevű növény is terem. Ennek gyökere tartalmazza a régebben birkák megjelölésére is alkalmas vöröses színű festékanyagot, innen a neve. Megtudom még, hogy ott az ablakon túl új farönkjátszótér épül. Itt belül pedig a foglalkoztatóterem, konferenciaterem, szakkönyvtár mellett kiállítóterem is lesz majd újfajta interaktív kiállítással: hörcsögvárral (az állatokkal játszani is lehet majd), átlátszó üvegméhkaptárral. Reméli, sikerül átteleltetni a látogatók miatt majd aludni nem tudó méheket.

Megkérem, mondjon pár szót saját magáról is. Amit mond, újból csak a szakma. Talán az az egy nem, hogy a lakásuk tele van mindenhonnan hozott fadarabokkal, kövekkel. Csak legutóbb harminckilót hoztak haza a fiaival. Ez a legjobb szuvenír. A kő hallgatása neki mindennél többről beszél.

Írta:
Kada Erika

Katona József Díj

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata a városért végzett kiemelkedő tevékenység jutalmazására díjakat alapított. A Katona József Díj - a zeneművészet kivételével - a művészeti ágakban folytatott kiemelkedő alkotó, tudományos, előadóművészi és művészetpártolói munkáért vagy teljesítményért adományozható évente egy személy, vagy munkacsoport részére. A díjra jelöltet állíthatnak - a díjjal elismerhető tevékenység körében működő - kecskeméti intézmények vezetői, közalkalmazotti munkáltatók, szakmai és tudományos szervezetek, kamarák, egyéni társadalmi szervezetek. A javaslatoknak tartalmazniok kell a javasolt személy személyi adatait, (név, születési idő, lakcím, munkahely, beosztás), valamint a javaslat részletes indoklását. Benyújtási határidő 2000. szeptember 12. A kitüntetés az adományozást igazoló okmányból (emléklap) és kétszázezer forint összegű pénzjutalomból áll, amely adóköteles. A kitüntetés átadására november 11-én kerül sor. A javaslatokat az Oktatási és Kulturális Osztály címén Kiss Katalin részére kell elküldeni (6000 Kecskemét, Kossuth tér 1. félemelet 42. T.: 483-683/2281.)

Múzeumi hívogató

A Népi Iparművészeti Múzeumban látható a Katona József Gimnázium képzőművész-köre által készített Nyárkép című tárlat. Szeptember 5-től megkezdi évadját a díszítőművész kör, kedd délutánonként felnőtteknek, péntekenként diákoknak tart foglalkozást dr. Varga Ferencné népi iparművész. Szeptember 23-án, a Kulturális Örökség Napján 10 órától kezdődő programokon a múzeum nem szed belépődíjat. E napon Csáki Ildikó délután 3 órától szalmafonó-bemutatót és foglalkozást tart.

A Kecskemét és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulás ***logo- és szlogenpályázatot hirdetett nemrégiben a térségben élők felhívásával: küldjenek ötleteket, mi lenne a legkifejezőbb jelkép és jelmondat a társulás számára. A pályaműveket a Hírös Hét kertészeti kiállításán az EFÁMK-ban tették közszemlére. A közönségszavazatok alapján Lakó András, kecskeméti építészmérnök logo-terve lett a győztes, a legjobb szlogent a nyárlőrinci Szomjú Csaba küldte be. A végleges döntést a társulás tanácsa hozza meg.***

Kecskeméti közéleti lap Köztér

Légbőlkapott események

Dr. Szilágyi Tibor szülővárosában, Kiskőrösön töltötte gyermekkorát, Halason járt gimnáziumba, majd elvégezte a mezőgazdasági középiskolát is, azután következtek az egyetemi évek. A diploma átvétele után egy évtizeden át az Országos Meteorológiai Szolgálat munkatársa volt. 1959-ben nevezték ki a Kecskeméti Agrometeorológia Obszervatórium vezetőjévé. Jelenleg nyugdíjas, aki a megérdemelt pihenés mellett fáradhatatlanul dolgozik ma is.

- Az a tudományág, amelynek Ön avatott és elismert szakembere, meglehetősen összetett, sokarcú.

- Igen. Az előrejelzések mellett éghajlat- és időjárástannal, a légköri mozgások kutatásával és magyarázásával, sugárzástannal foglalkozunk, hogy csak néhányat említsek a sok közül.

- Évtizedeken keresztül a Kecskeméti Agrometeorológiai Obszervatórium vezetője volt. Hogyan emlékszik vissza arra az időszakra?

- Szép volt, hasznos és sok-sok tapasztalattal teli. Közben mindvégig kutattam, gyűjtöttem az adatokat Kecskemét múltbéli időjárási eseményeiről. Családi feljegyzéseket, naplókat, korabeli újságokat néztem át, és természetesen a témával valamilyen módon kapcsolatban álló könyveket is.

- Ebben a törekvésben bizonyára voltak hasznosan munkálkodó elődei a hírös városban.

- Jó érzéssel mondom, hogy igen. Dr. Séni János a városi tanács megbízásából csaknem fél évszázadon át naponta feljegyezte az időjárási eseményeket. Ezeket a megyei levéltár őrzi. Utána Juhász Sándor gyógyszerész évtizedeken át folytatta ezt a szép és fontos munkát. Az adatgyűjtők sorából kiemelkedik a tudós pap-tanár, Hanusz István, akinek figyelmet érdemlő közleményei is megjelentek.

- Hol működik a hírös város meteorológiai szolgálata, és mi a fő feladata?

- Kisfáiban van az éghajlatkutató állomás. Naponta regisztrálja a pillanatnyi maximális és minimális hőmérsékletet, a csapadék mennyiségét és minőségét, valamint a talajhőmérsékletet.

- Bizonyára érdekli majd az olvasóinkat a legújabb, vaskos, tudományos könyvének a tartalma, témája.

- Először is hálás vagyok azoknak, akik segítették és szorgalmazták ennek a csaknem félezer oldalas kötetnek a megjelenését. A Kecskeméti Füzetek sorozatba bekerülni önmagában is elismerés. A Kecskeméti Lapok és a Kecskeméti Monográfia Szerkesztősége közös összefogásával látott napvilágot a könyv, remélem rajtam kívül más érdeklődők örömére is. Kezdettől fogva az volt a célom, hogy az itteni időjárási eseményeket a forrásanyagok alapján úgy mutassam be háromszáz évre visszamenőleg, hogy egyúttal az itt élő emberek életmódjának, gazdálkodásának, a természet erejével folytatott küzdelmének eseményeit, színtereit is bemutassam.

- Ebből is látszik, hogy a meteorológia kihat az élet csaknem valamennyi területére.

- Pontosan így van. Ne vegye túlzásnak, de ez a tudományág nem csak a repülőszolgálatra, a növények életére, a katasztrófák elhárítására, a hajózásra és a hadviselésre, de még a turizmusra, a vízi sportolók védelmére is kihat, ezekkel - és sok-sok mással - szoros összefüggésben van.

- Az említett könyvére visszatérve: összességében milyen volt a város időjárása 1600 és 1900 között?

- Erre szinte lehetetlen röviden válaszolni. Talán a változékonyságot, a kiszámíthatatlanságot, a sok váratlan katasztrófát említhetem. Meg a gyakori embert próbáló időjárási viszontagságokat, a sok kárt okozó eseményeket.

- Mondana példákat?

- Van bőven. 1607 januárjában kinyíltak a virágok a feljegyzések szerint. 1719-ben a szárazság miatt éhínség és döghalál pusztított a környéken és az országban. Húsz évvel később az iszonyatos hideg miatt a marhák megfagytak a szekér előtt. 1813 februárjában néhány nap alatt harmincezer ló fagyott meg. Néhány évre rá akkora volt a tűzvész áprilisban, hogy csaknem félezer ház leégett, a templom harangjai megolvadva lehullottak, s városháza gazdasági épületei megsemmisültek. Ez csak néhány példa a sok-sok ezer közül.

- Lesz folytatása a kötetnek?

- Rajtam nem múlik. Gyűjtöm az anyagot a folytatáshoz, a huszadik század első felének időjárási eseményeit tartalmazza majd.

- Ön sok-sok esztendőt folyamatosan egyazon helyen töltött el, ami a munkát illeti, és sikerekben bővelkedett. Címzetes főiskolai tanár lett, a Magyar Meteorológiai Társaság tiszteletbeli taggá választotta, a Zöldségtermesztési Kutató Intézet a külső tudományos főmunkatárs címet adományozta Önnek, és rangos kitüntetésekben részesült. Például kiérdemelte a Munka Érdemrend ezüst fokozatát, a Steiner Lajos Emlékérmet a megyei tanács által adományozott Tudományos Munkáért Díjat és Berényi Dénes Emlékdíjat. Közeledve a nyolcvanadik évéhez ma is egészséges, naponta dolgozik. Bizonyára elégedett az életével.

- Nem panaszkodom. Főleg ha megvalósíthatom további terveimet.

- Mennyire kötődik ma is szülővárosához?

- Szívesen megyek oda, jó érzéssel látom a fejlődését, például hogy Kiskőrösnek saját újsága, televíziója van. Az külön öröm, hogy idén az apám, Szilágyi Frigyes emlékére emléktáblát avattak annak az iskolának a falán, ahol egykor igazgató volt.

V.M.

KISS ÁRPÁD, A TRITIKÁLÉ ATYJA

Aki rajtakapta Micsurint

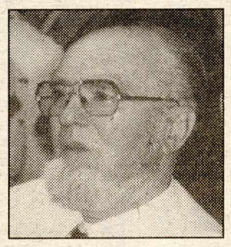

Budapesten született 1916-ban. Mezőgazdasági kutató, a biológiai tudományok doktora. Neve a búza és a rozs keresztezéséből kialakított TRITIKÁLÉ által vált ismertté szakmai körökben, idehaza és külföldön egyaránt. Hogy mennyire elismerték a munkáját, egyebek mellett jelzik az akadémiai díjai, a Munka Érdemrend ezüst és arany fokozata, a Kecskemét Városért Díj, valamint a Bács-Kiskun Megye Tudományos Díja megtisztelő kitüntetés. A nyolcvannégy esztendős, évek óta immár mozgásképtelen tudóssal szép kecskeméti lakásán beszélgetünk meghitten, közvetlenül. A gazdag és termékeny életút részleteinek felelevenítésében segít a kedves felesége is, a régi munka- és pályatárs, aki egyben ezekben a nehéz esztendőkben odaadóan hűséges ápolója, segítője.

Miért választotta ezt az életpályát, hivatást?

Korán árván maradtam, Maglódon gyerekeskedtem a nagyszülőknél. Egészen fiatalon szerettem kertészkedni. A tanáraim javaslatára tanultam tovább a fővárosban. Az egyetem elvégzése után kis kitérővel - Mosonmagyaróvár, Martonvásár - Kecskemétre jöttem 1957-ben. Azóta itt élek, itt igyekeztem mindig a legjobb tudásom szerint munkálkodni.

A tritikálé hamar összeforrt az Ön nevével. Miként esett éppen erre a választása?

Kísérleteztem eleinte mással is. Akkoriban divatos volt - sőt később némileg kötelező is - a szovjet Micsurin és Liszenkó nyomait követni. Nos, úgy történt, hogy kereszteztem például a sárga gyümölcsű paradicsomot a piros gyümölcsűvel, meg a piros virágú borsót fehér virágúval. Sőt, még fejkeresztezést is végeztem, a paradicsomot burgonyával, a burgonyát pedig paradicsommal. Ezek a próbálkozások eredménytelenek maradtak, így hát nem igazolódott a micsurinizmus.

És a tritikálé?

Ezzel már az 1800-as években foglalkoztak, többek között a németek, azonban eredmény nélkül. Később 1920 körül Óbermayer Ernő Mosonmagyaróváron próbálkozott eredményt elérni. Sajnos, az ő igyekezete is sikertelen maradt. Én kezdettől fogva hittem, hogy nekem majd sikerül. Martonvásáron kezdtem és Kecskeméten folytattam. Itt Mészöly Gyula, a tudós igazgató szívesen fogadott és mindenben sokoldalúan segítette a munkámat.

Miben különbözik a tritikálé az úgymond megszokott, közönséges búzától?

Sikerült a hosszú és kitartó kísérletek által igazi fagyállóvá, jobb minőségűvé tennem. Dupla kalászt hoztak és megnőttek száznegyven centiméteresre is

Az igyekezete mégsem hozta meg a várva várt igazi sikert. Miért?

Gergely István miniszterhelyettes 1968-ben lelkesen támogatta a munkámat. Elismerően még a fizetésemet is felemeltette. Ám egy évvel később meglátogatott és azt mondta: Magyarországot a tritikálé nem érdekli!

Hogyan történhetett ez?

Hamar megmagyaráztam magamnak. Még 1956-ban történt, hogy a szovjet Liszenkó Budapesten tartott előadást, s ott felszólaltam, hogy az ő módszerei alapján eredménytelenek maradtak a kísérleteim a kertészeti kutatásokban. Hát ennek a híre juthatott el később az illetékesekhez.

Pedig külföldön is nagy volt az érdeklődés.

Igen. Bulgáriából, Lengyelországból és Németországból is jöttek az érdeklődők. Sőt, Amerikából is. Néhány évvel ezelőtt például 700 ezer hektáron termesztettek tritikálét Lengyelországban. A sors fintora, hogy míg Nyugat-Németország tekintélyes összeget adott márkában a kísérleti anyagért, a lengyelek egyetlen fillért sem fizettek.

Gondolom, ez amolyan KGST-kötelezettség volt a részünkről. Sikeres és népszerű lett hamar. Kellett ehhez politikai vagy másfajta kapcsolat?

Nem voltam párttag. De Mészöly Gyulának sokat köszönhetek. Bízott bennem, biztatott az alkotó jellegű munkára. Később a helyettese voltam. Sajnos a tudós Mészölyt, az akadémikust jócskán kisajátította a politika.

Élete tragédiáiról kérdezhetem?

Ha sokat nem is, de beszélek erről. Súlyos autóbalesetem volt, és érszűkület miatt mindkét lábamat levágták. Azóta így élek a feleségem, a gyermekeim, unokáim gondoskodó segítsége által.

Hogyan lesz ezután?

Hát .. hát … ahogy a sorsom engedi …

És imádott "édes gyermeke" a tritikálé?

Szerencsére a fiam, Kiss József folytatja a kutatást, sokféle lehetőséget lát - én is.- a folytatásra.

Írta:
Varga Mihály

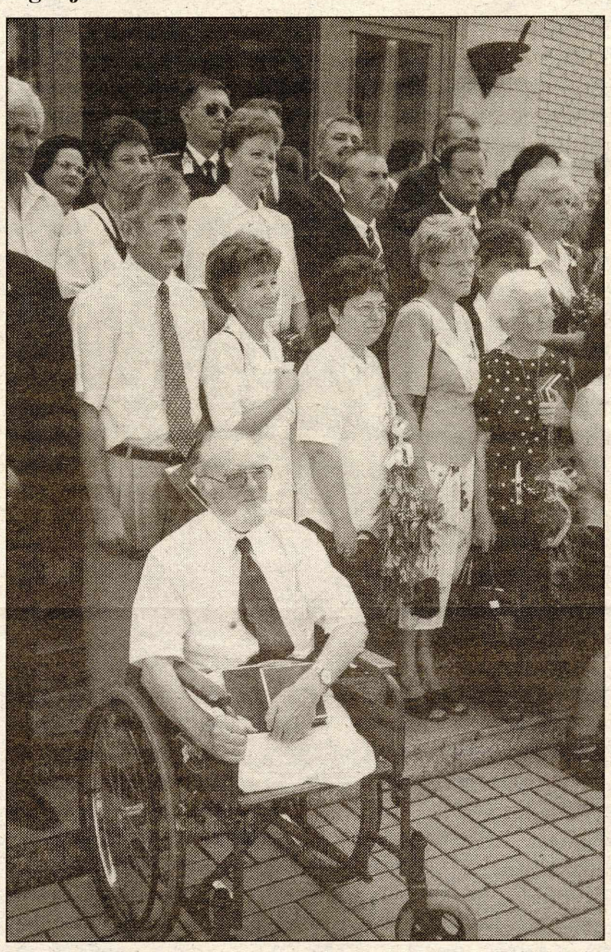

A Bács-Kiskun Megye Tudományos Díjának átvétele után a kitüntetettekkel a megyei könyvtár előtt.

TÉRSÉGI KERTÉSZETI ÉS ÉLELMISZERIPARI KIÁLLÍTÁS

Negyedszázados jubileum

A Hírös Hét Fesztivál hagyományos eseménye a Térségi Kertészeti és Élelmiszeripari Kiállítás, amely Kecskemét és környéke kertészeti kultúráját, élelmiszeripari termelését hivatott reprezentálni. Ebben az évben a szervezők a regionalizmus jegyében az önkormányzat mezőgazdasági bizottságának támogatásával kibővítették a kiállítást: a Dél-Alföldi Régió három tájegysége, termelési körzete képviseletében a Kecskemét és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulás, a mórahalmi Homokhát Kht valamint a sarkadi központú Észak-Kelet Békés Megyei Kistérség is képviseltette magát. A Kecskemét és Térsége TÖT önálló kiállításán minden nap a kistérség más-más települése mutatkozott be. Ez a rendezvény olyan sikeresnek bizonyult, hogy a társulás elnyerte a kiállítás Közönségdíját.

A huszonkilenc kiállító között a zsűri kilenc díjat osztott ki. Kecskemét Város Önkormányzatának Nagydíját a Kocsis Pál Kertbarát Kör nyerte el, amely éppen idén ünnepli működésének 25. évfordulóját. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Nagydíját az Univer Szövetkezet, a városi önkormányzat mezőgazdasági bizottságának különdíját a Pilze-Nagy Kft kapta.

Az Agrárkamara különdíját kapták

A Térségi Kertészeti és Élelmiszeripari Kiállításon a Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara különdíját kapta a Fülöpkert Bio Szövetkezet. A szövetkezet két éve alakult, tizenhat taggal. Zöldséget és gyümölcsöt termesztenek környezetbarát, ökológiai módszerekkel, termékeik garantáltan, a Biokontroll Hungária Kht által minősített biotermékek. A szövetkezet tervezi egy feldolgozó üzem létrehozását is.

A közönség érdeklődéssel fogadta a biotermékeket

A fülöpjakabi Csányi Istvánné, aki a kezdetektől tagja a szövetkezetnek, másfél holdon gazdálkodik. Mint mondta, az első év nagyon nehéz volt, ma már azonban úgy látja, megéri ezzel foglalkozni. A biotermék harminc százalékkal drágább ugyan a hagyományosnál, mégis egyre többen vannak, akik értékelik előnyeit, és tudják, hogy egészségesebb. A vegyszermentesen termelt gyümölcs és zöldség ásványi anyagokban, vitaminokban gazdagabb, ízben zamatosabb, mint a különböző vegyszerekkel termelteké. Csányi István-né szerint, aki ilyet fogyaszt, annak számára fontos a tudat, hogy biztosan nem eszik "mérgeket".

A Fülöpkert Bio Szövetkezet termékeit Kecskeméten is megvásárolhatjuk. Péntekenként a Piaccsarnokban lévő standjukon várják héttől tizenegyig a vásárlókat.

IDÉN MÁSODSZOR

A már közkedvelt kecskeméti regionális Lakásművészeti, Belsőépítészeti Szakkiállítás és Vásár idén másodszorra november 16-19 között várja az érdeklődőket. A kiállítás helyszíne az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központ. Szervezője a County Press Rendezvényszervező Iroda (Kecskemét, Petőfi S. u. 1/a. IV em.) várja azokat az érdeklődőket, akik szívesen résztvennének a bemutatón.

Elérhetőség: tel./fax: 76/507-070, 507-071, 417-980, Fax: 76/506-420, valamint E-mail: countypress@mail.countypress.hu. A kiállítás egyébként nem csak termelőknek hasznos, hanem a nagyközönség számára is, főképp a lakásukat csinosítani kívánó fiataloknak szolgálhat számtalan megvalósítható ötlettel.

SZÁMVETÉS HARMINCÖT ÉVRŐL

Kalics Lajos a szakmunkásképzésről

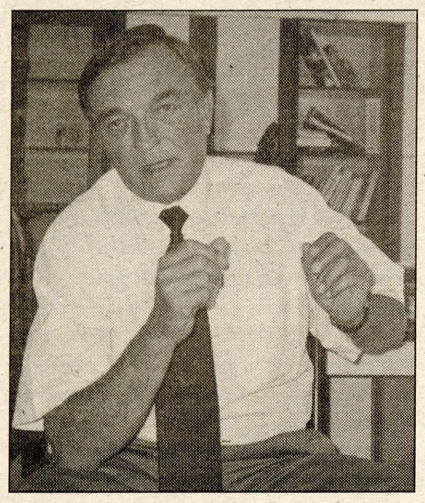

Kalics Lajos a Gáspár András Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskola igazgatója úgy gondolja, hogy jól prosperáló iskolát hagy utódjára, harmincöt munkás évvel a háta mögött. 1965-ben igazgatóhelyettesként kezdte, néhány évig testnevelést is tanított. E három és fél évtized alatt az ipari szakmunka oktatása is jelentős változásokon ment keresztül. Munkásságának elismerésül a Város Oktatási Díját vehette át. Egyik június végi, utolsó igazgatói munkanapján beszélgettünk.

- Megdöbbentem, hogy jöttek sorban a táviratok, telefonok. Ezt a Városért Oktatási Díjat komolyan veszik. Úgy érzem, ezt a díjat megérdemeltem, sokat dolgoztam a "pedagógus fronton". Teljesen más kérdés, hogy milyen rendszer volt. A gyerekek nevelését kellett szem előtt tartani. Úgy érzem, eddigi tevékenységem alapján a szakma elismert. Két évvel ezelőtt kaptam a Köztársasági Arany Érdemkeresztet, amit nagyra tartok, és most megkaptam a várostól ezt a kitüntetést.

Jól felszerelt iskolát kaptam elődeimtől. A szakképzésben a régi 3 éves formáról tértünk át egy új típusúra, az úgynevezett kettő plusz kettesre. Ez teljesen megfelelt a nemzeti alaptanterv, és az oktatási törvény követelményeinek: 16 éves életkorig nincs pályaválasztás, a 9. és a 10. osztályban egy széles alapozású szakmai képzést kapnak a gyerekek. Tekintve, hogy az építőiparnak is millió szakmája van, innen ragyogóan ki tudja választani magának 16 éves életkora után, hogy mire akar specializálódni. Ennek egyik előnye az, hogy érettebb fejjel tudja eldönteni, a másik pedig az, hogy némileg betekintést nyer ezekbe a szakmákba.

Ez jól prosperáló, tehát a jövőbe mutató képzési folyamat. Ehhez jön még egy képzési forma: aki szakmunkás vizsga után dönti el, hogy érettségit mégis csak szeretne szerezni, annak rendelkezésére áll a szakmunkások szakközépiskolája. Ezzel azt értük el, hogy a gyengébb képességű gyerekek szakmunkás bizonyítványhoz jutnak, és a később érők érettségit is szerezhetnek.

A szakközépiskolai képzésünk világbanki szisztéma szerint működik, tehát világbanki tanítási anyaggal és koncepcióval. A 9-12. évfolyamon kapnak egy közismereti általános képzést, de már szakmai specializációt is az építőiparban és a közlekedési iparban. Leérettségiznek a tanulók és utána választják az érettségihez kötött szakmákat, főiskolára, egyetemre mennek tovább, vagy nálunk technikusképzésben vesznek részt.

Két évvel ezelőtt egy újabb világbanki pályázatot nyertünk el, ami a technikusképzésünket reformálja majd. Ehhez a tanítási anyagok tartalmában és a módszerekben is változtatni kellett. Fontos szerepe van annak, hogy mi a munkaadókkal rendkívül szoros kapcsolatot építünk ki., tulajdonképpen ők mondják meg, mire van igényük. Ehhez, nyilván az a pedagógiai képesítés, amivel a pedagógusok rendelkeztek, kevés. Tananyagfejlesztőket kellett képezni, a szaktanárainkat, illetve szakoktatóinkat főiskolára kellett járatnunk. Ami az egyik legnagyobb erényem lehet, ebben az öt évben, míg igazgató voltam, az, hogy a tantestület minőségi fejlesztésére rendkívül nagy gondot fordítottam. A szakoktatóinknál elértük azt, hogy mindenkinek legyen főiskolai végzettsége, ami az 5. év lezártával sikerül. Aki akar, ingyen, bérmentve számítógépes tanfolyamon vehet részt, angol és német nyelvszakos kurzusokat indítottunk, felvettük a kapcsolatot a németországi iskolákkal. Az egyik építőipari iskola, a másik pedig közlekedési szakközépiskola, tehát ugyanaz a képzési céljuk, mint a mi iskolánknak. Ez a kapcsolat élő és eleven, hol a mi tanulóink mennek ki hozzájuk gyakorlati tapasztalatot szerezni, hol ők jönnek ide hozzánk. Ez többszörösen hasznos, hisz a a gyerekek a nyelvet is tanulhatják, és széjjelnézhetnek egy másik világban.

Nagy gondot fordítottam az iskola anyagi javainak a bővítésére. Az én időmben valósult meg egy festő tanműhely, ami sok-sok millió forintot ér. Az átállás a széntüzelésű kazánról a gáztüzelésre, ami önmagában 18 millió forintos beruházás. A német kapcsolatok révén az összes modern autómárka megtalálható nálunk, Ford, Mercedes, Opel, Fiat-motorok, amiket mind én szereztem meg.

A szakképzésben nem szabad csak városra koncentrálni. Térségi feladatokat kell ellátni. Az iskolákat áttekinteném és specializálnám szakmánként. Tehát azt mondanám, hogy a Gáspár András Szakközépiskola foglalkozzon a gépjármű közlekedéssel és kész. Ez azt jelentené, hogy Baján Kiskunhalason, Kalocsán stb. nem kellene elaprózni. A képzés itt volna nálunk a legkiválóbb szakemberekkel, a legkiválóbb felszereléssel, mert másképp ez nem megy. Németországban ezt csinálták meg három évvel ezelőtt. Egy-egy iskolához hoztak egy-egy kiemelt szakmát.

A másik: a munkaadóknak nagyon-nagyon tudniuk kellene, hogy mire van szükségük, mire képezzünk mi. Tehát az iskola és a munkaadók között nagyon szoros kapcsolatot kellene létesítenünk. Itt lenne feladata a Kereskedelmi és Iparkamarának

A mi forrásaink nem egycsatornásak. Van az állami normatíva, az önkormányzati támogatás, a szakképzési alap, a hozzájárulás. És az iskoláknak van egy sajátságos bevételi forrása, egyrészt a vállalkozásból, másrészt a különböző bérleményekből, csarnokkiadás, stb., tehát ebből a négyből tevődik össze. Ha ezt megkapjuk, és szabadon felhasználhatjuk, akkor az elég. Ez az iskolatípus egészen más, nem lehet ugyanúgy mérni, mint egy gimnáziumot, vagy általános iskolát. Ebben az iskolában nemcsak hogy pedagógiai vezetőnek kell az igazgatónak lenni, hanem mindenképpen menedzsernek, hiszen háromszáz céggel állunk kapcsolatban. Napi kontaktust kell fenntartani, mert ha ezt nem csinálja az ember, elfelejtenek. Félév után azt sem tudják melyik az a Gáspár András Szakközépiskola. Tehát itt az igazgatónak rendkívül sokat kell azon dolgoznia, hogy a kapcsolatok élővé váljanak. Egyrészt tudnom kell, mit akar a cég, másrészt a jóindulatát kell megnyernem, hogy anyagilag is segítsék a szakképzésünket. Ismernünk kell a vállalatokat. Azt mondják, hogy a B esztergáról áttérünk a C esztergára. Egy normális cég erre már előre felkészíti a dolgozót, nehogy az 500 millió Ft-os gépek ott álljanak és ott kezdje el tanulgatni. Egy nyugati cég azt mondja, tudom hogy ilyen gépek lesznek, egy gépet már el is küldök az iskolának, tanulják be. Mire betelepítünk, a munkások azonnal tudnak jönni. Tehát az átképzés, továbbképzés az iskola feladata, és ezt meg is kell oldania. A személyes ambícióim mindenképpen ez irányúak.

Lejegyezte: Kerényi György

Az ígéret szépszó, ha ...

Az ígéret szép szó, ha megtartják úgy jó. Hát, ez valami borzasztóan egyszerű és elcsépelt, és ma már nem használatos, és bagatell, és primitív, és felettébb közhelyszerű és jelentéktelen és elavult szólás.

De hogy mennyire igaz és sokatmondó, és követendő, és aranyos, és dallamos, és érvként felhozható és magyarázkodásra okot adó és nagyon is élő valami ám!

Például adott egy politikai párt. Győzni akar a választásokon. Mindent bevet és természetesen ígéri, hogy jobb lesz, hogy szebb lesz, hogy gazdagabb lesz. Ez természetes, így hívjuk ezt, hogy választási ígéretek.

Az emberek azonban sajátos magatartással viszonyulnak a politikusokhoz és a politikához. Többnyire elítélően, ezt otthon is tapasztalom. Ezt a "nagyok" is tudhatják, mondván, hogy ők csak a pénzt viszik, teljesen mindegy, hogy ki nyer, nekünk úgysem lesz jobb. Így az emberek csalódásaikat törvényszerűnek fogják fel, ők megmondták, hogy ez lesz, hogy így lesz, hogy nem lesz szebb, hogy nem lesz jobb. De mégis bíznak, reménykednek, hiszen a nagyok megígérték, a fene egye meg.

Szerintem ezek az ígéretek meglehetősen üresek, mindenkinek szólnak, de igazán senkinek. Olyan levegőbe vetett szóhalmazok.

Egy házassági ceremónia kellős közepén a felek ígéretet tesznek egymásnak, hogy hűségesek maradnak, amíg a halál el nem választja őket. Vagy két óvodás, két barát, orvos és páciens, vevő és eladó, ember és ember.

Ez már más. A személyes, a két ember közötti intimebb és érzelmi töltésű egyáltalában nem üres ígéret. Az itt bekövetkezett csalódás fájdalmas és megrendítő, váratlan, de nem törvényszerű. Megrendül a bizalom, felborul a korábban talán kialakult szimpátia.

Egy politikus legyen közvetlen az emberekkel. Az érzőkkel, a bizakodókkal, legyen erkölcsi tartása, mutasson példát, ugyanakkor ne beszéljen mellé, ne vigye túlzásba együttérzését és közvetlenségét, mert ráfázik.

A kecskeméti Teri néni nemrégiben ünnepelte 104. születésnapját. Egy éve, 103 évesen az Országházban járt, ahol Orbán Viktor miniszterelnök "ígéretet tett", hogy egy év múlva ott lesz Kecskeméten, a Margaréta Otthonban.

A kormányfő idén, júliusban, a százegyediken, nem tartózkodott Kecskeméten, így az otthonban sem.

Teri néni 104 évesen is csalódott, az ígéretből nem lett semmi.

Írta: Dobos Sándor

KECSKEMÉTI FŐISKOLA

Kitüntetés a rektornak

A Kecskeméti Főiskolának szóló elismerésként, előlegezett bizalomként értékeli Dr. Sztachó-Pekáry István főiskolai rektor a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztje (polgári tagozat) kitüntetést, melyet Augusztus 20-án, a Millennium jegyében rendezett ünnepségek keretében vehetett át a Parlamentben.

Kollégium avatás

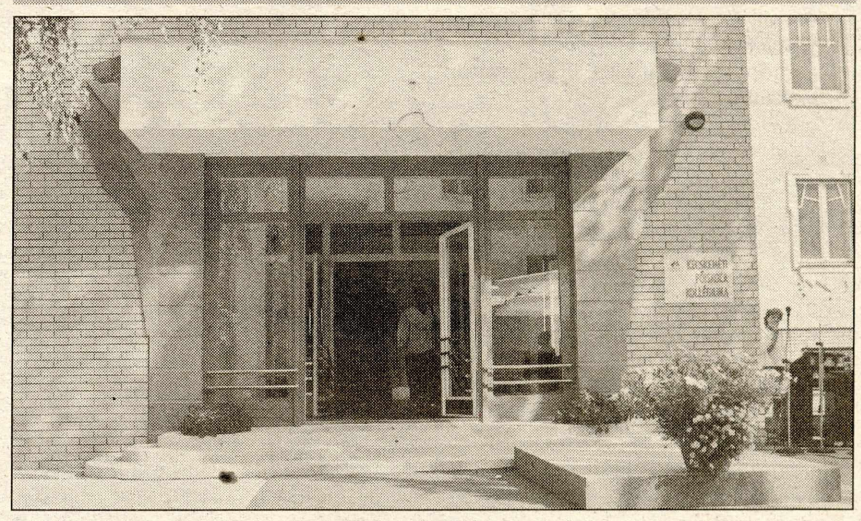

Augusztus 22-én avatták a Homokbánya területén kormányzati forrásból épült új, korszerű főiskolai kollégiumot. Az integráció jegyében kezdeményezett beruházás eredményeként a Főiskola 236 férőhellyel gyarapíthatja kollégiumi kapacitását. Az új létesítményben elsősorban a Műszaki Kar hallgatói nyerhetnek elhelyezést, hiszen a legmagasabb hallgatói létszám mellett ott a legkevesebb a kollégiumi helyek száma. Az avatási ünnepségen az oktatási miniszter képviseletében megjelent Dr. Náray-Szabó Gábor akadémikus, az OM Tudományos Ügyek Főosztályának vezetője. A rendkívüli eseményen a politikai és tudományos közélet reprezentánsai mellett jelen volt Farkas Gábor Ybl díjas tervező, a beruházó ÉPINBER és a kivitelező GEN-ÉP képviselői. A megjelentek az elsők között tekinthették meg az immár berendezett, két-két ágyas lakóegységekből álló, valamennyi szobához telefonos és internetes hálózati csatlakozással rendelkező, közösségi helyiségekben bővelkedő épületet. A kollégium üzemeltetéséért felelős kollégák áldozatos munkája nyomán az épület közvetlen környezete is megszépült az ünnepre.

Tanévkezdés

Akik még tartoznak valamely vizsgájukkal, készülnek az utóvizsgára, a tanulmányi hivatalokban már készül a következő félévi órarend. Sorra üléseznek majd a tantestületek, kari tanácsok, készülnek a tanszéki, kari és intézményi munkatervek.

Főiskolai Tanács

Az integrációs folyamat kiteljesedésével az átmeneti időszak testületeinek feladatait az immár teljes ciklusra szóló mandátumú Főiskola Tanács veszi át. Valamennyi testület megújul, a régi-új megválasztott tagok fejlesztik tovább az integrált Főiskola életét meghatározó dokumentumokat, ők döntenek a stratégiai kérdésekben.

Információs központ a megyei könyvtárban

A Hírös Hét Fesztivál keretében nyílt meg a Katona József Könyvtárban a megyei Európai Információs Pont, amelyet a Külügyminisztérium támogatásával hoztak létre, tizenhatodikként az országban. Ennek kapcsán Európai integráció címmel konferenciát is szervezett a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat és a Megyei Területfejlesztési Kht, ugyancsak a megyei könyvtárban. A konferencián Endre Sándor, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke, Szombati Béla, a Külügyminisztérium Integrációs Államtitkárságának helyettes vezetője, dr. Skaliczki Judit, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Könyvtári Osztályának vezetője és Ramháb Mária, a megyei könyvtár igazgatója tartottak előadást.

Mint Szombati Béla elmondta, a közösségi vívmányok nemzeti átvételének programja - amely lényegében az európai integrációra való felkészülés programja - 1999-ben indult, és 2002-ig kell befejeznünk. A program költsége mintegy 950 milliárd forint. Egy része a gazdaságfejlesztést, másik része a közigazgatás intézményi rendszerének átalakítását, felkészítését szolgálja. Forrása mind a magán-, mind az állami szféra, valamint az EU előcsatlakozási alapjai. A felkészülésben fontos szerepet játszik az Európai Információs Pontok rendszere, hangsúlyozta a helyettes államtitkár, hiszen ezek a tájékozódási pontok azt a célt szolgálják, hogy az állampolgárok minél többet tudjanak az unióról, minél felkészültebbek lehessenek a csatlakozás idejére.

A 21. században a könyvtár a társadalmi és gazdasági változásokat elősegítő és azokat katalizáló intézmény - így foglalta össze a könyvtárak megváltozott szerepét dr. Skaliczki Judit. Feladatuk már nem csak annyi, hogy könyvbúvár filoszoknak nyújtsanak csendes menedéket, hanem ennél jóval több: az információs társadalom és a tudás alapú társadalom megteremtésének segítése. Mind az osztályvezető asszony, mind Ramháb Mária hangsúlyozták, egy könyvtár ma már nem könyvtár. Csak összekapcsolt rendszerben tölthetik be az információs bázis szerepét és feladatát.

A Katona József Könyvtárban évente 260 ezer látogató fordul meg, működési költségeinek fedezésében egyre nagyobb hányadot képviselnek a saját bevételek. A könyvtár tagja az Országos Dokumentumellátó Rendszernek. Az épület és az intézmény szolgáltatásai szinte teljes egészében megfelelnek az európai mércének, mondta Ramháb Mária. Az Európai Információs Pont megnyitásával a könyvtár most új feladatot vállalt: az európai integráció megyei információs bázisa lett.

Leskowszky első ötven éve

Úgy hozzátartozik a városképhez, mint a kis fehér bogárhátú Wolkswagen, amivel jár. Mióta is? - Ötvenedik születésnapja alkalmából köszönthetjük Leskowsky Albertet, a hírös város neves hangszergyűjteményének alapítóját. Félévszázados múltjáról életének befejezett mondatai vallanak.

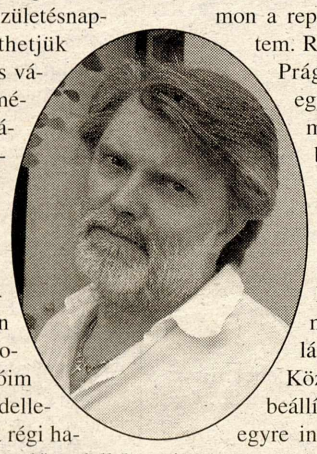

Három hónapos korom óta élek Kecskeméten. Alpárról érkeztem lovaskocsin egy ruháskosárban. A Liliom utca sarkán laktunk. A Kurucz tér pocsolyáiban úsztatott papírhajóim lendítették fantáziám a modellezés irányába. Megragadott a régi hajók világa, de hamarosan repülőmodellekkel is próbálkoztam. Nem voltam még tízéves, mikor már tisztán láttam, technikatörténettel fogok foglalkozni. Kevés ember mondhatja el magáról: én azóta is gyerekkori álmaimban élek. Fél évszázad múltával is a valamikori gyerek kíváncsiságával nézem a tárgyakat. Ugyanazzal a várakozással nyúlok feléjük. Ugyanúgy izgat, miből mit lehetne összerakni, milyen hangot ad…

Későbbi tanulmányaimat is ez a fajta érdeklődés jellemezte. Emlékszem, a Katona József Gimnáziumban Iványosi tanár úr hamarosan rámbízhatott minden technikatörténettel kapcsolatos történelemóra megtartását. Őszinte lelkesedéssel meséltem az osztálynak az ipari forradalom korszakalkotó vívmányairól. Később, amikor az első világháború katonai összecsapásainak kimenetelét döntően befolyásoló új harci eszközökről, a kormányozható léghajóról, tengeralattjárókról lehetett beszélni, megintcsak én voltam porondon. Az más kérdés, hogy a tananyag többi részénél bizony mélyen hallgattam. A sors kegyes volt hozzám. Érettségin a Pithagorasz-tétel kihúzásakor mesélhettem az ókori bölcsek tudományos felkészültségéről. Történelemből az ipari forradalom tételeként részletesen beszélhettem a robbanómotorok feltalálásáról, ugyanígy az angol nyelvvizsgán a televízió feltalálásáról…

Már a gimnáziumban is volt egy zenekarunk. Saját csehszlovák gitárunk mellett jelen voltam a fületlen fazékból átalakított, fakötőtűvel megszólaltatott dobbal. A basszusgitár testét rajztáblából faragtuk ki. Erősítőként egy nagy világvevő csöves rádió állta a sarat. Elsődleges zenei információinkat a Szabad Európa-rádió szolgáltatta. Az innen átvett slágerek zenei hangzásának tökéletesítésében szalagos Mambómagnónk volt a segítségünkre.

Innen utam az NDK-ba vezetett. Célom egyértelműen a Warnemündei Hajózási Főiskolára való bejutás volt. Másfél évig elvállaltam minden munkát, többek között kombájnokat is hegesztettem, míg végre sikerült bekerülnöm. Romantikus elképzeléseimet némi csalódással fűszerezte, hogy a három év alatt hajót mindössze kétszer láttunk. Sőt, a tenger strandján felfújt gumicsónakomat is leengedtették velem a határőrök.

Életem sorsszerű véletleneinek egyike, amikor 1973 karácsonyát követő visszautamon a repülőn Illés Lajos ült mellettem. Rossz idő miatt leszállt a gép Prágában. A legendás Illés-együttes vezetője engem kért meg, hogy értesítsem erről a berlini fesztivál rendezőit, illetve segítsek abban, hogy mégis időben érkezzenek koncertjük színhelyére. Ezt a szervezői feladatot gyakorlott nyelvtudásomra támaszkodva aztán két évig láttam el az együttes mellett. Közös útjaink során technikai beállítódásomat kiegészítette az egyre intenzívebb zenei érdeklődés is. Az együttes felbomlása ("Fonográf"-fá alakulása) előtti utolsó koncertje Rostockban volt. Kötelességemnek éreztem, hogy hajómérnökként azonnal jelentkezzek a helyi egyetem zenetörténeti szakára. Megfelelő előtanulmányok nélkül ez természetesen nem valósulhatott meg, de egy rokonszenves idős professzor közbenjárásával és tudatos szakmai irányításával hónapokig tanulmányozhattam az egyetem zenei szakkönyvtárának már akkor kincset érő, sok esetben eredeti 1500-as évekből való, vaskos kötetekből álló zenetörténeti anyagát. Itt kezdtem el hangszereket vásárolni.

Hazatérve a Kecskeméti Katona József Múzeum munkatársaként tanyajárásaim során meglepődve tapasztaltam, hogy a nagyhírű középeurópai egyetem már-már porosodó könyveinek lapjain leírt középkori hangszereket (citera, furulya, tekerő) én itt, az Alföld közepének rejtett tanyavilágában még eredeti formájukban megtalálom. Kezdődő gyűjtőszenvedélyem ekkor vált elkötelezett kutatássá. Csakhamar megnyílt első önálló kiállításom (1977). Két év múlva már Kodály városában szerződés biztosította, hogy a kecskeméti múzeumok sorában önálló zenei gyűjteményként jelen legyen az általam gyűjtött és azóta folyamatosan bővített hangszermúzeum is.

Valamikori gyerekénemnek elégtétel, különös öröm volt, hogy a Katona József Emlékházban helyet kapott tárlat első látogató gyerekcsoportját az én régi tanítónőm kísérte. Azóta is sok kedves találkozás emléke, emberi, szakmai énemnek jóleső vendégkönyvi bejegyzés kíséri gyűjteményem útját, mely a Piarista Gimnázium pincehelyiségei után végül itt, a Zimai László utcai házban találta meg végleges helyét. Az élő, megszólaltatható múzeumi anyag különleges hangszerei zenészbarátaim segítségével felvett CD-mről is visszaköszönnek, s újabb két CD felvétele van folyamatban. Ez a kategóriába nem sorolható, különleges hangzású, sajátos hangszerelésű zene már a saját útját járja a világban. Hallani lehetett egy newyorki rádión, szerepel egy holland zeneképző központ ajánlott tananyagának CD-listáján, felhasználta műsoraihoz a japán televízió. Érdekes jó hírét hozzák a világból a visszajáró külföldi látogatók.

Röviden ennyit erről az első ötven évről…

Írta: Kada Erika

MINDENKINEK ÁLMODIK EGY ÁLMOT

Mint gyakori kiállításlátogató tisztában vagyok azzal a ténnyel, hogy a kiállítások megnyitóbeszédének nincs sok hitele, hiszen a kiállítások dicséretét kiválasztott ismerősöktől, barátoktól halljuk. Én legalábbis nem tudok olyan esetről, amikor valaki az ellenségét, netán őt utáló kritikust kért volna föl a kiállításának a laudációjára.

Mivel Csáky Lajost barátomnak tartom, ráadásul építészmérnök vagyok, ezért elöljáróban jelentem, hogy ne várjanak tőlem doktriner műtörténész utánzó halandzsát. Egyébként is lehetetlennek tartom, hogy valaki, hacsak nem igazi költő, pontosan megtudja fogalmazni verbálisan akár egy kép, akár egy zenemű, vagy más műalkotás szépségét. Ezért Csáky Lajos kiállításához kötődően személyes történetemet, tapasztalatomat mondom el.

Talán 15 éves suhancgyerek lehettem, amikor először mentem egyedül a budapesti Szépművészeti Múzeumba. Magánnyosan bolyongtam a képek sokasága között, rádöbbentem, hogy akár egy könyvtár kiolvasásához, ezeknek a képeknek a megismeréséhez egy életidő is kevés. Merő önvédelemből határoztam el, hogy keresek egyetlen barátot ebben a számomra csodálatos káoszban, ezért nem olvasom el a képek réztáblára vésett címeit, alkotóik nevét. Csak sétálok a képek végtelen sora előtt és türelmesen megvárom, megszólít e valamelyikőjük?

Egy gúnyos férfikép állított meg végül hosszú utamon, az akkor még általam nem ismert El Greco kisméretű festménytanulmánya. Azóta akárhányszor látogattam meg őt, mindig más arcával ismerkedhettem meg és ma már, ha Budapestre gondolok, elsőül nem házak, utcák, terek, hanem ez az életre szóló képemlék, képbarát jelenti nekem a várost.

Felnőttkori(?) utazásaim során is ezzel a módszerrel fedeztem föl magamnak új és új barátokat: Bécsben a Kunsthistorische múzeumban Breugel Téli vadászatát, New Yorkban Chagale Boldog születésnapot című alkotását, vagy Krakkóban Leonardo Hermelines hölgyét.

Ők jelentik nekem azóta is a múló időben, a változó városokban az állandóság szép biztonságát.

1975-ben, huszonöt évvel ezelőtt nyitottam meg az akkor 25 éves Csáky Lajos első kiállítását Kecskeméten.

A mostani kiállításra készülve, csak emlékezetemre hagyatkozva idéztem meg az akkori kiállítást, ahol Csáky Lajos olcsó iskolai rajzlapokra grafitceruzával, áhitatos munkával készített, különös hangulatú rajzokat állított ki. Egy képre különösen tisztán emlékeztem negyedszázad múltával is. Jellegzetes kecskeméti utcarészletet ábrázolt a rajz, ahol a gyökerek felnyomják az útburkolatot, az útszéli ház ablakai nem is ablakok, inkább hályogos szemek, melyek tompán fénylenek a ház nagy bejárati kapujára irányított reflektor fénykörében. A képen emberek nyoma sincs, bár érezzük a nagyra nőtt várakozást, hogy jöjjön már valaki be, vagy ki a kapun, sétáljon, vagy siessen el valaki a ház előtt, történjen már valami a reflektor fényterében. Várakozunk, de érezzük hogy kevés az esélyünk. Most 25 év távlatából tudatosult bennem, hogy ez a kép nem Kecskemétről, nem a bennünk élő nosztalgiáról vagy transzcendenciáról szól, általában többet őriz: a hetvenes évek közepétől fokozatosan kialakuló korszellemet dokumentálja akarva-akaratlanul. Azt a korszellemet, amelyet Nagy László a halála előtti karácsonyon írt versében így idézett meg: „ S lefordul a gyöngykosaracska a lápba" - magyarul: ez egy nagy emberáztató, árgyélusnak poshadt zöldpaplanos ágy.

A festő, a költő és csak igazi alkotók képesek alkotásaikkal cáfolni, hogy a korszellem a korral együtt nyomtalanul és visszahozhatatlanul eltűnik.

Ezért örültem, amikor a kecskeméti műterembe látogatva megtudtam, hogy ez a kép, az idők során megsárgult rajzlap nem kallódott el, és eltűnődhettem: ideje volna valamivel boldogabbnak lennünk, hiszen kinyílt már a kapu-csak talán nem azok jöttek, mentek keresztül rajta akiket vártunk, reméltünk.

A régi majd elfelejtett, de újrafelfedezett ismerős mellett természetesen új barátokra is leltem az újabbkori munkák között: egyetlen szelet kenyeret festett meg sötét háttérrel, keretezett feketével Csáky Lajos. Fogalmam sincs miért szép, miért sugárzik

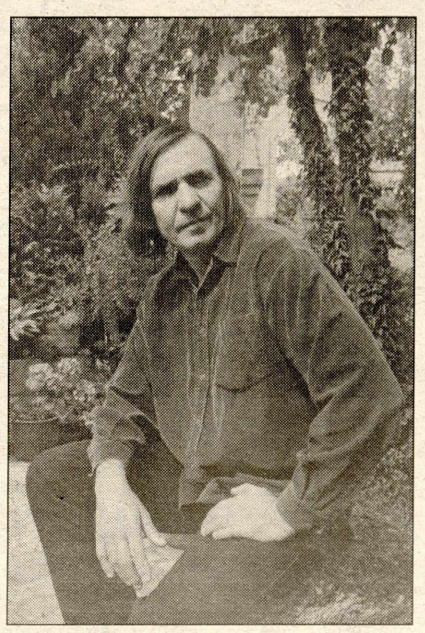

ez a kis kép (amit festhetett volna egy feltámadt németalföldi festő is), azt viszont tudom, hogy számomra ez a kép azt a helyet jelenti ezentúl, ahol megláttam: az Alföldet, Kecskemétet, Csáky Lajos futóhomokon fölnevelt csodálatos kertjét.

Örülök, hogy ezen a kiállításon a jóbarát fényíróművész, Walter Péter néhány fotóját is láthatjuk Csáky Lajos kertjéről. Így teljes a kép az alkotó Csáky Lajosról, aki csöndesen, de szenvedélyes munkával követelte ki és építette föl saját szellemi és valóságos környezetét Kecskeméten, vagyis Magyarországon. És közben még csak ötven év telt el az életéből.

Úgy tartja a néphit, a jó ember mindenkinek álmodik egy szép álmot. Csáky Lajos valamennyiünknek álmodott egy szépet, ezt a kiállítást.

Rajtunk múlik megtaláljuk-e a magunk álmát, hagyjuk-e, hogy megszólítsanak bennünket a képek.

Kerényi József

(elhangzott a művész balatonfüredi kiállításának megnyitóján)

MEGZSAROLT LÉLEK

Csáky Lajos pályája a hetvenes évek elején, érdes papírra lehelt érzékeny ceruzarajzokkal indult. A sors szerencsés fordulata következtében ezidőtájt Kecskeméten szinte előzmények nélkül lépett színre egy erős, fiatal grafikus generáció, akik nem egymással konkurálva, hanem egymást segítve próbáltak közösséget és műhelyszellemet teremteni a városban. A hatalmi hierarchia akkori gyanakvásai és félelmei közepette sajnos sikertelenül. Teltek közben az évek és lassan mindenki önálló pályára állt, a közösségi igény pedig fokozatosan kifulladt. Csáky 1973-ban diplomázott a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán és rajztanári állása mellett hihetetlen türelemmel és igényességgel hegyezte ceruzáit és dörzsölte papírra a panelváros keretei közül kilobbanó képzeletének metaforikus játékait. Áradó fantáziával és gazdag szellemi töltéssel. Figyelme később a festészetre terelődött, de korai festményeiből hiányzott az a tiszteletet ébresztő alázat és szellemi igényesség, ami a rajzokat olyan meggyőzően személyessé tudta tenni. Ahogy festői tudása gyarapodott eljött a nagy csábítások időszaka, a piac vonzása. Valaki ekkor azt írta, hogy Csáky Lajos megunta, hogy tíz éve ugyanabban a télikabátban jár. Ismertem azt a sötétszürkére kopott télikabátot és talán ismertem azt a Csáky Lajost. A piac azonban kegyetlen úr, átformálja az embert, nem tűri a félmegoldásokat és a langyosat kilöki. Lajos azonban állta a sarat. Hihetetlen munkabírása és elszántsága megmaradt, csak a céljai változtak: pénzt akart keresni. Havi negyven-negyvenöt képet termelt, árutermelés lett az alkotófolyamatból. Az üzlet virágzott, kapkodták az árut, sajnos közben a szakmai rangot jelentő tárlatokról eltünedeztek a Csáky képek. Nagy mennyiségben, sok négyzetméteren jelentek meg viszont a piacorientált magángalériákban és az utazó ügynökök csomagtartójában. (A szellemi igénytelenséget, a csábos édeskés színvilágot máig kedveli az "átlagízlés".) Csáky Lajos pályáját a nyolcvanas évek második felében szem elől tévesztettem, végleg elveszettnek hittem. Az utóbbi években azonban úgy tűnik, lázadozik a piac által megzsarolt lélek. Képei időnként ismét fel-fel bukkannak az igényesebb tárlatokon is, csak az ízük más. A tömegtermelés sajnos a legnemesebb ambíciókat pusztítja, (főleg a szellemi tartalékokat és az ízlést támadja hatékonyan). Balatonfüredi kiállításán láthattunk briliáns technikával megfestett részleteket, néha túlzottan is szép női aktokat, patetikus jeleneteket, helyenként bosszantóan elrajzolt figurákat, szín és faktúraparádékat, de láthattunk néhány szívmelengetően érett tiszta munkát is. A romantikus, nosztalgikus hangvétel borongós, olykor keserű lett és talán ígér egy nagy megtisztulást, egy nagy lomtalanítást, melyben a felesleges látványosságtól, az önző érdektől és a közönség kegyeinek béklyóitól megszabadulva a festő ismét a lényegre tud koncentrálni. Kívánom, hogy legyen hozzá elég ereje. E gondolatok jegyében köszöntöm az ötvenéves Csáky Lajost.

Írta: Balanyi Károly

SZKÍTIÁTÓL PANNÓNIÁIG

Három éves programját zárta a Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központ és Művészeti Alapiskola kiállítótermében rendezett kiállítással. A program alapgondolata a millenniumhoz kapcsolódott, kulcsfogalmai pedig: Szarvasúton, Ezredforduló-apokalipszis, Pogányság-kereszténység. A szemlélet azonban nem csak az elmúlt három év munkáját jellemzi, hiszen ahogy Pap Gábor művészettörténész fogalmazott: " ez a gondolkodásmód kezdettől fogva jellegzetessége volt közösségünknek (Ezért nem jelentett külön megterhelést sem a szervezők, sem a résztvevők számára ráhangolódni a millenniumi programra. Hiszen 1975 óta megszakítatlanul ebben élünk és munkálkodunk.) És ma már azt is pontosan tudjuk: a jövőbe - emberhez méltó jövőbe! - eljutni csakis " szarvas-úton" lehet!" A kiállítás tehát a művésztelep teljes történetéből nyújt tematikus válogatást, kissé mellőzve a zománcművészet megújítását célzó, azt kortárs művészeti problémaként felvető törekvéseket. A tárlat gerincét azok a megszállott és évek óta viszszajáró, vagy itt élő művészek jelentik, akik az idők során kellő mélységben azonosultak a művésztelep programjával és nagy művészi igénnyel építették fel kultúrtörténeti, népművészeti hagyományokra figyelő alkotói filozófiájukat. Kiemelkedik a művek sokaságából (a művésztelep alapítója és az első időszak egyik szellemi irányítója) Kátai Mihály Parasztmadonnája, Túri Endre (a műhely és művésztelep igazgatója) Szarvas torzója és Krisztus meghal a kereszten című stációja, Morelli Edit Millennium című munkája és Hévízi Éva három műve. A kiállítás meghatározó egyéniségei közül Hévízi az egyetlen, aki a meghirdetett programon túllépve képes a körülöttünk lévő világra is figyelni. (Requiem egy folyóért) Mukusev Alekszej és Vdovkin Nikolaj szintén a tárlat élvonalához tartoznak, bár mindkettőjükre érvényes, hogy műveik színvonala kissé ingadozó. Kár, hogy a kiváló képességű zománcos Borodaj Alekszandr ezúttal csak egy szerényebb munkával szerepel, öröm viszont, hogy Saripov Szavzali 1980-as alkotása A költők városa és Jonov Bozsidar 86-os Tollkoszorús Krisztusa állják az idők próbáját és ma is remekműnek számítanak. Emlékezetes szép alkotás Kopócs Tibor: Lőcsei Pál mester emlékezete, Makhova Larissa: Nyugalom, Majer Berta: Játékosan, Vdovkina Anastasia: Régi kövek, Sisa József: Keresztjeink, Vdovkina Valentina: A történelem kancája és Urbanova Radka: Féltés című kicsi remeke. Túl hosszú lenne a terjedelmes tárlat derékhadát jelentő tisztes, jó művek felsorolása, ezért ezt mellőzve inkább a tárlat néhány hiányosságát kell említenem. Hiányolom a kiállításról olyan jeles alkotók műveit, mint Morvay László, Ravasz Erzsébet, Goór Imre, Ötvös Nagy Ferenc, Gagajnic Jurisz, vagy a méltán nemzetközi hírű Indulis Urbans. Van viszont helyettük jó néhány olyan munka, melyen az alkotó képességei kimerülnek a technikai kivitelezés küzdelmeivel, vagy a hagyományos műfaji szabályok betartásával. Az így másodlagossá váló mondanivalót pedig a programhoz igazítva, néha bizony halvány produkció születik. Kár, hogy egy ilyen átfogó és rangos tárlaton már egy gyenge szarvassal vagy néhány importált motívummal is falra lehet kerülni, de szerencse, hogy ez a tárlatnak csak egy kis részére vonatkozik. A kiállítás egésze izgalmas művészeti és szellemtörténeti kalandozásra ad alkalmat.

B. K.

ÉVADNYITÁS A KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZBAN

Részletek Bodolay Géza direktor nyitóbeszédeiből

Magam sem hittem volna, hogy ennyire szó szerint beválik az előző társulati záróülésen elmondott szövegem, miszerint az évadok egymásba érnek. A társulat jelentős része luxus-szakszervezeti üdülés keretében munkával ünnepelhette a nyarat. Keszthelyen, a Dunántúlon öregbíthettük Kecskemét és az Alföld hírnevét. Nem is akárhol, a Festetichék kastélyának udvarán játszottunk Shakespeare-t, nagy sikerrel.

A nyári színjátszás az idén az időjárástól akár idebenn a színházban is folytatható lett volna, éppen most jön meg a kánikula, amikor az előrehozott iskolakezdéssel mi is a legelsők között látunk munkához, nyitjuk meg a 105. évadunkat.

A színház tetejének kijavításával az őszi-téli időjárás remélhetőleg immár nem fenyeget beázással, - Szécsi Gábor polgármester úr közbenjárását ezúton is szeretném megköszönni. Nem hálából készülünk Gogol "Revizor"-ának bemutatására a Kamaraszínházban, - ahogy "A beszélő köntös" sem az önkormányzatunkról, vagy az egykori mikszáthi városházáról szól, hanem azokról a kérdésekről, melyek örökzöldként vesznek körül bennünket. Új játszóépülettel bővül a kecskeméti Katona József Színház, a Nagyszínház és a Kamara mellett harmadik helyszínként az Üzemszínházban is folyamatosan lesznek előadások.

Színházépítések divatját éljük országszerte: Egerben, Nyíregyházán nagyon komoly pénzekért felépítik és kibővítik az épületeket, a Nemzeti Színház körüli nagy nekiszánás minden bizonnyal szintén új játszóhelyet teremt az ezredfordulóra.

Mi a magunk nagyon szerény eszközeivel az Üzemszínház beindításával kívánjuk köszönteni a 2000. évet.

Köszöntöm új tagjainkat: Kiss Orsolyát, Flórián Antalt, Kancsár Józsefet és Sándor Jánost, aki szintén visszatér rendezőként városunkba. Az Alföldi régiónk déli részéről Juronics Tamás és Kortárs Balett társulata is megérkezik, A csodálatos mandarint és a Hajszát játsszák teljes sorozatban a nagyszínpadon.

Azt hiszem, minden szempontból büszkén vállalható, világszínvonalat képviselő társakat köszönthetünk. Básti Juli az évadvégi Shakespeare-előadásban, Andorai Péter a Revizor polgármestereként lesz látható. Nemcsak Juronicsék okán, igen "hajszás" évadunk lesz ez az idei. Három produkció kezd el próbálni egyszerre: A beszélő köntös, a III. Radowán az Üzemszínházban, és a Kazimír és Karoline a Kamarában. Ott már szinte kész a tavaly bepróbált Gyurkovics-ősbemutató, a Háború hármasban.

Pozsgai Zsolt Aquincumban a napokban mutatja be új görög sorstragédiáját: a Théneát, és jönnek hozzánk is majd, - kecskeméti háziszerzőnk híveinek örömére.

Felújítjuk az Olivért és a Tragédiát.

Minden út Kecskemétre vezet: - lám, még Veszprémből is: Szakács Györgyi, Kézdy György és a rendező Vándorfi László mind kecskeméti színházcsináló volt valaha. "A tíz kicsi néger" reményeink szerint izgalmas szórakozás lesz ezekben a veszprémi igazgatóváltós időkben.

Igenis nyugat-kecskeméti színházat akarunk csinálni, ha már a kelet-salzburgi színházat ideépítették eleink, Mikszáth úr városa-házával átellenbe.

Bemutatjuk Sirkó László címszereplésével a kilencvenes évek, tehát a múlt (huszadik) század végének egyik legjobb vígjátékát, a David Hirson néven feltámadt Moliere Bohócát, ami eredeti címén Vadbarom, azaz "La béte" volt, s a Broadway és London után ahol az év legjobb vígjátékaként ünnepelték. Reményeim szerint ezúttal az alföldi színjátszás veszélyeiről szólhat, úgy, hogy még mindig lehet esély arra, hogy nevessünk.

Aztán pedig hol, ha nem itt kell Katona József alapművéről a Bánk-bánról bebizonyítanunk, hogy ma is az alapproblémáinkról szól?! Lesz tehát Bánk bán, 2001 tavaszán.

A Boris Vian-féle Venyigeszú természetesen létrejön Juronics úr rendezésében, a legrosszabb, ami történhet vele, hogy átmenő darabként próbálódik az évad végén.

A Shakespeare-ciklus folytatódik, de ezt is megfordítjuk: Keszthelyen lesz az előbemutató, s idehaza a folytatás.

Valódi reményünk, hogy mindezen erőfeszítéseink a mecénás fenntartó önkormányzatot is hasonló erőfeszítésekre sarkallja, és a szégyenteljes anyagi helyzetünket, a sok ígéret után kijavítja immár, hisz joggal várhatjuk azt, hogy talán mégse az utolsóelőtti helyen listáloddzunk az országban.

Elkésett interjú

Június első napjaiban, amikor a kánikula első hullámai felőrölték az ember mindennapjait a Kodály Iskola parkolójában találkoztam Gyöngyivel. Szép volt, mint mindig, üde volt, mint mindig, tele volt tervekkel, mint mindig, gyorsan szándékozott elintézni mindent, mint mindig. Arra azonban szakított időt, hogy elmesélje - talán mint volt táncos kollégájának ? - milyen is volt a fellépések sorozata a távoli Kanadában, ott hogyan becsülik meg a szórakoztatóiparban dolgozó művészeket. (Azt elmondhatom, hogy nem úgy, mint kis hazánkban.) Annyira felvillanyozott élménybeszámolója, hogy megállapodtunk: a nyár végén összeülünk, elmesél mindent, megosztja velem - és e lap hasábjain keresztül az olvasókkal és érdeklődőkkel - tapasztalatait, élményeit. Azt mondta, most már nyugodtan mer beszélni erről a világról, erről a show-táncos életvitelről, amit hosszú éveken keresztül csak a honi előítéletek sora rekesztett ki a reflektorfényből. Még arra is gondoltam, ugyan elfér-e a közéleti és kulturális lapban egy ilyen típusú beszélgetés. De meggyőztem magam, hogy a nyár, a vidámság biztosan teret ad egy ilyen, kuriózumnak számító beszélgetés közlésére. Gyöngyi azt mondta, ahogy visszatér egy másik turnéról, jelentkezik és elkészíthetjük a interjút. Aztán múltak a napok, hetek, s vártam a találkozást. Mindhiába. Már csak a férje jelentkezett, aki közölte, hogy külföldi útjáról hazatérő Gyöngyi tragikus autóbaleset áldozata lett… Mindössze harmincöt évesen, két általános iskolás kislányt hagyva maga után árván. „Mind elmegyünk, a ringatózó fák alól mind elmegyünk… " - ezzel a sorral kezdődik Weöres Sándor Bolero című verse. Amikor a temetésen felcsendült a V- TECH együttes dala, s meglátta a két kisleánnyal egyedül maradt férjet, Morva Ernőt, - aki másfél évtizeddel ezelőtt a Katona József Színház színpadán a Kis herceg címszerepében aratott óriási szakmai és közönség sikert - rádöbbentem, hogy mennyire igaz a popzenekar alkotása, miszerint " A jók mennek el…". Elment Gyöngyi is, a vonzó nőiesség, a remek táncosnő, a sokak által ismert kozmetikus és a nagyszerű édesanya. Egy száguldó autó az éjszakában véget vetett egy élet "első felvonásának". Most már nem tudhatja meg senki lapunk olvasói közül, hogy milyen táncolni a világ távoli országaiban, de nem azért, mert én elmulasztottam megkérdezni ezt Gyöngyitől, hanem azért, mert az élet, a sors nem adott lehetőséget Gyöngyinek a válaszra.

ti

Sztárváró Kaszás Gézával

A Sztárváró című műsor közönség előtti felvételének vendége volt Kaszás Géza színművész. A másfél órás beszélgetés legérdekesebb részleteit osztjuk meg azokkal az olvasókkal, akik ezen a közönségtalálkozón nem vehettek részt.

Kaszás Géza 1957-ben született. A Szegedi Nemzeti Színház, és a Független Színpad tagja volt. Több magyar filmben láthattuk karakterszerepekben, de romantikus hősöket is sikerrel alakított. Jelenleg az egyik kereskedelmi televízióban láthatjuk reggelente, ahol étkezési tanácsokkal, receptekkel látja el az érdeklődő háziasszonyokat.

Kaszás Gézával Mózes Andrea beszélgetett

Eddigi ismereteink alapján messzire elkalandozott első pályaválasztásától…

Igen, nekem második pályaválasztásom, hogy a színi pályára léptem. Első diplomámat Gödöllőn szereztem, üzemszervező- üzemmérnök is vagyok. Ez is egy álom volt, mert azt hittem, hogy ez azt jelenti, hogy az ember kilovagol a határba és nézi hogyan nő a búza, s amikor elég magas azt mondja: „Na, lehet aratni!" Kalandos elképzelés ez, s ahogy végeztem az iskolát, rájöttem, hogy ez sokkal komolyabb dolog: nincs benne ló, és úgy véltem, túl sok kérdés merült fel bennem, s ezek sokkal izgalmasabbak voltak, mint amivel addig foglalkoztam. Amikor a színművészetire felvételiztem arra gondoltam, hogy a bennem felmerülő kérdésekre majd a színi pálya adja meg a válaszokat. Nagyon sok mindenre választ is kaptam. Ha én agronómus maradok, akkor hiányérzettel megyek el a „földi ciklusból". Fontos volt, hogy Ruszt Józseffel dolgozhattam és tőle rengeteget tanulhattam. Ha a színházban kreálunk egy élethelyzetet, s arra keressük a megoldást, akkor az életben is felhasználhatjuk a meglelt megoldást.

A legutóbbi kecskeméti tévéfelvétel alkalmával elmondta, hogy dédelgetett terve, hogy játékfilmet készítsen. Mi valósult meg ebből?

Eddig ez csak álom maradt. Hogy az ember filmet készítsen, ahhoz nem elég, ha valaki színészként jó pár filmet forgatott. El kell hitetni azt, hogy képes úgy a pénzt elkölteni, hogy abból tényleg lesz valami produktum. Ahhoz, hogy egy filmet el tudjak készíteni, bizonyítanom kell még más dolgokban, most ezeket az apró lépéseket teszem éppen. Nagyon sok filmrendezővel dolgoztam, sokáig azt hittem, hogy a színház a művészetek esszenciája. Ám rájöttem, megtapasztaltam, hogy a filmezésnél az alkotók sokkal inkább egymásra utaltabbak. Csak azok a filmek sikerülnek, ahol a stáb tagjai nagyon jó viszonyban vannak egymással. Szerencsém van, mert a pályám mindig ilyen filmekhez juttatott el. A film közös alkotótevékenysége a különböző területen dolgozó személyeknek. A filmkészítés ugyanakkor a kompromisszumkötések művészete is. A rendező és a forgatókönyvíró megálmodik egy történetet. De ezt úgy kell megalkotni, hogy minél több nézőt becsalogasson a moziba és a producer anyagi elvárásainak is megfeleljen. Engem a rendezés érdekel, mert a rendező úgy tudja érvényesíteni az akaratát, hogy sok mindenkit maga mellé állít. Nagyon fontos az operatőr, mert a rendező elképzeléseit az operatőr jeleníti meg. Képileg komponálja meg a filmet. A rendező és operatőr között tehát megfelelő összhangnak kell lennie. A rendezők általában ugyanazzal az operatőrrel dolgoznak filmjeikben és ez nem véletlen. Azokkal az emberekkel dolgozunk szívesen, akiket szeretünk. Elkeseredett időszakomban komolyan fontolgattam azt, hogy megpróbálom ezt a művészetet valahol máshol a világban, de hiszek abban, hogy nem véletlen az, hogy hova születünk, s miért születünk oda. Talán kalandvágyból gondoltam arra, hogy felülök a repülőre és elutazom.

S mi tartotta vissza?

A szakma. Egy rendező odajött hozzám és azt mondta: ne menj el, mert nem tudlak lecserélni. Ez ilyen egyszerű. Egyre inkább meggyőződésem az, hogy ma Magyarországon élni a világban és Európában egy nagyon fontos dolog. Lehet, hogy ezt a mindennapokban nem így éljük meg, de ha kicsit távolabbról nézzük magunkat, és szerencsénk van tudunk utazni a világban, akkor rájövünk és megértjük, hogy ez az ezredfordulós kor Magyarországnak nagyon fontos feladatot ad. Ha ezt a feladatot Magyarország teljesíti, akkor nagyon sokat használunk önmagunknak és a világnak.

Az elmúlt évben Magyarország legszexisebb férfiának választották meg. Nem túl régen pedig egy női magazinban láthatták az aktképeit.

Na, azért elég diszkrétek ezek a képek.

Miért vállalkozott arra, hogy ez a fotósorozat önről elkészüljön? Talán kicsit olyan, mint a filmezés? Vagy valami más miatt volt kapható rá?

Az embert megkeresik, hogy szeretnék a meztelen képeit a világ elé tárni. Az első reakció az, hogy köszönöm szépen, nem. Aztán a szerkesztőnővel beszélgettünk. Ennek az újságnak nagyon intelligens a szerkesztői gárdája. A beszélgetés közben fogalmazódott meg bennem, hogy ez színészként használ nekem, vagy árt? Színpadon és filmen már szituáció kívánta azt meg, hogy ruha nélkül mutatkozzam. A történet szempontjából a néző ezen sohasem akadt fenn. Újságban viszont, ha akarom, ha nem, ez öncélú dolog, mert ott én vagyok, az én testem van, s esetleg intim részletek is feltárulnak. Mikor találkoztam a fotóssal, s elmondta a koncepcióját, attól a pillanattól kezdve úgy éreztem, hogy ez egy kihívás. Többször nekifutottunk, mert azonnal nem éreztem rá, mi az, amikor az embert fotózzák. A fotózásban végül sikerült megteremtenem magamban egy állapotot, de így utólag visszagondolva ez az egész akkor lett volna igazán jó, ha valamivel lazább vagyok.

Lejegyezte:
Tajti István

Csillagnéző

KOS. Szeptember első felében még tart a múlt havi lendület, de azután már kemény akadályokra lehet számítani. Rokoni szomszédi körben nehezen tudja megértetni magát, esetleg összetűzései támadnak munkatársaival. Néha érdemes lesz hallgatnia a trombitára, ha az visszavonulót recseg.

BIKA. A hónap második felében oldódik valamelyest a feszültség. Használja ki az alkalmat, teremtsen munkahelyén kellemesebb (vagy legalábbis stabilabb) légkört. Pénzügyekben ugyan most még aligha lehet döntő fordulatra számítani, de a lehetőségek már formálódnak.

IKREK. Tartózkodási helyét mostanában gyakran váltogatja: hol a fellegekben jár, hol a földhöz ragad. Ez néha nyomasztóan hat az otthoni légkörre. Talán a hónap második felében lesz egy kevés fölös energiája, hogy a családi körben felgyülemlett gondokkal is foglalkozzék.

RÁK. Kétségtelen, hogy a jegy jónéhány szülöttére már jó ideje orrolnak az égiek. Ha Ön nem tartozik közéjük, akkor itt az alkalom, hogy útra keljen, de csak közelebbi célokat tűzzön ki magának. Tisztázhatja az eddigi félreértéseket, de vigyázzon, nehogy megint eltérítsék az indulatai.

OROSZLÁN. Jobban teszi, ha mostmár az anyagiakra koncentrál, mert ha csak párkapcsolatának útvesztőiben kóborol, lesoványodik a pénztárcája. Partnerügyben fogadja meg inkább barátai tanácsát, mert ők elég kiegyensúlyozottnak és elfogulatlannak látszanak.

SZŰZ. Rózsásnak ugyan még nem mondható a helyzet, de legalább feltöltekezhet energiával, amelyet aztán vagy hivatásában hasznosít (beleértve a pénzkeresetet), vagy egészsége megerősítésére fordítja. A szeptember eleji születésűeknél még néhány hónapig elhúzódik a válsághangulat.

MÉRLEG. Nem elég, hogy akadnak ellenségei, de ráadásul sötétben bujkálnak, s jók az összeköttetéseik. Sebaj, októberre minden kiderül. Most csak arra ügyeljen, hogy meggondolatlan tetteivel vagy szavaival ne rontsa tovább saját pozícióit.

SKORPIÓ. Sok energiát fordít arra, hogy a háza táján felgyülemlett gondokat megoldja. Mivel saját erőből most nem sikerül, valamilyen hitelhez kell jutnia. Ehhez mindenekelőtt egy tekintélyes támogatóra lenne szüksége, akit érdemes a hónap első felében felkeresnie.

NYILAS. Ha társas vállalkozásában gondok adódtak, a hónap első felében érdemes ezek megoldására tennie néhány lépést. Ám miközben az APEH képében jelentkező Minotaurusszal csatázik, könnyen eltévedhet a rendeletek labirintusában. De Ön már bizonyára tudja, ki az a kedves Ariadné, aki a kezébe adja a fonalat.

BAK. A munkahely-hivatás-pénzkereset útvonalát érdemes bejárnia a hónap első felében. Kollégáival ugyan nem mindenben osztja nézeteit, de kár lenne konok vitákkal elrontani a kedvező helyzetet. Pénz dolgában számíthat megérzéseire, még ha idegenkedik is attól, hogy ösztöneire hallgasson.

VÍZÖNTŐ. Ez a hónap inkább a misztikum, mint a racionalitás felé hajlik a jegy szülöttei számára, s főleg azoknak kedvez, akik valamilyen formában alkotó módon képesek kifejezni ezt a lelkiállapotot. Aki pedig a művészetek egyik ágát sem műveli, mutasson be áldozatot a szerelem oltárán.

HALAK. Ne vegye zokon, ha partnere több sikert ér el szakmájában, vagy könnyebben megvalósítja elképzeléseit, mint Ön. Ettől még ugyanúgy szereti, legfeljebb kevesebb időt tud fordítani a családi életre. A veszekedés, vagy a néma szemrehányás ezen semmit nem változtat, egyelőre.

L. A.

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

PEPSI SZIGET

VÉNUSSZAL

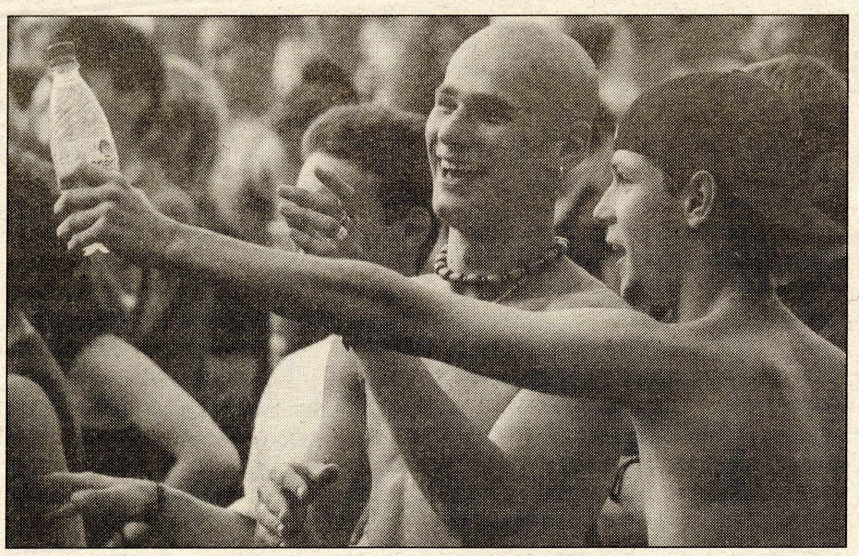

Lezajlott az idén a nyolcadik alkalommal megrendezett Pepsi Sziget 2000 Fesztivál és erről is tudjuk, hogy közeleg a nyár vége, kezdődnek a dolgos hétköznapok. Amikor tavaly ilyenkor tudósítottam a Köztér olvasóit az immáron európai hírű eseményről, óvatosan kérdőjelet tettem a cím után, most viszont nagy biztonsággal felkiáltójelet. Ami figyelemreméltó volt a rendezvény fogadtatását illetően az az, hogy sokkal több tudósítás, cikk, egyéb írás jelent meg a Pepsi Szigetről, mint korábban. Ez is jelzi az érdeklődés fokozódását, sőt sajátos szociológiai műfaj is kialakulóban van, a "szigetológia", amely művelőinek idei nyári fő témája az volt, vajon kik is járnak a Szigetre? A középosztályba törekvők (vagy a már - szüleik jogán, saját maguk okán - ott lévők) vagy a pusztán jó bulira vágyó, netán az extrém kultúrát képviselő tizen-huszonévesek?

Azt hiszem, a kérdés az idén eldőlt: ez a rendezvény azoké a fiataloké, akik igazi nyitott, változatos kulturális eseményt szeretnének az egy hét alatt, akiknek többet jelent egy jó balhénál az, ha kortársaikkal együtt tölthetik el az egy hetet. Mást, másképp, lazábban, könnyedébben mint a hétköznapokon. Persze ne hallgassuk el azt sem, hogy (leginkább) azoké a Sziget, akik meg tudják fizetni az ottlétet. De ezért ne kezdjünk mindjárt ideológiát gyártani az árakból! Minden költséget összevetve (heti jegy, legalább napi kétszeri étkezés, egy-két kóla, pohár sör) azt lehet mondani, az egy hét ára a Szigeten nem több (sőt!) mintha valaki ugyanennyi időt eltöltene egy népszerű belföldi nyaralóhelyen… És akkor még benne van az a néhány tucat zenekar (köztük jópár nemzetközi hírű), amelyeket külön-külön az ember nem tudna meghallgatni, pláne megfizetni. Azt hiszem így számolva a mérleg nyelve (pénzügyi oldalról) mindenképp a Sziget javára dől el. Megéri tehát spórolni, egy kicsit rádolgozni egész évben… Hogy ez a középosztály(ba vágyók) tulajdonsága lenne…?

Az idén jócskán kitettek magukért a rendezők, minden oda látogató megtalálta magának a tartalmas és számára szórakoztató (mert ez is fontos, a választás lehetősége!) programot. Újdonság volt a discosátrak és a nagy sikert aratott világzenei nagyszinpad a Vujisicstól a kiváló finn Varttinaig.

A rendezőség azt mondja, hogy mintegy 320 ezer ember látogatott el a Pepsi Szigetre, ki napijeggyel, ki hetijeggyel, de ami számomra feltűnő volt: soha ennyi kisgyermeket, fiatal szüleikkel nem láttunk a Szigeten, mint most. Ők - ahogy mi elneveztük őket - a "Sziget-gyerekek". És persze külön nekik szánt programok, pl. bábelőadás, népi gyermekjátékok várták őket, míg a szülők kedvenc zenekarukat hallgathatták a szomszédos sátorban.

Ez a fesztivál mára tényleg nemzetközivé vált és nemcsak a részvevő előadók miatt. Sok volt az idegen szó a Hajógyárisziget és jónéhányan már nem először jártak itt. Mellettünk sátorozott egy német csoport, akikkel régi ismerősként üdvözöltük egymást, hiszen már tavaly is itt voltak. Persze, bizonyára többet költöttek mint mi, és talán szebb sátruk is volt, de jó volt hallani tőlük azt, hogy ez a rendezvény Európa talán legnagyobb, legszervezettebb (és külön hozzátették) legbiztonságosabb ifjúsági fesztiválja. Szép számmal jelentek meg az idei Szigeten határontúli magyar lányok és fiúk, s jó érzés volt olvasni az egyik "altábor" fölött, hogy "Érsekújvár"…

Aztán. Az elmúlt évekhez képest valóban tisztábbá vált a Sziget (bár a sörözők környéke olykor kibírhatatlan szemétben volt), több volt a zuhanyzó, a WC (de nem tudom miért tettek néhány tucatot közvetlen a sétálóutca mellé, hiszen van lába a fiataloknak is!?), több az étel- és italárus, igaz, érzékelhetően drágábban adták portékáikat, mint tavaly és a szolgáltatás szinvonala sem állt mindig az árral arányban. Ezzel együtt is a köztisztaság és a vendéglátás még mindig gyenge pontja a Szigetnek. Szerintem ebben kellene jövőre előrelépni.

Korábban sem volt nagy baj vele, de idén jól érzékelhetően javult a közbiztonság. Néhány kisebb incidenstől eltekintve a biztonságiak és a szigetlakók között sokat javult a viszony, azt hiszem, az előbbiek kezdik tudomásul venni, hogy a rendezvény nem őértük van, az utóbbiak pedig azt, hogy több tízezer ember puszta jelenléte is már eléggé nagy kockázati tényező, és egyébként is a kutyás, felnyírt-kigyúrt fiúk úgyis erősebbek A rendőrség komoly programmal vonult fel, nem is eredménytelenül, ha azt vesszük, hogy az általuk kiosztott ezer darab kispárna (nekem is jutott belőle) jól szolgálta a szerencsések nyugodt álmát (már ha volt idejük és módjuk aludni). Hál' Istennek, nem volt a tavalyihoz hasonló baleset sem, néha ugyan el-elsietett mellettünk a mentő, de inkább csak a fölös óvatosság miatt. Nem szabad eltitkolnunk azt sem, hogy a gondos ellenőrzés ellenére is érzékelhető volt itt-ott a sátrak körül a könnyű "fű" enyhe jelenléte, bizony a külföldiek nagyobb száma ilyen szempontból nagyobb kockázati tényezőnek is bizonyult.

Minden bizonnyal legnépszerűbb hely a "házasságkötő" sátor volt, ahol naponta több száz fiatal pár esküdött egymásnak örök, de legalábbis egy hétre tartó hűséget (a bátrak jutalma egy gumióvszer volt!)

És a zene. Óriási zenekarok, sokféle és változatos stílus, érdekes személyiségek (pl. Lou Reed) de nekünk kecskemétieknek (mert voltunk szép számmal innen) a **Venus** zenekar volt a legjobb. Pályájukat a kecskeméti (sőt, az országos!) közönség jól ismeri, lapunk hasábjain is figyelemmel kísérhettük.

Hatalmas sikert arattak a Szigeten (tavaly is, de akkor még kevesebben ismerték őket), már a koncert előtt nagy rajongó tábor várta őket. Oly' annyira, hogy **Varga Zsuzsának**, a zenekar énekesnőjének, csak nagy nehézségek árán sikerült kiszabadulnia egy hisztérikus rajongója markából.

Így aztán végre megkérdezhettem tőle a kecskeméti Köztér olvasói nevében, vajon minek köszönhető ez a gyors és elementáris erejű népszerűség?

- Szerintem az embereket az őszinteség és a hitelesség fogja meg, és mi olyan dalokat játszunk, amelyek szívből jönnek és saját gondolatainkat mondják el.

- Mikor jelenik meg a következő albumotok, és ez miben különbözik majd az előzőtől?

- Már gőzerővel készítjük és valamikor szeptember végén jelentetjük meg. A legnagyobb változás: végre megengedhetjük magunknak, hogy stúdióban vegyük fel a nagylemez anyagát, az elsőt ugyanis egy kecskeméti albérletben vettük fel. Ez bizonyára már önmagában is minőségi javulást hoz. A másik változás, hogy a dalokra sokkal nagyobb hangsúlyt helyeztünk, a számok bátrabbak, erőteljesebbek lesznek.

- Kecskeméten gyakran léptek fel?

- Amikor csak hívnak bennünket megyünk, nemrég éppen a Széchenyivárosi búcsún léptünk fel, a Spar áruház mellett.

- Külföldön szerepeltetek-e már?

- Amikor Cipruson forgattuk a Régi nyár videóklippjét, akkor a szállodában helyi zenészekkel muzsikáltunk, majd ezt követte még két fellépés.

- Mit tartogat számotokra még ez a nyár, van időtök pihenni?

- Mivel most készítjük a nagylemezt, így a stúdióban "nyaralunk", talán az utolsó nyári héten majd tudunk pihenni.

- Itt a Pepsi Szigeten ráértek-e majd egy kicsit körülnézni?

- Sajnos, koncertre már nincs időnk, de még egy kicsit maradunk és bulizunk együtt.

Összegzés helyett. Valóban, kell egy hét együttlét! Volt, aki úgy fogalmazott, a Pepsi Sziget 2000 mintha egy kicsit unalmasabbnak, túl "jólfésültnek" bizonyult volna, mint a korábbiak. Szerintem nem, inkább nyugodtabb, mértéktartóbb, talán egy picit gondtalanabb volt, mint a korábbiak. A Pepsi Sziget mára konszolidálttá, az ezredforduló magyar és európai ifjúságának tradícionális ünnepévé vált. Igaz, botrány sem volt. Ez miért baj?

Írta: Brúszel Ágnes

GYŐZELEM! TOVÁBBJUTÁS!

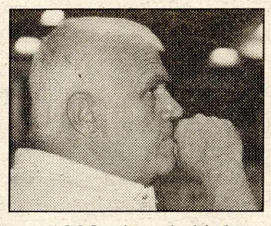

Szép magyar sikerrel zárult a 14. Leány Kadett Európa-bajnoki selejtező, melynek a Városi Sportcsarnok adott otthont augusztus 16-20. között. A lányok veretlenül végeztek az első helyen, maguk mögé utasítva Lengyelország Németország, Macedónia, és Luxemburg csapatait. Így továbbjutottak a 2001. áprilisában megrendezésre kerülő középdöntőbe, ahol már a júliusi döntőbe jutásért küzdhetnek. "De ehhez még sok munkát kell elvégezni!" - nyilatkozta lapunknak Adamik Ferenc vezetőedző.

- 1998 óta építjük a csapatot Szilaski Tamás kollégámmal együtt. A megbízást úgy kaptuk, hogy a szövetség csak 1999. augusztusában tud először anyagi fedezetet biztosítani. A nemzetközi trendek ismeretében úgy döntöttem, hogy 1998. decemberében önköltséges alapon felmérő tábort szervezek, ahova 60 gyerek kapott meghívást. Egy héten keresztül speciális játéktesteket és kondícionális felméréseket végeztettünk el. Ezt fél év múlva megismételtük. Ennek eredményeképpen sikerült kiválasztani azt a 22 játékost, akiknek a küzdeni tudása töretlen volt. Kimondottan szerencse, hogy az azonos típusú gyerekek közben testi-lelki jó barátokká, ragyogó közösséggé váltak. Az első megmérettetésünk '99 szeptemberében Zalakaroson a 14 évesek EB középdöntőjén volt. A szövetség az itteni 4. helyünk alapján úgy döntött, hogy menedzselésre érdemesek vagyunk és ettől kezdve zöld utat kapott a válogatott. Minden feltételt biztosítottak a sikeres szereplés érdekében. Június 8-tól, az országos kadett döntőtől kezdve a jelenlegi gárda megállás nélkül dolgozott, és a munkánk eredménye a mostani selejtező csoport megnyerése lett. Kimondottan arra vagyok büszke, hogy a töretlen győzni akarásunkkal, kifogástalan erőnlétünkkel tudtunk ellenfeleink fölé kerülni. A mostani győzelmünk további fokozottabb munkára kötelez bennünket. Sajnos a siker ellenére a magasság miatt szükség lesz változtatni a kereten. Természetesen csak akkor, ha arra érdemes magas embert találunk.

- A csapat sikerrel vette az első akadályt. Mennyiben segítette ezt a hazai közönség?

- Külön köszönetet kell mondanunk a lelkes kecskeméti közönségnek. Egyszerűen fantasztikus volt a hangulat. "Nem az a tipikus magyar néző ült a lelátón, aki elvárja, hogy a csapat hozza őt tűzbe, hanem az, aki a csapatért égve űzte, hajtotta a lányokat a győzelemért." A szurkolók maximálisan segítették a munkánkat. Úgy érzem, hogy a közönség és a csapat egymásra talált.

- A válogatottban hat kecskeméti játékos kapott helyet…

- Hosszú évek munkája érett be. Egyetlen "idegenlégiósunk" Vida Anna, aki Szarvason él, édesapjával edz, de heti 1-2 edzésre átjár és a kecskeméti edzőtáborokban együtt dolgozik a csapattal. Két éve igazoltuk Kecskemétre. Az EB selejtező gólkirálya lett és elnyerte a legjobb kecskeméti játékosnak járó díjat. Szentkirályi Réka tősgyökeres kecskeméti családból való, már az édesanyja is utánpótlás válogatott volt. Kiváló hátvédnek ígérkezik. A csapat őt választotta kapitányának. Tordasi Petra szintén ősi kecskeméti sportcsalád tagja. Mint irányító benne látom a legtöbb fantáziát. Még erősödnie kell és növelni a dobás biztonságát. Tóth Adrienn a Tóth "kosár família" tagja. Tőle várom a leggyorsabb előrelépést, mivel gerincproblémái miatt közel két évig nem volt terhelhető. Kondícionális munkával rengeteget léphet előre. Szabó Viktória szintén sportcsaládtag. Csak ez év februárjában került a keretbe és végül a csapatba. Védőmunkában, gyorsaságban kell sokat fejlődnie. Serbán Anett az egyetlen, aki nem kecskeméti származású. A csapat egyik legjobb kezű embere. Problémája, hogy nehezen viseli el a kondícionális terhelést. Ha izomzatát megfelelően sikerül átdolgozni, szép jövő előtt áll.

- Az a tény, hogy a válogatott csapat felét Kecskemét adja, kiváló utánpótlásnevelést feltételez.

- Ez valóban kiemelkedő eredmény, de 40 év tapasztalatából sajnos azt kell mondanom, hogy ez csak a felszín. Az elmúlt bajnoki évadban a második legjobb szakosztály voltunk. Hat válogatottat adtunk a kadettbe, a 84-es korosztályban három emberünk szerepel. Úgy néz ki, hogy csodálatosan "fent" vagyunk, miközben a mélyben nincs minden rendben. Mi mindig abból építkeztünk, hogy a városban 10-12 általános iskolában volt kosárlabda, ahol 3-4. osztálytól foglalkoztak a gyerekekkel. Ez egyszerűen megszűnt, erre már nincs anyagi fedezet. Iskolai háttér hiányában nem tudunk honnan embert venni. Az utánpótlás nevelés anyagi terheit egyre nagyobb részben a szülők viselik. Ez azt jelenti, hogy a gyengébb anyagi körülmények között élők ezt már nem tudják felvállalni. A kecskeméti utánpótlás már két éve nem volt edzőtáborban. Az edzésmunka szakmai feltételei sem biztosítottak maradéktalanul. Pl. a tavalyi 8 edzéshez képest a Bolyai Gimnáziumban idén csak 3 alkalommal edzhetünk. Érthetetlennek tartom a személyi ellentétek olyan megoldását, amelyben egy szakosztály utánpótlása esetleg lehetetlen helyzetbe kerülhet. Hosszú évek munkája most veszélybe került. A mostani eredményeket én felszíni csillogásnak látom, mert reálisan nézve a felsorolt problémák miatt a jövőt reménytelennek és kilátástalannak tartom. Úgy gondolom, hogy a város két kosárlabda szakosztályának vállvetve kellene dolgozni a sportág eredményessége érdekében.

Írta: Zsámboki Anna

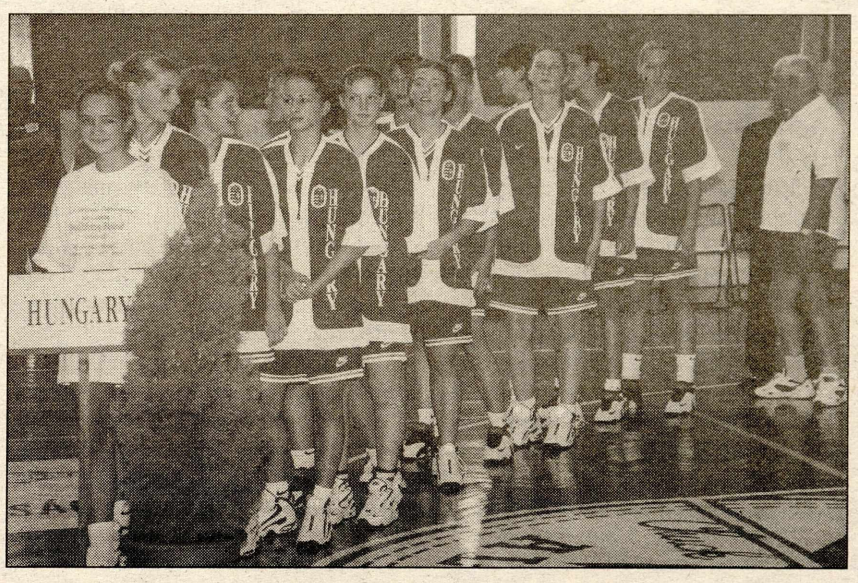

Új sportág, magyar siker

Gumikorongba szúrt libatollak - ez a játék eszköze, a lábtoll-labda. A labdát tollaslabda pályán háló fölött rúgják, pöckölik vagy talpalják három-három fős csapatokban, párban vagy egyéniben. Eredetileg kínai sportág volt, melyet Ázsiában már több, mint ezer éve űznek. A kínai iskolákban mindenhol ezzel játszottak. Európába kilenc évvel ezelőtt egy német játékos hozta be. A lábtoll-labdát lábfejjel, talppal, sarokkal, térddel, csípővel, felsőtesttel és fejjel érinthetjük. Kézzel érinteni tilos. A cél az, hogy a labdát a lehető leghosszabb ideig levegőben tartsák. A csapat játékosai háromszög alakban állnak fel. Ketten a háló közelébe, egy játékos a hátsó térfélen, illetve szervánál a szervafélen. A játék szervával indul. A szerváló játékosnak saját csapata szervafelén kell állnia és a labdát az ellenfél játéktérfelére kell rúgnia. Mielőtt egy csapat a labdát az ellenfél térfelére juttatja, a saját térfelén három játékos maximum négyszer érintheti. Egy játékos kettővel többször nem rúghatja vagy érintheti a labdát. A szerváló csapat játékosai az óramutató járásának megfelelően váltogatják helyzetüket. Verseny közben a háló érintése a szabályok megsértését jelenti. Ha a csapat a labda fogadásakor hibázik, akkor az ellenfél egy pontot kap. Ha a szerváló csapat hibázik, át kell adnia a szervát a másik csapatnak. A játszma megnyeréséhez 15 pont kell, de legalább két pontos különbség szükséges a győzelemhez. Az a csapat győz, amelyik először nyer meg két játszmát. A világ legjobbjai közé Magyarország csapata is felküzdötte magát az Újszászon megrendezett I. Lábtoll-labda Világbajnokságon.

Tüske Tímea

I. Alföldi Gulyásfőző Fesztivál

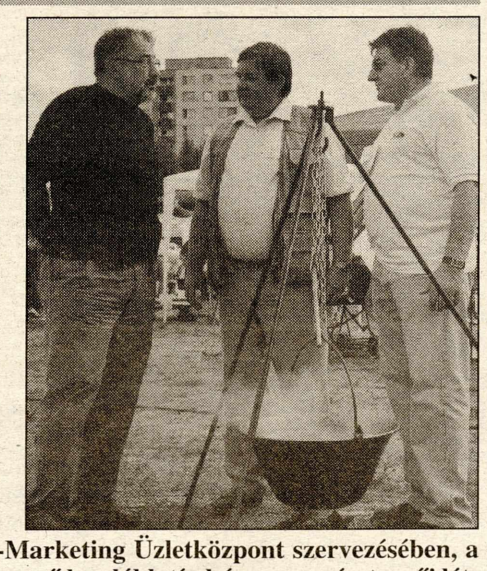

Az első Alföldi Gulyásfőző Fesztiválra a Vízműdomb mellett, a Piac-Marketing Üzletközpont szervezésében, a Hírös Hét Fesztivál rendezvényei között került sor. A mintegy hetven nevező legalább tíz-hússzoros résztvevői létszámot jelenlett, a kiegészítő délutáni programokon, koncerteken újabb ezrek vettek részt. Képeinken egy jókedvű, fiatal főzőcsapatot, illetve a védnök Nyitray András parlamenti képviselőt, Varga Sándor fő szervezőt és a villáskulcs helyett fakanalat szorongató Hovány Márton versenyzőt (a Ford-Hovány Kft cégtulajdonosát) láthatjuk.

HÍREK A KERÁMIA STÚDIÓBÓL

Korunk hősei címmel nyílt meg tizenhárom neves magyar és külföldi - rövid ideig itt és most együtt is alkotó - kerámikus művész kiállítása a Nemzetközi Kerámia Stúdióban. Ezzel párhuzamosan megtekinthető még Geszler Mária és Jóna Gudvardardóttír művésznők számos alkotása is. Kerámiás hír még, hogy a stúdió nyílt napja keretében az országból mintegy félszáz szakmabeli, a városból pedig több tucat érdeklődő vett részt érdekes programként vetítéseken, égetéseken, beszélgetéseken. A napot záró szakmai vita céljaként a kerámia, mint már önálló művészeti ág autonomitásával, a szakma belső közéletével, a kiállítások, bemutatkozási és értékelési lehetőségek rendszerével kapcsolatos kérdéseket fogalmaztak meg a szervezők. Valami megmozdult és elindult talán, de a dolgok érdemi kifejtésére, sajnos, most és itt nem volt elég idő és lehetőség. A folytatás, remélhetően, nem marad el - ígérte Probstner János igazgató.

Várom az igazit

Ha majd eljön egyszer, rögtön tudni fogom, hogy vele akarom leélni az életemet.

Közös háztartást akarok.

Gyerekeket.

Kettőt. Legalább. (Nekem elég lenne egy is, de neki nem.)

Boldog együtt töltött éveket.

Kettőt. Legalább. (Nekem több kellene, de neki sok lesz.)

Szép kis házat a városunk szélén, ahová a tizenötödik év vége felé minden este hullafáradtan mehetek haza a munkából veszekedni, és ahonnan feleségem titokban el akar majd költözni két fiunkkal együtt, mert unja már, nagyon.

Én is unni fogom.

Ő saját házat épít a város másik felén, hogy egy szép napon eltűnhessen.

Én nem fogok tudni semmiről.

Mindketten adunk a látszatra, közösségi rendezvényeken együtt, mosolyogva jelenünk meg, pedig jómagam nem akarok majd az Egyesült Államok elnöke lenni, és a feleségem sem First Lady.

A gyerekeink sem pályáznak egyik posztra sem, mindazonáltal ők is mosolyognak egyfolytában. Látják, hogy mi egy boldog, összetartó család vagyunk, és hogy valami nagyon nincsen itt rendben az apával meg az anyával, mert folyton mosolyognak, és ez már gyanús.(Lehet, hogy indultak az elnökválasztáson??)

Aztán majd történik valami, amitől senki nem lesz boldog.

Amerikai elnök sem, persze.

Ha pedig egészen elmélyedünk majd benne, a végére ember sem.

Mindemellett, persze, ha egy napon eljön az igazi, rögtön tudni fogom, hogy vele akarom leélni az életemet. (Közös háztartás, gyerekek, boldog évek, kis ház, stb.)

Hát ez a szép a szerelemben!

Írta:
Braunitzer Gábor

Akik csak hajtogatják

A tizenkét éve alakult Magyar Origami Kör hagyományos évi országos és nemzetközi találkozójára - a kecskeméti Kricskovics Zsuzsanna egyesületi elnök szervezésében - ismét városunkban került sor a szokásos élénk érdeklődés és jó hangulat mellett.

Az Oroszországi Föderáció Elnöke a magyar és orosz nép közötti barátság megerősítése érdekében kifejtett munkájának elismeréseképpen Barátság érdemrenddel tüntette ki Katona Gyula nyugállományú ezredest, Szimferopol díszpolgárát. A kitüntetést az Oroszországi Föderáció magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Valerij Muszatov adta át.

A város közgyűlése az **"Év Kecskeméti Rendőre"** címet dr. Szőllősi Gyula rendőr alezredesnek, a Városi Rendőrkapitányság vezetőjének, az **"Év Kecskeméti Tűzoltója"** címet pedig Bozsik János tűzoltó századosnak ítélte oda.

Emlékfa ültetés és emléktábla

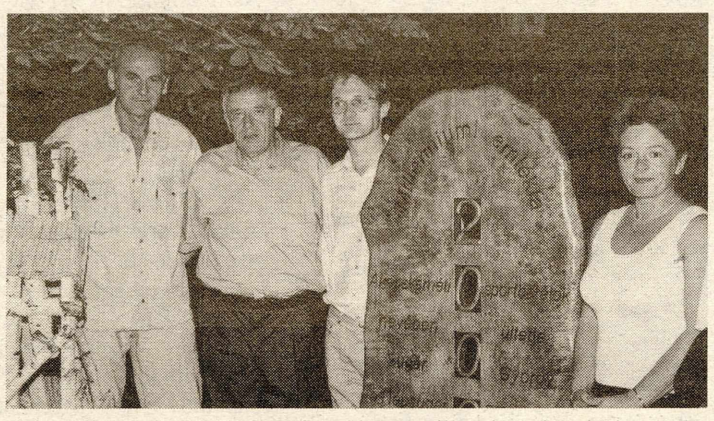

A Nyíri-erdei Szent Hubertus parkban a millennium tiszteletére rendezett zenés-táncos piknikparti egyik (éjféli) fénypontja volt egy most ültetett emlékfa és mellette az emléktábla avatása. Ezen hálaadást mondott Jávorka Lajos plébános is. Képünkön a házigazda Szulyovszkiné Ágnes asszony, a fő szervező Sugár György, Szeberényi Gyula Tamás önkormányzati bizottsági elnök valamint segítőik.

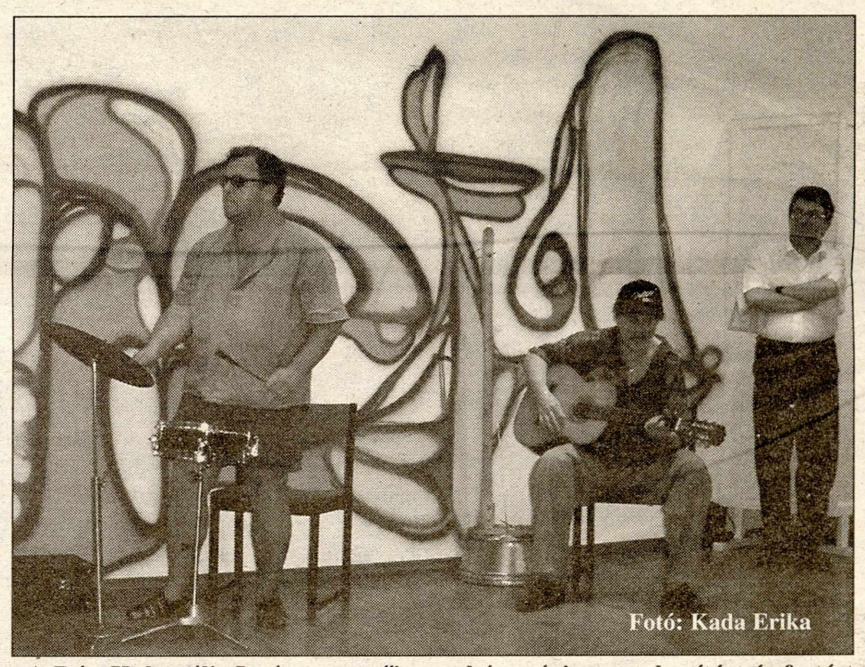

Fotó: Kada Erika

A Dán Kulturális Intézet vezetői a szokásos évi nagytakarítást és festést megelőzően a graffiti műfajának, illetve művelőinek ajánlották fel kiállítótermük falait. A rendhagyó kiállítást Pintér Lajos költő és dr. Kriston-Vizi József etnográfus nyitotta meg a szokásos élénk érdeklődés mellett.

Világzene a főtéren

KÉSZ World Music Világzenei Fesztivál címmel - a KÉSZ Kft és a Brit Nagykövetség támogatásával - a Hírös Hét Fesztivál "utórendezvényei" sorában szeptember 2-án este hat órakor a főtéri színpadon lép fel az Etnofon Zenei Társulás, a Teofilovic Fivérek (Jugoszlávia), 'Iain MacInne's Band (Skócia), a Latin Combo Band és a Botafogo Táncegyüttes. A kecskeméti cég ezzel hagyományt szeretne teremteni.

KÖZTÉR AZ INTERNETEN!
A http://www.kecskemet.info.hu címen találhatják meg. Emilünk: kozter.kecskemet@matavnet.hu
A Köztér megvásárolható a város és környéke újságárusító helyein, ingyen hozzáférhető a közintézményekben, valamint ingyen megrendelhető a szerkesztőség címén, telefonján.
Megjelenés a hó első napján.
Lapzárta: 20-án.

MÉNTELEKI Köztér

Szeptemberi szám:
Hogyan ünnepeltük augusztus 20-át? Tanévkezdés. A Méntelek Jövőjéért Közhasznú Alapítvány játszótér-építési pályázatának eredménye. A millenniumi napéjegyenlőség rendezvényei. Bemutatkozik a Nefelejcs népdalkör. Folytatódik sorozatunk régi magyar ünnepeinkről.

Illegális cukorhegyek

1999 január 1-től az adózás rendjéről szóló törvény lehetővé teszi, hogy bezárással vagy a tevékenység felfüggesztésével szankcionálja az adóhatóság azokat az adózókat, akik nem tudják hitelt érdemlően igazolni a náluk fellelt áru eredetét.

Ez a bor esetében azt jelenti - hangzott el az Apeh Megyei Igazgatóságának augusztusi sajtótájékoztatóján -, hogy a bortemelőknél talált, igazolatlan eredetű többletmennyiséget belekényszeríthetik az adózásba, hiszen 25 százalékos áfát és 11 százalékos fogyasztási adót kell utána megfizetni. Az Apeh Megyei Igazgatóságának birtokába jutott információ szerint a megyében 1998 őszétől mintegy 5000 tonna cukor került illegálisan forgalomba. Ebből több mint 3200 tonnát három adózónál "találtak meg". Kézenfekvő volt, hogy a cukor felhasználási területe is illegális, elsősorban szesz és bor előállítására használták. A hatóság ezek után célirányosan harminc leltárellenőrzést végzett, kizárólag borkészlet elszámolása céljából. A feltárt többletmennyiségeket minden esetben készletre vetették az adózóval, s így az adók megfizettetésével legális útra terelték az értékesítést.

A szőlő-bor terület, kibővítve a cukorvertikummal, az utóbbi évek legeredményesebb operatív ellenőrzési területét eredményezte. Hozzá számítva a revízió alá vont adózóknál az egyéb megállapításokat, másfél év alatt több, mint kétszáz millió forint nettó adóhiányt állapítottak meg az ellenőrök, mely nagy részét be is fizették az adózók. Mindazonáltal, mint azt Király László György igazgató mondta a sajtótájékoztatón, a borhamisítás megakadályozása nem az Apeh dolga. Az adóhatóság feladata továbbra is az adózatlan jövedelmek feltárása.

Az APEH új központi száma

A bevallási időszakban az Apeh-nél bevezetett zöld szám az ügyfelek visszajelzései és a statisztikák szerint egyaránt kedvező visszhangra talált. Ezért az adóhatóság a kapcsolatteremtés módszerét továbbfejleszti. A 06/60/ 550440-es szám és a lakóhely szerinti irányítószám beütésével az Apeh területi igazgatóságainak központi ügyfélszolgálatai az ország bármely pontjáról mindenki által elérhetőek lesznek. A telefonálás költsége e rendszernél az ügyfeleket terheli.

Köztér
Kecskeméti közéleti lap
Alapította: Kerényi György
Főszerkesztő: Nagy Mária
Főmunkatárs: Magyar Ágnes
Fotó: Bosnyák János
A szerkesztőség címe: 6001 Kecskemét pf.: 483. Ceglédi út 38. Tel./Fax: 76/410-260, 485-720. Telefon: 76/48-23-23 (este).
E-mail: kozter.kecskemet@matavnet.hu
kozter@kecskemet.info.hu
Támogatóink: Autóüveg Kft., Canada Petrol, Elektrocenter (K.E.K. Kft.), és még többen.
Kiadja: Köztér Kulturális Egyesület
6000 Kecskemét Ceglédi út 38.
Felelős kiadó: Kerényi György.
Előkészítés: Hegedűs József, Boros Zoltánné.
ISSN 1418-9712.
Nyomtatta: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája.
Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.
Táskaszám: 00-1530